ION MITRU

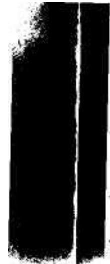
Dimineţile ostaşilor

— povestiri —

Prefaţă de MIRCEA IORGULESCU

EDITURA MILITARĂ. BUCUREŞTI, 1988

Redactor : ELENA MARINESCU Coperta : FLORENTINA DRAGULIN Tehnoredactor : DIONISIE BODEA
Bun de tipar : 20.05.198S. Apărut 1988 Coli de tipar : 5'/3 B 10288
Tiparul executat sub comanda nr. 514 la I. P. „Filaret" str. Fabrica de chibrituri
nr. 9—11, Bucureşti Republica Socialistă România

OŞTIREA Şl POVESTIREA

Povestirile din acest volum aparţin unui militar de profesie şi au caracter nonfictiv : întîmplările s-au petrecut aievea, personajele sînt de fapt persoane cu identitate reală, limbajul însuşi nefiind înfrumuseţat, trecut prin filtrele convenţiilor literaturizante, ci foarte pregnant autentic, păstrind întreaga specificitate expresivă a unui mediu de viaţă distinct.

încă două observaţii sînt necesare.

Cea dintîi : aceste povestiri se referă la situaţii obişnuite, ce ţin de cotidianul existenţei ostăşeşti, nicidecum la împrejurări excepţionale. Ele sînt, practic, fragmente articulate autonom dintr-un demers narativ autobiografic, a cărui întindere, se poate bănui, acoperă întreaga suprafaţă a unei vieţi, petrecute în universul atît de caracteristic al armatei.

A doua : nefiind produse ale imaginaţiei, ficţiuni, povestirile lui Ion M/tru nu sînt totuşi nici confesiune şi nici memorialistică. Ele se nasc din pura plăcere a istorisirii, fără ca autorul să tindă vreun moment să-şi confecţioneze o ipostază cît mai ieşită din comun, aşa-zicînd eroizantă. E, dimpotrivă, un bonom,
are un fin simţ al umorului, mizînd, foarte pedagog/c, pe o modestie lipsită de orice ostentaţie, ca şi pe forţa de atracţie a firescului. De aici decurg cîteva însuşiri importante a/e povestiri/or sale, ce se înscriu într-o tradiţie îndelungată, aceea a naraţiunilor prin care experienţa militară este transferată din spaţiul trăirii în spaţiul rememorării. Oştirea naşte povestirea. O rememorare bazată, în primul rînd, pe un puternic sentiment al im-\ portantei acestei experienţe, marcînd nu atît\ o devenire, cît o subtilă dialectică a raporturi/or dintre individualităţi şi normele supra-l individuale proprii armatei. Din acest unghii se cer citite altfel atît de amuzantele poves-l tiri ale lui Ion Mitru ; ele constituie un do-| cument şi pot fi analizate ca atare, în toate implicaţiile, fiind cu atît mai preţioase, cu cît slnt mai lipsite de orice ispită programatică. Autorul istoriseşte - şi atîta tot ; dar o face cu atîta încredinţare încît realizează o veritabilă stare de graţie. Ceea ce nu e deloc puţin, dimpotrivă.

MJRCEA JORGULESCU

I. Elevi de şcoală militară

LA HOTARUL DINTRE DOUĂ VÎRSTE

De cîte ori privesc înapoi, spre trecut, memoria, printr-un joc al ei, capricios, nu-mi aduce pe ecranul acela desfăşurat în mintea fiecăruia dintre noi anii copilăriei, ci vîrsta adolescenţei. Nu este o vorbă goală că memoria este afectivă. în ce mă priveşte, lucrul acesta se verifică pe deplin. N-aş putea spune că n-am avut o copilărie frumoasă, ca toţi copiii care au crescut la ţară. Inocenţa vîrstei face să treacă uşor greul sărăciei, al nevoilor de tot felul, îndulceşte amarul. Dragostea şi înţelepciunea copilului este joaca, aşa spune parcă un poet, şi aşa spune şi înţelepciunea poporului nostru. Cu toate a-cestea, anii de adolescenţă au echivalat cu o nouă naştere. Am deschis ochii mari într-o lume care suferise răni adînci. Tocmai se terminase războiul împotriva fascismului care pusese în pericol viaţa atîtor şi atîtor popoare, şi acest eveniment, pe care atunci îl înţelegeam vag, a coincis cu o mare nenorocire pentru familia noastră : tata s-a întors din război invalid, „mare mutilat de război", cum a fost declarat, şi la puţin timp după aceea a murit. Această întîmplare am trăit-o cu putere, ea s-a încrustat adînc în memoria mea şi de aceea, cînd privesc înapoi mi se

pare că viaţa mea cea adevărată începe de atunci.

Zorii unei lumi şi unei vieţi noi se arătau, şi ei păreau să ne surîdă şi nouă, copiilor de oameni sărmani. Terminasem liceul cu diplomă de bacalaureat şi nu ştiam în ce parte să apuc. Pentru moment nu visam prea departe : vreun post de slujbaş mărunt, s-o pot ajuta şi pe mama, şi pe urmă... Dar iată că spontaneitatea vîrstei, care m-a făcut să mă alătur unor colegi de liceu care mergeau la Şcoala de ofiţeri din Piteşti - cu toate că plecasem în altă parte şi cu alte treburi, fără acte şi diplomă —, bunăvoinţa şi omenia maiorului de infanterie care a dispus să fiu înscris la concurs doar pe baza anunţului din Universul (pe care-l aveam cine ştie cum la mine, poate cu ceva merinde împachetate în el) în care era lista absolvenţilor cu bacalaureat din ţară — printre care se afla şi liceul meu şi, deci, şi numele meu - m-au transformat, printr-o cavalcadă de întîmplări şi surprize, din absolventul nehotărît şi nesigur de viitor care fusesem, în admis la Şcoala militară de ofiţeri de artilerie din Piteşti. Nu era vorba numai de întîmplare, am înţeles asta imediat după aceea, erau primele semne ale marilor prefaceri care începuseră să se facă simţite în ţară şi care deschideau larg porţile viitorului şi pentru noi, copiii oamenilor de rînd.

Au urmat anii de studiu temeinic, cu program bine stabilit pe ore şi minute, cu exerciţii care cereau disciplină şi tărie, care au făcut treptat din noi tineri „maturi", dacă se poate spune astfel. Dar copilăria din noi, chiar aşa, îmbrăcaţi în haina de elev de şcoală militară, nu se dădea bătută, mai răbufnind uneori în şotii şi năzdrăvănii, care niciodată însă n-au sărit pragul unei anume chibzuinţe şi decente, impuse chiar de noua noastră haină, de noul nostru statut de candidaţi la cariera militară.

CĂLĂRIE EXTERIOARĂ

Trecusem în anul al doilea de şcoală militară, învăţasem abecedarul artileriei, cunoşteam bine regulile de tragere cu tunul şi obuzierul, eram stăpîni pe noi în ce priveşte mînuirea aparaturii topografice şi devenisem cunoscători în arta călăriei. Părăsisem „manejul" din Dealul Papucer.tilor şi începusem să facem scurte deplasări călări, deci executam „călăria exterioară". Chislin se ţinea bine pe cal, ca şi noi toţi, de altfel, care ne plimbam mîndri, ca nişte jockey adevăraţi.

A venit şi vacanţa de iarnă, şi am plecat cu toţii la casele noastre, unde, împopoţo-naţi cu uniforme noi, cu cizme cu carîmb înalt, lucioase de puteai să-ţi faci mustăţile în ele, ne plimbam pe străzi şi pe uliţi cu intenţia să „rupem gîtul" fetelor care se uitau după .noi. După două săptămîni ne-am înapoiat la şcoală cu gîndul „să mîncăm" regulamentele învăţînd şi să fim avansaţi la gradul de sublocotenent.

Era după 15 ianuarie, o zi de iarnă frumoasă, cu un soare strălucitor şi cu puţin ger. Primisem decuseară ordin să ne pregătim de o călărie exterioară şi ca urmare dimineaţa, la ora 5.30, eram pe linia grajdului, cu ţesala şi peria în mînă, la întrecere : cine reuşeşte mai multe „prafuri" în timp de o oră era scutit de planton în săptămîna respectivă. (Praful era rezultatul ţesălatului calului la o trecere peste corp.) Şi de data aceasta cîştigase, ca de obicei, Gogu Cotea, care avea fără îndoială şi cel mai lucios cal din baterie.

După ce am servit masa, ne-am luat sacul cu merinde (gustarea de la ora 10.00) şi, echipaţi frumos, dornici să demonstrăm că sîntem o unitate de călăreţi desăvîrşiţi, am pus şeile pe cai, i-am scos din grajd şi la comanda „încălecaţi" am executat ordinul, constituind dispozitivul de marş.

Într-o ordine desăvîrşită, am străbătut curtea cazărmii, am coborît „Golgota" şi apoi, la un semnal al comandantului, am pornit-o la trap prin Piteşti, spre Cîmpulung.

Ce era de noi ! Pentru prima dată treceam prin oraş în formaţie completă, călări ! La un moment dat Pencescu a dat tonul la „Marşul Victoriei" din opera „Aida" de Verdi şi unde nu am început să cîntăm pe două vocii (constituiam cu toţii un cor bărbătesc destul de reuşit) de se uitau piteştenii şi în special piteştencele după noi cu admiraţie, iar noi' ne „umflam în pene" de parcă eram nişte curcani, nu alta.

Deplasarea noastră a mers aşa pînă în satul Mărăcineni, unde, la intrare, am făcut un popas. Am coborît de pe cai, i-am şters de sudoare, am strîns din nou chingile la şei şi, după o mică pauză, ne-am pregătit de plecare. Drumul se oprea în Vieroşi, un sat de peste Rîul Doamnei, locul de baştină al fraţilor Aurel şi Nicolae Teodoreanu, care ţineau neapărat să fie văzuţi de neamuri şi vecini.

Era prima noastră încercare de trecere prin vadul unei ape.

Am ajuns repede la cursul de apă, primul care a trecut a fost comandantul nostru, apoi unul cîte unul (cei mai curajoşi în frunte, cei mai puţin curajoşi după ei) am început să

trecem râul. Aproape jumătate din efectiv a reuşit să treacă fără nici un incident. Numai Chislin Vladimir, călare pe Mona lui cea nărăvaşă, nici nu a ajuns bine în mijlocul apei, că iapa, cu un salt zglobiu, s-a lăsat pe o parte, iar el nu a putut să-şi scoată picioarele din scări şi a dispărut o dată cu Mona în apă. Cei din spate au început să strige ajutor, cei din faţă au întors capetele. După: cîţiva metri de la locul „accidentului" a apărut, plutind pe suprafaţa apei, cascheta lui Chislin...

După puţin timp, Mona a ieşit scuturîn-du-se de apă, cu şeaua deplasată puţin, şi alături de ea Chislin, ud pînâ la piele, cu capul descoperit, tremurînd ca varga.

Comandantul, supărat, s-a întors din drum (între timp Chislin ieşise pe malul rîului, unii din noi îşi scoseseră mantalele şi îl înveliseră), a reorganizat coloana şi, după ce l-am urcat pe Chislin într-o căruţă care tocmai trecea pe drum, am luat-o înapoi, încolonaţi în formaţie de cîte patru. în căruţă, Chislin stătea ca un „rănit", cu mantaua în spinare şi cu fularul legat peste urechi. Aşa am pornit-o spre Piteşti...

LUNETA BUSCH

Originar din Argeş, fost coleg de liceu, în Piteşti, chiar de clasă, cu Paraschiv, Constan-tinescu, Linca, Teodoreanu, Călugărescu, Po-pescu şi cu alţii, Traian Predescu era un elev serios, studios, inteligent, cu o bogată cultură generală. Nu deranja pe nimeni, nici nu era deranjat de ceilalţi, participa mai puţin la glumele noastre, era, cu alte cuvinte, un elev „liniştit".

Porecla de „Luneta Busch" i-a dat-o Tăi -păşanu.

Predescu stătea în prima bancă, alături de Ion Linca, care era elevul încheietor de secţie, la Secţia, a 2-a, din care făceam parte şi eu. Pe Traian, în fiecare zi, îl vedeai, cu vraful de regulamente şi caiete în braţe, cum se strecura printre ceilalţi, îşi ocupa locul în bancă şi rareori se întîmpla să iasă în pauză.

Grupul nostru, cum îl numeam noi, al „zgomotoşilor", ne adunam în fundul clasei şi, în şoaptă sau cu voce joasă, începeam să spunem glume, snoave, poveşti, întîmplări din viaţă etc. Uneori însă depăşeam măsura şi atunci, uşurel, apărea deasupra capetelor „chelia" lui Predescu, care se uita în stînga, se uita în dreapta, nevinovat, şi deodată în-torcea capul spre locul unde ne aflam noi şi, după ce ne înregistra pe cei care participasem la „dezordine", se aşeza pe scaun şi îi şoptea la ureche lui Linca numele celor care tulburau liniştea,

La puţin timp de la aşezarea lui pe scaun, auzeam o bătaie ritmică cu creionul în bancă şi vocea lui Linca : „Mitrule, Tălpăşanule, Stanciule, Cotea etc. puneţi mîna pe carte ! Să ştiţi că vă raportez comandantului de secţie !" Formula era cam aceeaşi întotdeauna, dar de raportat nu ne-a raportat niciodată, nici el, nici Mihalache, încheietorul de la Secţia I şi nici Nedelcu, încheietorul de baterie.

De la această ridicare treptată, de la întoarcerea capului la dreapta, la stînga, spre spate, l-am poreclit pe scumpul nostru coleg Traian Predescu „Luneta Busch", deoarece printre aparatele necesare artileriei pentru determinarea elementelor de tragere cu tunul este, sau mai bine zis era, şi renumita lunetă Busch. Cu un tambur de unghi pe ori-zontală, cu o bulă de nivel, cu două braţe lungi rabatabile, de aproximativ 50 cm, cu urr sistem de lentile în interiorul lor şi cu dispozitiv de măsurare de unghiuri verticale în fiecare braţ, luneta Busch era un instrument foarte apreciat de ofiţerul de artilerie, folosit în special în observare, furnizor de informaţii despre inamic : măsura unghiuri în orizontală, pe verticală, se putea roti cu 360°. ...Aşa încît Predescu, „observatorul şefului de clasă", a devenit „Luneta Busch"...

SCOAL' MACKENSEN !

Nici nu ne instalam bine în dormitor şi Dan Tălpăşanu începea seria bancurilor şi a glumelor, unele mai nesărate, altele mai sărate, depinzînd de auditoriu.

La început avea foarte mulţi ascultători, dar, cu timpul, începînd să se repete, numărul celor care îl ascultau >s-a micşorat, iar el s-a transformat într-un „biet" ascultător al glumelor şi snoavelor făcute de alţii.

Gurmand şi cu talent de „artist", s-a dat cu binişorul pe lîngă comandantul bateriei şi astfel a ajuns artelnic (răspundea de veselă şi de distribuirea hranei la elevi); datorită acestei „funcţii neretribuite", noi, colegii, i-am pus numele „Polonic" şi aşa i-a rămas numele şi după ce am absolvit şcoala, „Dan Polonic".

!ntr-o sîmbătă după-amiază, după terminarea programului administrativ, neavînd altceva de făcut, ne-am adunat mai mulţi elevi în dormitor şi ascultam muzică la radio (pe atunci nu erau televizoare). Unii, într-o ţinută mai lejeră, fără veston şi centură, fără cizme în picioare, ne lungiserăm pe paturi. Stînd noi de vorbă şi povestindu-ne tot felul de în-tîmplări, deodată apare şi Dan Tălpăşanu, cu faţa radiind de bucurie, şi ne spune că seara vom avea la masă, în afară de cotidiana mazăre uscată, şi budincă de macaroane cu brînză.

Pe un pat, jîngâ masa din mijîocui dormitorului, se aşezase cu tot simţul răspunderii, răstignit pe spate şi lung cît o zi de post, Chislin Vladimir, fost coleg de liceu, chiar de clasă, la Craiova, cu mine, cu Dan Tăi -păşanu, cu Gabi Ţenea şi Minai Petică.

Văzîndu-I astfel întins în pat, lui Dan i-a venit ideea de a ne reproduce cîteva episoade din primul război mondial, pe care zicea că i le povestise nea Tase Tălpăşanu, unchiul său, care fusese pe front.

Cu o voce gravă ţi misterioasă a început să povestească :

„După o luptă grea, dusă, se pare, la Doaga, lingă Mărăşeşti, de armata germană, condusă personal de mareşalul Mackensen, acesta, obosit de luptele din ajun, I-a chemat la raport pe şeful de stat-major al frontului şi i-a ordonat să pregătească toate documentele pentru ruperea frontului de apărare pe linia Focşani-Nămoloasa-Galaţi şi, înfrîngînd rezistenţele armatei române, să cucerească laşul şi să pătrundă adînc pe teritoriul românesc, pentru a scoate România din război."

Sigur că povestea părea foarte interesantă şi auzind despre ce este vorba, încet, s-au strîns în jurul lui şi alţi elevi, curioşi să afle deznodămîntul povestirii.

Cu o siguranţă de cunoscător al operaţiunilor, Dan îşi continua povestirea :

„După ce a dat ordinele necesare şefului de stat-major şi celorlalţi şefi de arme şi servicii (între timp îi chemase şi pe aceştia), a ordonat să se pregătească toate detaliile operaţiunii şi la ora 22.00 să fie trezit pentru a lua hotărîrea în vederea bătăliei de a doua zi.

Adjutantul împreună cu ordonanţa i-au pregătit patul să se culce, i-au adus o gus-

tare (refuzase masa de la popotă) şi dupâ puţin timp bătrînul mareşal, încălzit de un coniac franţuzesc, se aşeză în pat şi încet, încet, începu să sforăie. Cei doi (adjutantul şi ordonanţa), cunoscînd obiceiurile mareşalului, îşi făcură repede paturile şi se culcară şi ei, ştiind că mareşalului îi plăcea să lucreze noaptea şi ca urmare trebuiau să fie odihniţi în cursul nopţii.

La ora 21.30 adjutantul şi ordonanţa s-au sculat, s-au îmbrăcat şi, pregătind o mică gustare şi un ceai, aşteptau ora 22.00, ca să-l scoale pe Mackensen.

A sosit şi mult aşteptata oră 22.00 şi adjutantul, un tînăr locotenent bavarez, cu o statură herculeană, a deschis uşa dormitorului şi, apropiindu-se în vîrful picioarelor de pat, a raportat cu o voce domoală :

«Domnule mareşal, este ora 22.00, vă rog să vă treziţi I»

A aşteptat cîteva secunde şi din nou a repetat formula pe care o învăţase din timp. Dar mareşalul nici nu se mişca. La început a avut o tresărire : să i se fi întîmplat ceva mareşalului, să fi murit? a reflectat adjutantul şi, cu frica în sîn, s-a apropiat mai mult de pat şi, punînd mîna pe umărul mareşalului, a apăsat încet şi a raportat din nou (între timp Dan Tălpăşanu, pentru a ne suscita şi mai mult atenţia, a pus şi el mîna pe umărul lui Chislin) :

«Domnule mareşal, este ora 22.00, vă rog să vă treziţi !»

Mareşalul nici acum nu s-a trezit din somn. Adjutantul a avut din nou o reţinere, o teamă şi a mai aşteptat cîteva secunde, după care a fugit la biroul şefului de cabinet, un bătrîn căpitan, foarte inteligent, însă greoi în mişcări. în cîteva cuvinte i-a raportat scena petrecută şi acesta, grăbit, s-a îndreptat

I

spre dormitorul mareşalului. Odată ajuns aici s-a apropiat de pat, a pus mîna pe umărul mareşalului şi a început să-l zgîlţîie (şi Dan arăta pe umărul lui Chislin cum îl zgîlţîia pe mareşal şeful de cabinet). Dar mareşalul nu s-a sculat nici ia intervenţia şefului de cabinet. Acesta, disperat, a dat fuga la şeful Secţiei secretariat, un maior cu nişte mustăţi pleoştite, „pe oală" (Dan a şi făcut gestul cu mîna la gură, să fie mai expresiv), şi cu nişte mîini lungi şi noduroase. îi raportează acestuia în grabă ce s-a întîmplat şi maiorul, supărat că a fost deranjat, îl admonestează pe bietul căpitan şi se repede el însuşi spre dormitorul mareşalului. Punînd mîna încet pe umărul mareşalului, cu mişcări blînde, îl roagă să se scoale. După puţin timp, văzînd că Mackensen nu se trezeşte şi ştiind ce-l aşteaptă dacă nu îl scoală, îl apucă disperat de reverele pijamalei (şi Dan îl apucă şi el pe Chislin de reverele cămăşii) şi, zgîlţîindu-l cu putere (repetă cum l-a zgîlţîit maiorul pe mareşal mişcîndu-l violent pe Chislin), strigă tare la mareşal :

«Scoal' Mackensen, că ne ia dracu pe toţi!»

Dar mareşalul trage un sforăit adînc, se întinde pe pat, îşi trage o pernă mai mică sub cap şi, întorcîndu-se cu faţa spre perete, continuă să doarmă adînc.
Şeful Secţiei secretariat, disperat, îl lasă pe adjutant lingă mareşal (şi Dan îl trage lîngă Chislin pe Oacă Constantinescu) şi pleacă repede să îl caute pe şeful Direcţiei operaţii, să-i raporteze situaţia creată.
După multe căutări îl găseşte pe bătrînul general Klein, care era şi puţin cam surd, făcînd baie într-o cadă plină cu spumă de săpun. Auzind despre ce era vorba, generalul iese din baie, ia un cearşaf pe umeri (Dan ia şi el un cearşaf pe umeri) şi, în grabă, se

repede în camera mareşalului. Ajuns aici şi cunoscînd ce se întîmplase mai înainte, cîte eforturi făcuseră ceilalţi ofiţeri ca să-l scoale pe mareşal, generalul, dezbrăcat, numai cu cearşaful pe umeri, se repede la mareşal şi, aplecat peste el, începe să-l zgîlţîie, strigînd :
«ScoaT Mackensen, că pierdem războiul !»
Dar Mackensen nu se scoală (şi din nou Dan Tălpăşanu îl zgîlţîise pe Chislin violent)"...
Majoritatea dintre noi, ca şi Chislin, aşteptam deznodămîntul întîmplării, avînd în vedere seriozitatea cu care Dan îşi ţesea povestirea, amintind şi de unele pregătiri pe care le făcea statul-major al armatei germane pentru străpungerea frontului apărat de armata română. Alţii însă rîdeau de se prăpădeau de prostia noastră, fiindcă ei participaseră cu o seară înainte la aceeaşi poveste, în care rolul mareşalului fusese „jucat" de Petică.
Şi cînd Dan Tălpăşanu se pregătea să-l aducă în scenă şi pe şeful de stat-major al frontului, „strălucitul" general Borowitz, Gogu Cotea - care pesemne că „jucase" şi el cîndva rolul lui Mackensen - îl ia pe Chislin de mînă, îl scoală din pat şi îi spune :
„Scoală-te, mă, din pat, nu vezi că ăsta îţi rupe umărul şi îţi frînge coastele ? Să vezi tu mîine dimineaţă dacă mai poţi mişca u-mărul ! Lasă-I, dracu, pe mareşal să doarmă mai departe şi tu scoală-te şi du-te de te spală cu apă rece, altfel va fi vai de tine mîine dimineaţă !"
Şi, uite aşa ne-a păcălit Dan Tălpăşanu pe mulţi dintre noi. O parte am rămas totuşi dezamăgiţi că nu am aflat ce metode ar fi folosit şeful de stat-major pentru a-l „scula" pe Mackensen. Mult timp după acest „spectacol", cînd îl vedeam pe Chislin, îl întrebam: ,,Te-ai sculat, Mackensen ?".
. Tineri ofiţeri
O MARE FAMILIE
Tînăr ofiţer, sublocotenent, cu vestonul nou încheiat corect, de sus pînă jos, nasturi strălucitori, pe care-i frec cu batista la fiecare atingere, nu cumva să... Mereu tentat să duc mîna la umăr, să mă conving că nu s-a în-tîmplat nimic, că preţiosul însemn e la locul lui. Uneori îmi venea să şi rîd de mine, dar mai puternice erau emoţia şi sentimentul importanţei abia dobîndite. Mi se părea că toată lumea de pe stradă se uita la mine lung şi cu ironie : ,,la uite ce se mai împăunează !" De unde să ştie trecătorii că eu abia îmbră-casem haina aceea şi inima încă nu-şi potolise trapul din momentul „înaintării în grad". Şi totuşi nu ştiu cum se face că haina de ofiţer parcă apasă mai tare decît cea de elev de şcoală militară. Mişcările îmi erau dictate şi dirijate în aşa fel, încît să nu fie dezor-. donate sau lăbărţate, în contrast cu liniile ferme şi regulate ale ţinutei de ofiţer, iar pe umeri simţeam apăsarea unei poveri cel puţin egale cu aceea a lui Atlas.
Şi cum să nu fie aşa ! Tînăr ofiţer nefa-milist (încă), eram cap de familie, cu responsabilităţi necunoscute pînă atunci. Biata mama, cînd m-a văzut, a fost mai emoţionată decît mine cînd am primit gradul. Ochii i s-au umezit şi mi-a spus, cu o bucurie nouă, care trebuia să învingă o suferinţă veche :
- Tată! tău, dacă ar fi trăit, s-ar fi bucurat şi ar fi fost mîndru de tine. Apoi, cu un

glas schimbat, ca şi cum ceea ce spunea era o constatare firească, dar şi o hotârîre atunci luată, pe loc : De-acum eşti om în toată firea !
Eram om în toată firea şi cap al familiei mele. Cu gîndul acesta am pornit voiniceşte în viaţă. După aceea, la prima unitate unde am fost repartizat, ca şi în celelalte unde m-a purtat cariera de ofiţer, „familia" mea s-a tot mărit, căci toţi eram legaţi unii de alţii prin sentimente trainice, ca într-o mare familie, aceea a oştenilor ţării.

AVENTURĂ PE MARE
Eram la Mangalia. De Ziua Marinei, în toate garnizoanele unde erau dislocate unităţi ale Marinei Militare sau Civile, se organizau diferite manifestări politico-educative şi cultural-sportive, manifestări care veneau să aducă bucurie în

inimile militarilor şi civililor din garnizoanele respective.
Pe lîngă spectacolele de teatru scurt, de poezie şi cîntece patriotice, de muzică populară şi uşoară, la aceste serbări se prezentau şi diferite probe de îndemînare şi întreceri specifice vieţii pe apă, ca de exemplu :
— întrecerea unor echipaje pe bărci de diferite mărimi ;
— întreceri de yole ;
— mersul pe un trunchi de copac curăţat de coajă, care era fixat cu un cap de uscat şi cu celălalt cap înspre apă, avînd prins de el o plasă (o sacoşă) în care atîrna un purcel viu, pe care îl primea ca trofeu cel ce ajungea pînă la el (lucru greu de realizat, deoarece lemnul era udat de briza mării şi deci foarte alunecos) ;
— prinsul raţelor în bazin - joc foarte hazliu, care necesita o mare dexteritate din partea înotătorilor, deoarece raţele, deşi aveau vîrfurile aripilor tăiate, se mişcau cu mare uşurinţă şi dispăreau sub apă în direcţii neaşteptate ;
— întrecerea înotătorilor pe diferite distanţe şi cu diferite stiluri de înot (brass, spate,
21
craut, liber etc), cu picioarele sau mîinile legate, vîriţi pe jumătate; în sac ;
- schiu nautic ;
- trecerea de pe un vas pe altul, pe un cablu, cu ajutorul mîinilor şi picioarelor ;
- trasul la parîmă ;
- apariţia iui „Neptun", zeul mărilor, din apă şi botezul apei pentru tinerii marinari, precum şi alte jocuri pe care firea inventivă a oamenilor le descoperea şi le punea în aplicare.
Dar, pentru a participa la asemenea concursuri, în care fiecare trebuia să dovedească pricepere, inteligenţă, forţă fizică şi rezistenţă, trebuiau făcute multe, multe antrenamente, conduse de ofiţeri, subofiţeri sau marinari pricepuţi şi cu pasiune pentru sport.
Şi în unitatea noastră aveam echipaje bine închegate, care se pregăteau cu sîrguinţă şi, de ce să nu mă laud, de multe ori au cîşti-gat concursuri, întreceri, devenind laureaţi ai probelor respective.
Bătălia cea mai mare se dădea la întrecerile de la bărcile de 8 -|- 1, care reprezentau proba cea mai spectaculoasă şi de cea mai mare rezistenţă.
Echipajul era format din 8 militari solizi, chiar masivi, plus unul mai mic, cîrmaciul, un ofiţer şef de echipaj şi un militar de rezervă. Echipajul nostru avea în compunere, după cîte îmi aduc aminte, pe locotenentul-major Mateescu Georgel, originar din Giurgiu, deci cunoscător al tainelor apelor, sergentul Sasu Ion din Arad, deci de pe Mureş, şi alţi militari de pe malul apelor. Cîrmaci era fruntaşul Grigore Stan, originar şi el de pe Dunăre, de la Zimnicea. Cum s-ar spune, toţi născuţi şi crescuţi pe malul apelor !
Pînă în ziua desfăşurării festivităţilor, echipajul se'pregătea cu multă asiduitate, folo-
22
sind diferite forme şi metode necesare creşterii rezistenţei fizice şi morale, perfecţionării mînuirii lopeţilor, ocolirii valurilor, atacării frontale a acestora în caz de mare agitată, învăţării tehnicii conducerii. Dintre aceste metode, forme, îmi aduc aminte de :
— tăiatul lemnelor cu joagărul pentru întărirea muşchilor de la mîini ;
— trasul la parîmă, pentru întărirea muşchilor mîinilor şi picioarelor ;
— urcatul şi coborîtul scărilor de frînghie şi urcatul în mîini pe frînghie ;
— executarea unor crosuri, pe diferite distanţe ;
— deplasarea în teren variat, cu diferite greutăţi în sacul de spate şi, bineînţeles, antrenamente cu barca pe Lacul Sud-Mangalia şi pe Marea Neagră.
Toate aceste exerciţii veneau să întregească pregătirea tinerilor militari în vederea concursurilor ce se organizau, aşa cum spuneam, în cinstea Zilei Marinei.
în anul respectiv, este vorba de anul 1951, echipajul nostru se pregătea cu mai multă asiduitate, mai ales că ni se comunicase de la Comandamentul Marinei Militare că întrecerile vor avea loc în bazinul portului Constanţa şi la concurs vor participa echipajele tuturor unităţilor de marină.
Locotenentul-major Mateescu, om întreprinzător, exigent şi hotărît, conducea pregătirile cu multă competenţă şi la verificările executate periodic de către comandant sau de alte cadre fusese apreciat elogios. Deci concluzia era clară : echipajul bărcii noastre era apt pentru a participa la concursul bărcilor de 8+ 1.
Cu cîteva zile înainte de concurs, comandantul unităţii a ordonat ca echipajul să execute un antrenament complex în Marea Neagră, ţinînd seama de faptul că se hotărîse
23
ca întrecerea să nu se mai desfăşoare în bazinul portului Constanţa, ci în afara acestuia, mai spre larg, pentru a verifica echipajele în condiţii cit mai aproape de situaţia reală în care ar fi chemate să acţioneze.
Cu o seară înainte de începerea antrenamentului ordonat, locotenentul-major Mate-escu îşi pregătise toate materialele necesare pentru „lucru pe mare", stabilise echipajul pe funcţii, îşi pregătise bidoanele cu apă. crema de faţă şi de

mîini, echipamentul a-decvat şi, cu emoţie în suflet, aştepta semnalul ce urma să fie dat a doua zi, pentru începerea antrenamentului controlat.
A doua zi dimineaţa, pe la ora opt, opt şi jumătate, întregul echipaj, în frunte cu Ma-teescu, au pornit-o din cazarmă spre malul mării, fiecare ducînd în spate cîte ceva din materialele necesare.
Este adevărat că încă de pe la ora şase începuse să bată un vînt dinspre larg, care, pe lîngă faptul că era cam rece, aducea cu sine şi stropi mari de apă. Dar marinarul este marinar şi nu se teme de mare.
După ce toate pregătirile au fost terminate, locotenentul Ştefănescu Ion, care era ofiţerul cu pregătirea fizică, a dat semnalul de plecare pe direcţia geamandurilor, care fuseseră plantate, cu ajutorul unei bărci cu motor, încă în zorii zilei.
Cu voie bună şi cu zîmbetul pe buze, întregul echipaj, încordîndu-şi forţele şi izbind cu nădejde cu lopeţile în apă, s-a îndepărtat încet, încet de mal, îndreptîndu-se spre larg.
Cei care au asistat la plecare povesteau mai tîrziu câ nimic nu prevestea furtuna care s-a dezlănţuit la puţin timp după plecarea bărcii spre larg. Cînd aceasta a ajuns la 300-400 de metri de malul mării a izbucnit o fur» tună de o violenţă neobişnuită,

Dinspre liman veneau nori negri, tăvălin-du-se pe cer ca nişte butoaie imense, vîntul sufla cu forţă, aplecînd la pămînt copacii întîlniţi în cale, nori albi de praf, amestecaţi cu ciulini, ierburi, hîrtii şi alte obiecte uşoare, se repezeau furioşi dinspre uscat spre larg şi deodată întregul văzduh s-a întunecat, dînd celor prezenţi senzaţia de apocalips.
Desigur că la apariţia acestei furtuni prima reacţie a celor care participaseră la plecarea bărcii în larg a fost de a se ascunde în spatele malului înalt al mării, dar după puţin timp gîndurile lor s-au îndreptat spre cei din barcă şi fiecare făcea presupuneri, exprimate cu glas tare :
- Să ştiţi că nu mai scapă băieţii noştri dintr-o astfel de furtună, spunea Ştefănescu.
- Cum de nu am luat noi datele meteorologice de la institut tocmai astăzi ?, zicea şi plutonierul Năstase, că, dacă le luam, ne dădeam seama că vine furtuna şi nu îi lăsam să plece în larg.
Dar toate comentariile nu aduceau nici un fel de sprijin celor plecaţi în larg, ţinînd seama de faptul că, datorită furtunii şi valurilor imense care se formaseră, barca dispăruse din raza vizuală a celor de pe mal.
- Să se raporteze comandantului situaţia, veni brusc propunerea.
Dar, vorbind aproape în şoaptă, maiorul Vasilescu remarcă :
- Mai bine ar fi să plece după ei barca cu motor, căci are propulsie puternică, este rezistentă şi cîrmaciul, sergentul Ivanov, este om al Deltei, cunoaşte secretele unor astfel de situaţii şi îi poate salva !
- Nu vedeţi ce valuri uriaşe s-au format, interveni Ştefănescu, supărat că nu le poate acorda nici un ajutor şi mîhnit că şi el era vinovat de plecarea echipajului în larg.

Discuţiile au continuat aşa pînă cînd Va-silescu a propus sâ rămînă de veghe Ştefă-nescu, iar ceilalţi să plece la unitate, să raporteze comandantului, care urma să hotărască ce măsuri trebuiau luate pentru salvarea celor din barcă.
în acelaşi timp, în larg, în barcă, se desfăşura o luptă acerbă cu valurile şi, cu toate eforturile echipajului de a se apropia de ţărm, barca era împinsă mereu spre larg şi aruncată ca o coajă de nucă de pe un val pe altul.
La unitate, unde comandantul fusese informat asupra celor întîmplate, se raportase eşalonului superior şi se stabilise ca în căutarea lor să pornească un remorcher puternic, comandat de un experimentat căpitan, adevărat „lup de mare".
După multe peripeţii şi căutări, pe la orele 16-17, remorcherul şi-a făcut apariţia în port, debarcînd, sleiţi de puteri şi într-o stare destul de precară, ostaşii echipajului bărcii rătăcite în largul mării.
După ce comandantul remorcherului a povestit cum i-a găsit şi în ce situaţie erau, ne-a spus că salvarea lor a venit de la curajul şi prezenţa de spirit a sergentului Sasu, după el, un adevărat erou.
După întremarea echipajului bărcii, sergentul Sasu ne-a relatat ce s-a întîmplat în larg.
- După ce am plecat, povestea Sasu, cînd am ajuns la 300-400 m şi ne pregăteam să începem antrenamentul, aşa cum aţi văzut şi dumneavoastră, aproape din senin, s-a dezlănţuit furtuna. Poate pe uscat nu aţi avut senzaţia pe care am avut-o noi, cei din barcă, de a ne trezi deodată în fundul unei „căldări" formate din două valuri uriaşe, pe crestele cărora se formase o spumă albă, care ne dădea imaginea unor dru-
muri de ţară, acoperite cu colbul de nisip stîrnit de o maşină în viteză.
Am simţit cu toţii un gol în stomac şi, de ce să nu o spun şi eu, am avut senzaţia eă nu vom mai scăpa cu viaţă, mai ales că numai după cîteva secunde ne-am trezit pe vîrful valului, călare pe coama lui, aşteptînd din clipă în clipă să ne răsturnăm şi să fim aruncaţi în abis. La această senzaţie a contribuit r,i întunericul provocat de praful adus de vînt dinspre uscat şi de faptul că norii erau negri-tăciune şi se lăsaseră jos de tot, parcă atingînd cu aripile lor crestele valurilor.
Lupta cu valurile a continuat, şi după cît-va timp deznădejdea pusese stăpînire pe majoritatea dintre noi.
La o nouă încercare la care am fost supuşi pe timpul furtunii, cînd din nou ne-am trezit într-o „groapă", între două

valuri uriaşe, am ordonat mişcarea ramelor. Ca urmare, am început să număr : un, doi, un, doi, pînă cînd toţi au început să fie supuşi aceluiaşi efort.
Am stabilit ca fruntaşul Ilie Constantin împreună cu soldatul Vasile Gheorghe să se ocupe de aruncarea apei din barcă (datorită valurilor mari, în barcă intra mereu multă apă). Am ordonat să se strîngă centurile de salvare şi să se aranjeze ţinuta, pentru asigurarea cît de cît a căldurii necesare corpului.
l-am ordonat soldatului Grigore Stan să ţină cîrma în aşa fel, încît barca să fie permanent cu vîrful perpendicular pe valuri şi nu paralel, pentru a nu se răsturna.
După luarea tuturor măsurilor necesare a-sigurării ordinii şi disciplinei, am început o adevărată luptă cu marea dezlănţuită, pentru a scăpa cu viaţă şi a ne reîntoarce întregi la unitate.
27
Problema cea mai grea pentru noi o constituiau menţinerea bârcii pe linia de plutire şi evitarea răsturnării ei. Condiţiile atmosferice erau groaznice. De sus se abăteau asupra noastră stropi mari de apă, proveniţi din ploaia care însoţea furtuna şi din particulele de apă luate de vînt de pe crestele valurilor. Apa înspumată, rostogolită ca nişte tăvăluguri, izbea cu furie în bordurile bărcii. Din cauza norilor negri şi grei, cerul se transformase într-o pînză opacă, iar noi, între marea dezlănţuită şi furtuna violentă, trăgeam la rame, mişcăm barca perpendicular pe valuri, tremuram de frig şi ne îndepărtam mereu de ţărmul salvator.
La toate aceste nenorociri care se abătuseră asupra noastră, povestea Sasu mai departe, de la o vreme începuseră să ne chi-nuie foamea şi setea, deşi, din cînd în cînd, ne înmuiam buzele cu cîţiva stropi de apă din bidoanele care încet, încet îşi goleau conţinutul, cu toată raţionalizarea pe care o hotărîsem cu toţii.
Timpul trecea foarte greu şi furtuna nu se mai oprea. Mai mult, după aproximativ l-2 ore de la plecare cîţiva dintre noi sufereau de rău de mare, cu toate că fuseserăm aleşi, cum s-ar spune, pe „sprinceană".
Mă uitam la ei cu multă compătimire, aş fi vrut să îi ajut, dar soarta noastră atîrna acum de hotărtrea fermă de a lupta cu valurile, cu furtuna, cu frigul, cu foamea şi setea. Lupta noastră pentru supravieţuire a durat aproximativ șapte ore, timp în care de mai multe ori am crezut că nu vom mai putea rezista şi că vom muri. Dar curajul, dîrzenia, hotărîrea, pregătirea anterioară şi dorinţa noastră nestrămutată în victoria împotriva stihiilor dezlănţuite ale naturii au învins şi iată-ne acum aici, gata să o luăm de la început, pentru a ne antrena şi a participa la
28
concursul ordonat. Nu aş vrea să închei fără a scoate în evidenţă două lucruri deosebite :.
întîi, bucuria pe care am simţit-o cu toţii atunci cmd, aproape epuizaţi fizic şi psihic, am văzut apărînd în faţa noastră remorcherul salvator. Cu acest prilej vreau să mulţumesc, în numele tovarăşilor mei, tuturor celor care au participat la salvarea noastră.
Al doilea, să-mi cer scuze tovarăşilor din echipaj, dacă pe timpul acestei „aventuri", aşa i-aş putea spune, am fost dur, necruţător. Dar am făcut acest lucru numai şi numai pentru salvarea noastră. Cred că dacă nu procedam aşa, acum nu mai povesteam ce ni s-a întîmplat.
Ne-am despărţit de echipajul bărcii de 8 -f- 1 cu sentimentul mîndriei ostăşeşti că un pumn de oameni, conduşi cu mult curaj de un tovarăş de-al lor, au reuşit să învingă FRICA - această boală necruţătoare a celor slabi - şi au reuşit să se salveze.
M-am bucurat foarte mult, mai fîrziu, cînd, în bazinul din portul Constanţa, barca de 8 + 1 a unităţii noastre, cu un echipaj puţin remaniat, a reuşit să ocupe locul doi In Întrecerea cu tovarăşii lor din unităţile Marinei Militare.
„CORIJENTĂ" CU ÎNVĂŢĂMINTE
Eram într-o zi la ora de cunoştinţe generale şi împreună cu militarii în termen, elevi în şcoală regimentară, discutam despre fauna şi flora caracteristică diferitelor continente. Observam, de exemplu, că leul trăieşte numai în Africa, iar lama în America, după cum ursul Panda trăieşte doar în Asia, în regiunile unde creşte şi bambusul, hrana lui de bază, iar urşii albi în regiunile de la Polul Nord. Coyotul este întîlnit în America şi cangurul în Australia, arborele de pîine se găseşte numai în Africa, pasărea paradisului trăieşte în sudul Asiei etc.
Am arătat că în decursul mileniilor au apărut şi au dispărut de pe suprafaţa pămîn-tului un număr însemnat de păsări şi animale, că unele s-au transformat atît de mult, încît cele de astăzi nu mai seamănă aproape deloc cu speciile din care au provenit. Şi astfel am ajuns să discutăm şi despre orni-torinc, pasăre-animal, care are cioc ca păsările de apă, dar blană ca animalele ; face ouă ca păsările şi îşi hrăneşte puii cu lapte.
Ajungînd şi la tigru, panteră, pisică, animale care fac parte din clasa felinelor, îl descopăr pe soldatul Burlea Virgil dormind şi îl întreb :
— Soldat Burlea, ia spune dumneata ce este pisica, din ce familie de animale face parte şi cum se înmulţeşte !
30
Buriea, înghiontit ca de obicei de sergentul Nădejde, se ridică în picioare, se freacă la ochi şi răspunde cu repeziciune :
- Pizica, ...ă, pizica, păi pizica este o felină care face ouă şi îşi hrăneşte puii cu lapte.

Săracul de el, rămăsese la... omitorinc ! De atunci lui Buriea i s-a spus „PIZICA".
Eram la ora de cunoaştere a materialului de artilerie şi tocmai explicam pe tablă componentele muniţiei de aruncător. Le desenasem elevilor o secţiune într-o bombă de a-runcător şi le vorbeam despre elementele ei componente.
Ca să realizez o expunere mai atractivă şi mai instructivă, l-am chemat la mine pe soldatul Voinea, căruia i-am ordonat :
- Soldat Voinea, te duci la sergentul-ma-jor Cristea Neicu şi îi raportezi să aducă la clasă o bombă de aruncător secţionată, de la magazia bateriei.
Soldatul Voinea a salutat regulamentar şi a plecat.
Am aşteptat cam mult întoarcerea lui. Cînd, în sfîrşit, a apărut, împreună cu sergentul-major Model Stan aduceau o ladă de muniţii, în care era transportată o bombă reală de aruncător.
Cînd i-am văzut pe amîndoi venind în clasă cu lada, am rămas descumpănit. L-am întrebat pe sergentul-major Model de ce mi-a adus bomba reală şi nu pe cea secţionată. La întrebarea mea, sergentul-major Model mi-a raportat :
- Tovarăşe sublocotenent, vă raportez că s-a prezentat la mine soldatul Voinea şi mi-a raportat că a primit ordin de la dumneavoastră să îl caute pe sergentul-major Cristea V.
31
Neicu să vă aducă la clasă o bombă selecţionată. Eu am rămas surprins, dar, negăsin-du-l pe sergentul-major Cristea, am executat ordinul dumneavoastră. Vă raportez, de asemenea, că am întîrziat, deoarece a trebuit să aduc lada cu bomba de la Bateria a treia, de la tovarăşul locotenent Vişan, care se pregăteşte să plece la trageri. De altfel, mi-a ordonat să vă raportez că vă roagă să-i înapoiaţi imediat lada cu bomba (care era sigilată !), deoarece nu vrea să întîrzie la trageri.
M-am uitat cu o privire cam grea la soldatul Voinea, m-am uitat şi la Model, dar pînă la urmă supărarea mi-a trecut, am început chiar să rîd - căci bomba adevărată pe care mi-o aduseseră nu avea focosul înşurubat -, au rîs şi elevii din clasă şi bineînţeles am tras şi eu şi ei concluzia că în orice situaţie trebuie să verifici dacă subordonaţii au înţeles ordinul dat spre executare.
După acest incident, l-am trimis pe sergentul-major Model să ducă lada cu bomba la Bateria a treia şi să aducă o bombă secţionată, am executat în continuare ora de pregătire şi toată lumea a fost mulţumită, în afară de soldatul Voinea, care după a-ceastă întîmplare a rămas cu porecla „Bom-biţă".
FARSE... FARSE...
în iarna 1950-1951 am fost trimis să urmez cu>sul de comandanţi de divizioane, care constituia pentru mulţi dintre noi o punte de trecere spre Academia Militară. Căci aici, la cursul de comandanţi de divizioane, ne-am îmbogăţit cunoştinţele privind folosirea în luptă a subunităţilor de artilerie sau în probleme complexe de topografie, ne-am perfecţionat arta tragerilor, beneficiind şi de o pleiadă de profesori foarte bine pregătiţi, buni pedagogi şi instructori, aşi ai artileriei, cunoscători ai tuturor tainelor tragerilor, care cu multă rîvnă ne-au învăţat ce înseamnă de fapt să fii artilerist. îmi amintesc cu plăcere de orele petrecute în clasă sau în sălile de specialitate, în poligon sau în faţa materialului de artilerie, de deplasările în teren cu planşeta la spinare pentru determinarea topografică, de întrecerile între noi pentru a calcula mai repede elementele tragerilor de artilerie şi a consuma mai puţine proiectile pentru reglajul tragerilor. Dar cu aceeaşi plăcere îmi amintesc şi de unele farse sau simple „copilării".
Autorul celor mai multe farse era locote-nentul-major Maxim Vasile, un ofiţer bine pregătit, cu o ţinută îngrijită, chiar pedant, care doar rareori zîmbea.
Eu venisem la curs, împreună cu alţi colegi, de ia unitatea din Mangalia. Nu purtam uniformă de marinari, dar, pentru a ară-
33
ta că şi noî sîntem din compunerea Marinei Militare, aveam dreptul să 'purtăm ca semn de armă la epoleţi şi la petliţe (aveam uniformă închisă la gît) ancora.
Pe timpul cursului s-au făcut multe glume pe seama ancorei mele. După vreo trei săp-tămîni de la prezentarea la curs, cînd am început să ne cunoaştem mai bine, într-o dimineaţă ,am intrat în sala de mese şi mi s-a părut că este prea mare linişte. Toţi colegii, inclusiv Răduţ, care întotdeauna venea ultimul, serveau deja masa.
M-am aşezat, am început să mănînc, dar, simţindu-mă privit şi ridicînd ochii din farfurie, am observat că toţi se uitau la mine, gata să izbucnească în rîs. Mă uit şi eu la veston, mă uit la mîini, nu observ nimic. Mă sucesc, mă invîrtesc, tot nimic. Mă uit la epo-letul din stînga şi... constat că nu mai am ancora. Pun mina la petliţe şi... aceiaşi !u-cru. Probabil că aveam o figură tare caraghioasă, că băieţii au izbucnit într-un rîs molipsitor, la care, după puţin timp m-am raliat şi eu. Unul singur nu participa la „distracţie" - Vasile Maxim, care continua să mănînce cu foarte multă gravitate şi imediat am bănuit că el fusese cel care îmi furase ancora.
Într-o vineri după-amiază, o parte dintre noi, după studiu, în aşteptarea mesei de seară, ne aşezaserăm în dormitor şi discutam în timp ce unii îşi făceau cizmele, iar alţii se culcaseră.
Mişu Răduţ, care cum prindea puţin timp liber se culca, îşi scosese şi el cizmele din picioare, vestonul şi, în pantaloni

şi cămaşă, se trîntise în pat şi adormise. Ce-i trecu lui Maxim prin cap ? la cizmele lui Răduţ, le umple pe jumătate cu apă, le aşază la capătul patului, se duce la uşă, deschide uşa cu zgomot şi începe să strige :
34
- Ararmă, alarmă, afară în careu !
Cei care nu dormeam, dar nu ştiam despre ce e vorba am început să ne îmbrăcăm în grabă şi, pe măsură ce eram gata, ieşeam afară. Cei care dormeau au sărit repede din pat, şi-au încălţat cizmele, şi-au luat vestonul şi cascheta şi, fugi afară ! Răduţ se trezeşte şi el, se dă jos din pat, trage o cizmă în picior, îi sare apa pe faţă şi buimăcit de somn se împiedică, se redresează, nu-şi dă seama ce s-a întîmplat şi trage în picior şi cizma cealaltă.
Intre timp noi, ceilalţi, aflînd cum stau lucrurile, am revenit în dormitor. Bietul Mişu, cu o cizmă în picior, cu faţa şi cămaşa ude, cu cealaltă cizmă încălţată numai pe jumătate, suduia de mama focului şi blestema pe cel care îi făcuse pocinogul. Noi, toţi, ne amuzam, în timp ce Vasile Maxim, aşezat la masa din mijlocul dormitorului, se făcea că citeşte un roman.
Altă dată ce-i dă prin cap lui Maxim ? Dimineaţa am fost în cîmp, pînă la „cazemată", unde am executat o ridicare topografică (măsurarea unor unghiuri şi distanţe şi determinarea unui punct trigonometric), activitate destul de grea şi mai ales îngreunată de ploaia care căzuse în noaptea respectivă.
La înapoierea din teren, am servit repede masa de seară, ne-am curăţat hainele şi cizmele de noroi, le-am făcut cu cremă şi le-am aşezat frumos la rînd ,în antreul de la spălător, apoi ne-am culcat. în timp ce noi intrasem definitiv în puterea lui Moş Ene, Maxim s-a sculat binişor din pat, a luat cizmele tuturor ofiţerilor-elevi din antreu şi Ie-a pus în sală, unde era întuneric. Dar nu Ie-a aşezat aşa cum erau, ci două cu dreptul, două cu stîngul, una înaltă şi alta joasă, una mai veche şi una mai nouă... A doua zi dimineaţa a început necazul : ne-am scu-
35
lat, ne-am bărbierit, ne-am spălat în spălător, apoi am început să ne căutăm cizmele. A fost imposibil să împerechem cizmele pe sală, a trebuit să le aducem pe toate în spălător şi să le alegem bucată cu bucată. Singurul care s-a descurcat imediat a fost Va-sile Maxim, care şi-a luat frumuşel cizmele de sub pat, Ie-a încălţat şi cu un surîs în colţul gurii a plecat la masă, lâsîndu-ne frumos să „inventariem" cu sîrg încălţămintea.
Dar glumele nu le făcea numai Maxim.
Cursul fiind programat în perioada de iarnă, cîteodată, sîmbăta şi duminica, ne duceam în comuna din apropiere, ne plimbam, ne opream la cîte un gospodar, beam cîte un pahar cu vin, „zaibâr producător", şi mai luam şi cîte o sticlă-două „pentru acasă".
Noi, ofiţerii-elevi, ca la orice şcoală sau curs, eram împărţiţi pe grupe de simpatii, de vîrstă, de unităţi.
O grupă de amici era formată din Nae Lambrache, Ion Ceapragă şi Fănică Tomiuc. într-o sîmbătă după-amiază, Lambrache, care era „şeful" grupei, i-a invitat pe ceilalţi doi să meargă în comună să guste cîte o cană cu vin. Zis şi făcut. S-au îmbrăcat, Ceapragă a luat trei sticle goale (miercuri împlinea 23 de ani şi voia să-i sărbătorească cu un pahar de vin), i-a cerut lui, Lambrache servieta, că el nu avea, şi au pornit-o la drum.
Au mers prin comună, s-au plimbat şi după puţin timp s-au oprit la poarta unui ţăran pe care îl cunoştea Tomiuc.
Au stat puţin de vorbă cu gazda, care, om primitor, Ie-a pus pe masă şi nişte brînză cu ceapă şi pîine coaptă în ţest, i-a servit şi cu cîte o oală de vin şi, rugat de Ceapragă, Ie-a umplut şi cele trei sticle.
Cînd se îngîna ziua cu noaptea, trecură dinspre comună spre cazarmă şi Petrică, Ba-rac, Cîrstea şi Răduţ,
36
Auzind gălăgie pe drum, Nae Lambrache iese în prispa casei, îi strigă pe cei patru să vină şi ei înăuntru şi roagă gazda să mai aducă nişte vin.
Stînd ei de vorbă, la un moment dat li se termină ţigările. Circiuma nu era chiar aşa de departe de casa unde intraseră ei, şi Lambrache, care pusese glnd rău vinului lui Ceapragă, îi spune acestuia :
- Măi Ceapragă, ia du-te şi ia nişte ţigări şi dacă găseşti ia şi nişte biscuiţi. Uite aici cincizeci de lei. Hai, dă fuga !
Ceapragă îşi ia cascheta de pe laviţă, ia banii de la Lambrache şi pleacă după ţigări.
Nici nu a ieşit bine pe uşă că Lambrache scoate sticlele din servietă şi începe să le dea celorlalţi să bea.
Pînă să vină Ceapragă au băut vinul din sticle (au lăsat numai cîte puţin pe fund), au turnat apă în ele; le-au pus dopuri şi le-au introdus din nou în servietă (sticlele erau din cele colorate, nu albe).
După puţin timp a venit şi Ceapragă, au plătit omului ce au consumat, Ceapragă şi-a luat servieta cu sticlele (Ie-a controlat dacă sînt toate) şi au plecat Ia cazarmă.
Ajunşi în dormitor, Ceapragă, învăţat de Lambrache, şi-a pus sticlele cu servietă cu tot în noptieră.
A trecut duminică, a trecut luni, a trecut marţi, a venit miercuri, ziua mult aşteptată de bietul Ceapragă pentru a se sărbători. După masa de seară, cu biscuiţii cumpăraţi de ia circiumă şi cu servieta cu sticle, Ceapragă i-a invitat pe Lambrache, pe Ion Cos-tică, pe Tomiuc, pe Anton şi pe Landuşca în club, la aniversare.
Ceapragă a pus servieta pe masă şi s-a dus la sala cu mese, de unde a luat 6 pa-
hare şi o farfurie, a venit înapoi, a pus biscuiţii pe farfurie şi paharele în dreptul fiecărui invitat, a luat o sticlă de vin

din servietă, i-a scos dopul, i s-a părut lui cam alb vinul !, şi a început să toarne în pahare. De la primul pahar şi-a dat seama că este apă şi nu vin. Scoţînd şi celelalte sticle, s-a convins definitiv. Sînt uşor de închipuit stupoarea bietului Ceapragă şi hazul general pe care I-a stîrnit.

I

„LUPTELE" COPILĂRIEI

Tot în iarna 1950-1951, pe cînd mă aflam la cursul de care am amintit, zăpada de-a-fară şi faptul că stăteam vreo patru-cinci inşi în cameră ne îndemnau la poveşti. Probabil că poveştile aşa s-au şi născut, în serile lungi de iarnă, la gura sobei, depănate de unii şi de alţii şi apoi duse în lume. „De la lume adunate şi-napoi la lume date !" în camera aceea au început să intre satele noastre cu nămeţi de zăpadă şi derdeluşuri iuţi, şi arşiţa verilor, şi parfumul salcîmilor din ogradă sau de pe uliţă, şi răcoarea rîurilor în care ne scăldasem, şi vîjîitul prin aer al vreunei vergi de alun cu care mama (o mamă, nu se ştie a căruia dintre noi, căci toţi am avut în urechi acel vîjîit şi am simţit pe piele usturimea vergelei nelipsite) îşi ,,certa" o-drasla şi cîte şi mai cîte... Nu mai ştiu căruia dintre noi aparţine cutare sau cutare povestire, o ştiu sigur numai pe a mea, dar nu vreau s-o divulg. Şi nici nu sînt sigur că întîmplările le-am reţinut cu exactitate în toate amănuntele spuse atunci, în acea noapte de iarnă, aşa că am mai pus ceva şi de la mine. De altfel cred că asta nici nu are prea mare importanţă, căci acele frumoase „lupte", cum le-am zis noi, ale copilăriei noastre, sînt, în cadru schimbat, ale oricărei copilării, de cînd e lumea...

39

Copilărie, copilărie...

Prin anii 1938-1940 strada pe care locuiam în Craiova nu avea case pînâ la barieră de-cît pe partea unde stăteam noi. Pe partea opusă era dealul Pîrvulescu, unde se cultiva grîu şi porumb.

între copiii din cartierul nostru şi cei din cartierul vecin, de peste dealul Pîrvulescu, care şi astăzi se numeşte „Valea Roşie", era o veşnică ceartă. Dacă vreunul trecea din-tr-un cartier într-altul ieşea mare bucluc.

Conflictul izbucnea din te miri ce, începea între copii, ajungea la urechile părinţilor şi se rezolva pe urechile noastre. Era o zi frumoasă de toamnă a anului 1938, se secerase griul, iar copiii se jucau prin mirişte. Nu s-a ştiut niciodată de unde a pornit scandalul, îmi amintesc că eram în curte cu Bebe, fratele meu. Mama, cu nişte vecine, stătea pe lemne, la taifas. Noi, copiii, ne jucam ,,de-a ţara". Aveam un briceag, făceam un cerc şi apoi înfigeam briceagul în pămînt, din aruncătură, şi unde cădea, spre ascuţiş, trăgeam cîte o linie. Şi aşa, pînă cînd unul din noi ocupa tot cercul.

Cum am auzit zarvă, m-am şi urcat pe gard. Şi, ce să vezi ! Cartierul nostru se „lupta" cu Valea Roşie şi eu nu eram prezent ! Dar cum să pleci ? Mama, în curte, şi eu trebuia să mă joc cu frate-meu ! Să-I iau şi pe el, era cam mic, nu avea decît 5-6 ani, să-l las, începea să plîngă ; pînă la urmă îmi zic : îl iau şi pe el, dar îl las mai în spate. Tot pe atunci aveam şi un cîine-lup, pe care îl botezasem chiar „Lupu".

Mă duc, scot binişor cîinele din lanţ, î! iau pe frate-meu de mînâ, îi spun mamei că mergem pe dealul Pîrvulescu să ne jucăm şi, pe aici ţi-e drumul !

40

Studiez puţin „cîmpul de bătaie" şi constat că ai noştri cuceriseră cîteva poziţii şi ajunseseră pînă aproape de primele case ale Văii Roşii. încurajat de acest succes, o iau la fugă pe cărare şi mă opresc aproape de liniile înaintate. Pun ochii pe un copil, unul al lui Boldur, care mă bătuse pe mine odată, i-l arăt cîinelui şi strig : „pe el I". Nu ştiu dacă Lupu l-o fi muşcat, dar ştiu că i-a tras o mare sperietură, tn timpul ăsta mă aprovizionasem cu un sîn plin de pietre şi începusem să arunc în „duşmani". în focul luptei am uitat de frate-meu. De unde să-mi dea în gînd că şi el, antrenat de noi, lua cîte o piatră şi arunca spre Valea Roşie.

într-o retragere a noastră, desigur strategică, frate-meu a rămas puţin în urmă, întîr-ziere cu mare ghinion, fiindcă o blestemată de piatră s-a oprit drept în capul lui ! Spre spaima mea, din locul lovit a început să se prelingă o şuviţă de sînge.

Ce te faci lulică ? Pe unde scoţi cămaşa ? Aici frate-meu sîngera, în curte mama de-abia mă aştepta. Mi-am luat inima în dinţi şi mi-am făcut un plan, îl duc în curte la fîn-tînă, îl spăl cu apă rece şi sîngele se opreşte. Poate că dacă rana ar fi fost mai mică aşa s-ar fi întîmplat, dar piatra fusese mare şi deci, slabă speranţă !

Am intrat amîndoi în curte, eu înainte, el după mine. Pe drum m-am rugat de el să nu mai plîngă, că-i dau bomboane. Pînă în curte nu a zis nimic, dar cum am intrat a început să plîngă şi să se vaite. L-am rugat eu din nou să tacă din gură, l-am ciupit, i-am dat şi vreo două după cap, dar degeaba. Dezastrul era aproape.

Mama, auzind plînsetele, şi-a închipuit că eu l-am bătut dar cînd a văzut că este plin de sînge a început să ţipe : „îl omorîşi, pă-

41

cătosuîe, ce-i făcuşi ?". l-am spus mamei că ne-am jucat şi că a căzut şi şi-a spart capul. Dar afurisitul, nici una, nici două, printre plînsete, îi spuse mamei : „Mămicule, i-am bătut cu pietre pe-ăi din Valea Roşie". Eram pierdut. Mama, în loc să îl spele pe frate-meu şi să-! oblojească, nici una, nici două, pune mîna pe un retevei şi dă-i şi dă-i... Apoi, după ce s-a răcorit, l-a spălat pe Bebe, a luat un pumn de sare, i l-a pus pe rană şi l-a legat cu o basma. Aşa s-a

terminat „marea bătălie"...
Pe strada noastră, dincolo de Poenaru, stătea un pensionar militar, pe care noi, copiii, îl respectam foarte mult. îi spuneam Nenea Sîrbu. De cîte ori treceam prin faţa porţii lui şi el era prezent (avea un scaun instalat acolo), îi ziceam „săru-mîna". Ar,a moştenisem salutul, pe care îl adresam de altfel atit bărbaţilor mai vîrstnici, cît şi femeilor măritate sau mai vîrstnice pe care le cunoşteam.
Nea Sîrbu era prieten bun cu tata ■. se cunoşteau mai de mult şi cîteodată se întîlneau şi la cîte o ţuică la circiuma lui lliuţă Pa-raschiv. Era mare amator de peşte şi de multe ori se ducea la pescuit la lacul din parcul Romanescu.
Prin clasa a patra de liceu, spre primăvară, am chiulit şi eu la cîteva ore de matematici, care, drept să spun, erau pentru mine obiectul cel mai greu. Dar ce să vezi : în loc să am neplăceri cu profesorul de matematică, am fost „ajutat" în muncă de Nea Sîrbu.
De unde, de neunde, cred că m-a văzut prin parc şi m-a spus tatei. Nenorocirea mare era că mă văzuse şi cu ţigara în gură. într-o zi mă pomenesc cu tata că vine din oraş,
42
mă cheamă într-un colţ al curţii şi îmi spune:
- Mă, băiete, ştiu că fumezi, ia aici un pachet de Bucegi (şi scoate un pachet din buzunar) şi trage şi tu cîte o ţigară, că nu-i spun maică-tii.
Luat prin surprindere, întind mîna să iau pachetul de ţigări, dar imediat îmi dau seama că tata mă încearcă şi îi dau mîna cu ţigările deoparte şi îi spun :
- Lasă-mă, tăticule, în pace, ce, vrei să-ţi baţi joc de mine ?!
Tata, care fusese şi el copil şi pesemne că mai ştia cum procedează copiii, îmi spune :
- Faci pe şmecherul, ai ? Dar astăzi ce ai căutat, mă, în parc ? De ce nu te-ai dus la şcoală ?
Cînd i-am auzit, să cad din picioare şi altceva nimic. Era om bun tata, nu ne bătea, dar şi cînd o făcea, lăsa urme. Am încercat eu să îngăimez ceva, am început chiar să plîng, dar nu mi-a mers. Mi-a tras cîteva palme, mi-a mai spus cîteva cuvinte tari şi cu asta problema a fost încheiată. Nu îmi era necaz că mă bătuse, căci o meritam, dar vroiam să mă răzbun pe cel care-i spusese (vorba proverbului : Nu mi-e necaz că m-a bătut, dar de ce mi-a dat brînci ?).
La masă, într-o discuţie cu mama, tata îi spuse :
- M-am întîlnit cu Nea Sîrbu, ne-am cinstit cu cîte o ţuică. Se ţine bine deşi este mult mai în vîrstă ca mine.
Atît mi-a trebuit. Am ştiut că el îi spusese că am fost prin parc. începînd de-a doua zi am şi început să-l urmăresc, şi de cîte ori se ducea la pescuit mă ascundeam în spatele lui şi începeam să arunc cu pietre lîngă undiţă. Peştele se speria şi Nea Sîrbu nu mai prindea nimic.
43
A încercat bietul Nea Sîrbu să mă descopere, dar degeaba, căci fugeam repede, iar el era om în .vîrstă şi nu se putea ţine după mine. De altfel, nici nu mă putea vedea cine sînt căci mă ascundeam bine printre ierburi, tufe şi copaci.
Mai tîrziu i-am povestit tatei tărăşenia cu Nea Sîrbu şi a rîs de s-a prăpădit, căci tot la o ţuică bietul Nea Sîrbu îi povestise păţania lui şi cu nişte înjurături groaznice la adresa banditului (adică a mea !) îi declarase că se lasă de pescuit. Nu ştiu dacă s-a lăsat de pescuit, dar ştiu că eu i-am făcut multe zile grele.
Frumoase erau serile primăvara şi vara, cînd ne strîngeam cu toţii în faţa porţii, unde aveam o bancă de 3—4 persoane şi începeam să ne spunem poveşti.
De multe ori însă ne împărţeam în două tabere de jucători şi începeam un fotbal îndrăcit, de se ridica praful în urma noastră. Strada era pavată cu piatră mare, de rîu, iar noi ne organizam „stadionul" chiar pe stradă.
După ce ne plictiseam cu jocul de fotbal şi începea înserarea, ne pregăteam de o activitate care în general se termina cu blesteme, înjurături şi cîteodată chiar cu bătaie.
Făceam rost de o bucată de piele de oaie cu lînă şi de o sfoară albă, lungă. Legam bucata de piele cu sfoara şi o aşezam între tufe, peste drum, pe trotuarul opus. Apoi treceam sfoara peste stradă şi ne ascundeam la noi în curte, unde ulucile gardului erau mai rare, şi... aşteaptă...
După puţin timp îşi făceau apariţia „clienţii". Cum apărea cîte un trecător care cine ştie la ce se gîndea, începeam să tragem
44
de sfoară. Cînd ajungea în dreptul bucăţii de piele şi vedea că vine spre .el, închipu-indu-şi că este vreun animal de cîmp, fie că fugea înapoi, în direcţia din care venise, fie că se lua după „animal".
Distracţia noastră era atunci cînd apărea cîte un „curajos", care se lua după bucata de piele. Mergea ce mergea dupâ ea şi cînd să pună mîna pe „animal", noi trăgeam de sfoară, apoi opream pielea, el iar încerca să o prindă, şi tot aşa, pînă cînd se lăsa păgubaş.
Ce rîdeam mai ales atunci cînd trecea cîte o pereche de îndrăgostiţi sau cîte o femeie !
Cînd treceau îndrăgostiţii, reacţia lor era alta. Cum vedeau pielea fugind se opreau amîndoi. Apoi ea, de frică, fugea înapoi, iar el încerca să demonstreze că este curajos şi începea să fugă după piele. Sigur că noi vegheam printre

scînduri ca să nu o prindă şi, descurajat, se înapoia la fata care între timp fie că îşi dădea seama de farsă, fie că se liniştea şi îl aştepta. Cînd se reîntîl-neau începeau reproşurile : El :   Ce naiba eşti aşa fricoasă, că doar nu te mînca ?
Ea : Dacă tu erai aşa de curajos, de ce te-ai speriat, de ce nu ai lovit animalul imediat ?
El : Nu am avut un băţ sau o piatră, că îl omoram !
Noi : Ha, ha, ha !
Apoi îşi dădeau seama că era păcăleală şi ea începea să rîdă de el că fugise după un amărît de petec de piele de oaie. De multe ori acest joc nevinovat era urmat de mici „tragedii". Ba se lăsa cu strigăte şi cu ocări la adresa noastră, ba cu aruncări

de pietre, ba ctte un „client" care o cunoştea pe mama o chema la poartă să-i spunăl isprăvile noastre, şi atunci, de regulă, urma...| o ciomăgeală.
Mare scandal aveam cu mama, noi, copiii, la îmbăiat. Ond ne-am mutat la Craiova mama a cumpărat de la un rudar din sat o albie nouă, mare, pe care o folosea atît pentru spălatul rufelor, cit ţi la îmbăierea noastră, a copiilor.
Cînd vedeam că se fac pregătirile pentru baie, ne apuca groaza : ştiam bine ce ne aşteaptă. Mama, o femeie cît un munte, îşi sufleca mînecile, punea cazanul cu apă pe foc, aducea albia la bucătărie, o aşeza pe un lemn, în aşa fel ca un capăt să fie mai sus, îşi pregătea un codru de săpun şi tiuga cu care lua apă din cazan. Pentru că eram mulţi la număr (noi patru şi încă doi veri), ne lua în ordinea vîrstei.
Ne aşezam în genunchi în faţa albiei, mama ne trecea capul printre picioarele dîn-sei şi începea spălatul. Lua codrul de săpun în mînâ, da de două-trei ori pe cap şi se punea pe frecat. Din cauză că săpunul avea o cantitate mare de sodă caustică, cînd ne intra în ochi, ne ustura, mamă, mamă ! Oftam, plîngeam, ţipam, dar zadarnic, căci operaţiunea continua.
După un anumit timp mama îşi pierdea răbdarea şi începea să ne altoiască cu codrul de săpun în cap. Nu ştiu cît de bine ne curăţăm de murdărie, dar ştiu precis că ne umplea capul de cucuie.
Cea mai mare satisfacţie o aveam cînd unul dintre noi lua cu tiuga apă caldă din cazanul de pe foc şi ne-o turna pe cap, ca să ne limpezim.

Multe înghioldeli, cucuie, palme am avut noi de pe urma îmbăierii, dar timpul a trecut, le-am uitat şi numai din cînd în cînd ne mai aduceam aminte de ele. Totuşi mi-a rămas în amintire o întîmplare pe care n-o voi uita niciodată.
Era o zi de iarnă, cu un ger de crăpau pietrele. Făcuseră baie toţi, afară de mine şi de Mitică. La rînd urma Mitică. După cî-teva cucuie şi alte „mîngîieri" a sosit şi clipa mult aşteptată a limpezirii. Toţi care făcuseră baie erau în pat, iar eu eram ajutorul mamei. Mama îmi spune :
- Mică, ia tu o tiugă de apă şi toarnă ca să-l limpezesc pe Mitică.
Am luat tiuga cu apă fierbinte de pe foc. Regula era să încerci apa cu mîna să nu fie prea fierbinte. Dacă era prea fierbinte puneai apă rece pînă puteai să ţii mîna în ea. Cînd am băgat degetul în tiugă m-a opărit. Mă uit la căldarea de apă rece, era goală. Ce te faci, Mică ? Afară, întuneric beznă, frig de crăpau pietrele, fîntîna departe, altul nu se putea duce după apă rece. Nici una, nici două iau atunci tiuga cu apă şi i-o torn lui Mitică în cap. Nu ştiu ce s-a întîmplat, căci m-am trezit cu o plesnitură pesta faţă, mi-a căzut tiuga din mînă şi s-a spart, iar dimineaţa Mitică era alb în cap din cauza sulfamidei şi legat la cap, iar mama avea cîteva degete bandajate. De atunci n-am mai fost ajutorul mamei la îmbăiere.
în anul 1945, stătea la noi, provizoriu, un prieten de-al tatei, un maistru militar auto, Udrescu. De unde şi prin ce mijloace nu ştiu, ne-am pomenit într-o zi că aduce acasă o caroserie de autoturism. A sucit-o, a învîr-

tit-o, pînă la urmă a lâsat-o în mijlocul curţii. Nu avea nici un geam şi era tare ruginită.
Prin decembrie un prieten de-al meu îşi sărbătorea ziua de naştere. Fiind de-acum băiat mare, mă invită şi pe mine la petrecere.
îi cer voie mamei şi dînsa, foarte binevoitoare, îmi zice :
- Te poţi duce, însă cu o condiţie : la ora unsprezece să fii acasă. Dacă vii după unsprezece să ştii că nu îţi mai dau drumul în casă.
M-am îmbrăcat eu, am cumpărat o cutie de bomboane şi hai la petrecere. Acolo erau şi fete, vecine cu sărbătoritul. Am discutat ce-am discutat, ne-am jucat şi, uite aşa, timpul a trecut şi s-a făcut ora douăsprezece noaptea. Mi-am cerut scuze că plec, i-am mai urat încă o dată sănătate prietenului meu şi, hai acasă.
Cînd am ieşit afară, pămîntul era alb : căzuse prima zăpadă şi era un frig pătrunzător.
Ajung acasă vesel, deschid poarta şi mă duc spre bucătărie, să iau cheia să merg la culcare (casa noastră avea două camere de cărămidă pe pivniţă şi noi le ziceam camerele de sus şi două bucătării, de jos, făcute din paiantă). Bat eu în uşă, dar văd că nu mişcă nimeni să vină să-mi deschidă. Mă duc sus, bat şi acolo la uşă, bat la geam, nimic.

Mi-am zis că poate nu aud şi de aceea nu îmi deschid.
Mă reîntorc la bucătărie. Bat din nou, zgîl-ţîi uşa, trag de ea, degeaba ! Nu vine nimeni să-mi deschidă.
Mă duc din nou sus, bat zdravăn şi văd că se deschide uşa care dă în sală. La fereastră apar văru-meu Ion Brutaru şi cu frate-meu Bebe.
îi întreb de ce nu îmi deschid uşa şi atunci aflu că mama este la bucătărie şi că Ie-a
spus să nu-mi deschidă că îi omoară în bătaie. De-abia atunci mi-am dat seama că mama pusese în practică ameninţarea că dacă mă întorc după unsprezece să nu mai vin acasă.
Ce să mă fac ? înapoi nu mă puteam duce, căci mă făceam de rîs şi apoi oamenii trebuiau şi ei să se culce, în casă nu puteam intra, căci toate uşile erau închise.
în pod aveam o saltea veche, umplută cu paie şi mi-am zis că, decît să stau afară, mai bine mă culc pe saltea. Cînd ajung însă la uşa de la pod, lacătul pus ! Am tras eu ce am tras de el, dar degeaba !
Ce să mă fac ? începusem să cam tremur de frig şi să simt că îmi îngheaţă mîinile şi picioarele.
In disperarea care mă cuprinsese, văd în faţa mea maşina lui Udrescu. Mă consideram salvat. Deschid frumuşel uşa, mă aşez pe perna din spate şi mă învelesc cu paltonul. Era un frig de crăpau pietrele, dar eu eram în maşină. Nu avea ea geamuri şi podea, dar era autoturism. Am făcut exact ca omul din poveste care, tot umblînd după potcoave de cai morţi, ajunsese, ca şi mine, în plină iarnă, să se învelească cu plasa de prins peşte şi să-i căineze pe cei din casă scoţînd degetul prin ochiurile plasei şi spu-nînd : frig e afară, cald e în plasă, dar ăi din casă cred că mor de frig. Aşa şi eu.
Dimineaţa eram lemn. Cînd m-am sculat nici nu puteam să mă mişc de îngheţat. Nu ştiu de ce, dar parcă niciodată nu m-am rugat în sinea mea să vină mama să-mi tragă o bătaie zdravănă. îmi dădeam seama că nu am ascultat-o.
Dar parcă a fost un făcut. Ruga mea s-a transformat în realitate. Nici nu am ieşit bine din maşină şi unde nu mă pomenesc cu biata mama, cu o prăjină în mînă, că începe

să mă croiască. Măcar dacă se uita unde da. Aş, îi trăgea unde nimerea ! Nu-i vorbă că loviturile erau însoţite şi de „mîngîieri" verbale, dar drept să spun că parcă fiecare lovitură îmi strecura căldură în trup.
Contrar obiceiului, de data asta nu am fugit de la locul „catastrofei". La un moment dat, pesemne că mama şi-a dat seama în ce hal sînt şi îmi spune :
- Fugi, mă afurisitule,'odată, că te omor
cu prăjina
l
Atunci mi-am dat seama că îi mai trecuse din supărare şi am fugit la bucătărie. Maşina era încălzită, iar pe plită o oală mare cu flori de tei în ea dădea în clocot. Cred că i-a fost teamă să nu mă îmbolnăvesc. Mai tîrziu mi-a spus că nu a putut dormi toată noaptea gîndindu-se la mine. După ce m-am băgat în maşină, a venit afară şi a văzut unde îmi făcusem culcuşul.
De-atunci însă nu am mai întîrziat acasă.
Ca orice copil căruia începe să-i dea tu-leiele la mustaţă, şi eu începusem să mă uit cu jind după cîteva fete care locuiau.pe linia noastră sau prin apropiere şi cu care mă duceam mai des cu vitele sau cu oile la păscut, cînd eram în vacanţă, în satul meu, Secui.
Erau fete zdravene, sănătoase, nu prea înalte, însă bine făcute, roşii la obraz şi cu gura rumenă.
De cîte ori nu mă opream în drum şi mă uitam după ele cînd treceau la fîntînă cu şiş-tarul pus pe oblanic, pe cap, şi cu cîte un ulcior în mînă. Parcă erau rupte din cărţile de basm. Iarna le vedeam pe un ger de cră-pau pietrele, cu ciorapi de lînă fără talpă, deci cu piciorul gol pe zăpadă, legănîndu-se de pe un picior pe altul.

Tita Iu Boace, Ioana Iu Alecu,. Tudoriţd Iu Bâltâreţu, Lina şi Trana Iu Spată, Miţa Iu Gîgâ şi alte fete, care mai de care mai frumoase şi mai muncitoare, vrednice atît la munca cîmpului, cît şi la munca în gospodărie. Acum sînt bunici, căsătorite demult şi din cînd în cînd, poate, îşi mai aduc şi ele aminte de clipele frumoase din copilărie, cînd nu aveam nici un fel de griji. Ce să-i faci, viaţa îşi continuă cursul fără a ne întreba pe noi dacă vrem să îmbătrînim sau nu.
Nu mai ştiu prin ce an, eram în vacanţă, şi ce m-am gîndit : hai să-i scriu o scrisoare de dragoste Tudoriţei Iu Băltăreţu. Şi unde încep eu cam aşa : „Draga Tudoriţo ! Nu ştiu dacă tu simţi ceea ce simt eu pentru tine, însă să ştii că eu te iubesc foarte mult. Pentru tine aş fi în stare să-mi tai mîinile şi picioarele şi să rămîn olog ca ăla din Bîzdîna (un sat de pe lîngă noi).
Te rog să te gîndeşti şi tu la mine cît mă gîndesc şi eu ia tine şi răspunsul să mi-l dai mîine cînd mergem cu vacile pe Valea Leului.
Te iubesc foarte, foarte mult şi te sărut."
După ce am scris scrisoarea, am iscălit-o, am băgat-o într-un plic şi l-am chemat la noi la poartă pe frate-său ăl mic,

pe Goange, şi i-am spus :
- Mă Goange, uite aici plicul ăsta, te duci şi i-l dai Iu Tudoriţa. Dar ai grijă să nu-l vadă ai tăi.
Ce dracu a făcut Goange, ce n-a făcut, că plicul nu a ajuns la Tudoriţa.
Seara, la poartă la neică Taie, se strînse-seră cîţiva oameni şi discutau evenimente internaţionale, căci tocmai veniseră ziarele de la Craiova.
Eu cu văru-meu Mândrea căscam gura la ce spuneau oamenii şi din cînd în cînd ne
51
băgăm şi noi în vorbă şi mai spuneam cîte ceva.
După puţin timp, de grupul nostru se apropie şi nea Trăilă Băltăreţu, tatăl Tudoriţei.
Dădu el bună-seara, întrebă ce mai faceţi măi oameni buni şi se adresă lui neică Taie :
- Mă Nicolae, mă, să ştii că neamul vostru este un neam de iubăreţi.
Hait, mi-am zis, să ştii că o fi aflat de scrisoare, şi încet, încet vreau să plec de la taifas.
Dar nea Trăilă îmi zice :
- Ce e mă, neică, vrei să o iei din loc ? Stai şi tu la discuţie că este foarte interesantă.
Ce să fac, stau şi ascult. Nea Trăilă continuă :
- Mă Nicolae, nu ştii, mă, cum îl cheamă pe ăla de la Bîzdîna care nu are nici mîini, nici picioare ?
- Ce tot trăncăneşti, mă Trăilă, vrute şi nevrute, ce dracu, eşti sărit după fix? îl întreabă neică Taie.
*>
- Stai, mă, nu te aprinde aşa, îl potoli nea Trăilă, că o să vezi tu unde bat eu.
Cînd am auzit şi povestea cu Bîzdîna, m-au trecut toate năduşelile. Curgea apa de pe mine, parcă-mi turnase cineva o căldare pe cap, nu altceva.
Şi cînd mă gîndeam eu mai cu foc cum să fac să o iau din loc, numai ce îl aud pe nea Trăilă :
- Şi zi aşa, mă neică ?! Nici una, nici alta, vrei să te omori ! Vezi-ţi, mă, de treabă, nu te omorî că ţi-o dau eu pe Tudoriţa de nevastă, dar întîi să te ştergi la nas, mă, că eşti murdar. Şi, adresîndu-se celorlalţi oameni cu un glas mieros, continuă : Mă, dar eu trăncănesc aici şi voi nici nu ştiţi despre ce e vorba. Uite, băiatul s-a îndrăgostit de fie-mea şi mi-a trimis o scrisoare prin care o cere de nevastă.
52
Doamne, ce ruşine îmi era !
în gîndul meu îmi făceam planul cum să-l bat pe Goange că i-a dat scrisoarea, iar Iu nea Trăilă să-i sparg toate geamurile de la casă.
Finul Niţă Duşu, văzînd situaţia în care eram, I-a luat la zor pe nea Trăilă :
— Nu ţi-e mă, nea Trăilă, ruşine, om bă-trîn să te bagi în jocurile copiilor ? Ce dracu, doar şi tu ai fost copil. Lasă-i în pace şi nu mai face pe deşteptul !
După finul Niţă şi alţi oameni l-au luat la zor, iar eu tăceam chitic, cu gîndul la răzbunare.
Îmi părea bine de vorbele pe care le auzeam, dar de rîs mă făcusem, ce mai !
Acum, cînd îmi aduc aminte, îmi vine să rîd de stîngăcia mea de atunci, de ruşinea ce am păţit. Aş vrea însă să mai fiu o dată tînăr, să nu am nici o grijă şi chiar să mai scriu din cînd în cînd cîte o scrisoare vreunei fete...
Tonul face muzica
Muzica era una din materiile care î.ni plăceau foarte mult. in clasele inferioaie am avut ca dascăl pe domnul profesor Constantin Nina, un om cu deosebite calităţi pedagogice. Corurile organizate de dînsul erau foarte apreciate la Craiova. Atunci cînd se anunţau manifestări artistice la care participau şi corurile de elevi conduse de Nina era mare afluenţă de public.
Era un om de statură potrivită, cu părul uns cu briantină, îmbrăcat totdeauna în pas cu moda. Chiar dacă nu îl vedeam, îi simţeam prezenţa, căci folosea un parfum spe-
53
cific, foarte persistent, după cum auzisem, parfum de Mosc.
Orele de muzică le făceam în clasă, iar corul, în sala de festivităţi, care nu era prea mare, însă era cochetă şi primitoare.
Ca orice dirijor de cor, şi profesorul Nina avea o baghetă cam lungă, adevărat, şi foarte flexibilă. Avea o dexteritate în a-i descoperi pe afoni şi pe cei care nu erau atenţi, iar zbîrnîiturile baghetei după lovirea colţului pianului ne ţineau trează atenţia minute în şir. Cînd ne pregăteam pentru vreun spectacol, cu toate că rie aşeza pe „voci", din cînd în cînd, îl auzeam spunînd : „Ţineţi minte cinci cuvinte - clasa a doua (sau altă clasă) rămîne în urmă !" Sigur că noi rîdeam, că la cor nu eram aşezaţi pe clase, dar, vă-zîndu-l cît era de serios şi cîtă osteneală îşi dădea să ieşim bine, ne ambiţionam şi noi şi ieşea un cor de toată frumuseţea.
li plăcea să dirijeze coruri cu prelucrări din muzica populară şi cîntece patriotice.
Şi, cum şi mie îmi plăcea muzica şi, de ce să nu o spun, aveam şi ureche muzicală şi voce, eram unu! din elementele

de bază ale corului, mai ales că ştiam să fluier şi deci „să mă introduc" cu unele „triluri" în cadrul cîntecelor.
Aducîndu-mi aminte de domnul profesor Nina, îmi aduc aminte şi de o întîmplare, mai bine zis o şotie de-a noastră, de-a elevilor.
în sala de festivităţi, într-un colţ, era pianul, la care domnul profesor Nina apela de multe ori fie pentru a da tonul, fie pentru a acompania corul. De multe ori, enervat că nu „merge" cîntecul, se întorcea furios cu spatele la cor, se aşeza pe scaunul de lingă pian şi începea să cînte de mai multe ori melodia, cu siguranţă şi cu speranţa că ne-o vom însuşi. Operaţiunea se repeta de
54
mai multe ori şi, fiind şi cam pripit, aceste întoarceri, aşezări pe scaun şi exerciţii Ia pian se făceau cu multă nervozitate.
într-o astfel de situaţie, nu ştiu care dintre noi a legat înainte de începerea repetiţiei un picior al scaunului cu o sfoară şi, la o întoarcere nervoasă, cu sudalme, a domnului profesor spre pian, elevul respectiv a tras de sfoară, iar domnul profesor era cît pe-aci să se aşeze în „gol". Cu o prezenţă de spirit extraordinară, ca să nu dea impresia că este conştient că i s-a făcut o farsă, şi-a pieptănat părul, s-a întors spre cor, a scos diapazonul din buzunar, l-a bătut de mînă, l-a pus la ureche şi a zis : „Dă-I încolo de pian, tot diapazonul este mai bun !" Şj ca prin farmec şi noi am uitat de farsă şi am cîntat foarte bine. în acest fel i-am demonstrat că ne desolidarizăm de cel care dorise „să glumească".
„Guşterul"
Ca în orice şcoală, şi noi aveam cîte o poreclă. Mie colegii îmi ziceau „Guşterul". Porecla îmi venea de la faptul că în vacanţa de iarnă, în clasa a şaptea de liceu, am fost la Timişoara la un bal, cu nişte prieteni. Aici se obişnuia ca fetele să le spună băieţilor : uite mi-a venit „Guşterul". Eu le-am povestit acest lucru colegilor şi de atunci mi-a rămas numele de „Guşterul". Apropo de această poreclă !
Eram odată la ora de limba italiană, cu profesorul Cini, care nu prea ştia româneşte, după cum nici eu nu prea ştiam limba italiană.
55
După ce a început ora, cam la vreo 15-20 de minute, îl văd pe domnul profesor des-chizînd catalogul şi chemîndu-ne la lecţie pe mine şi pe lonescu George, căruia noi îi ziceam „Ţiganul". Ne-am aşezat amîndoi în faţa tablei, aşteptînd întrebarea. Imediat ne-a şi pus-o : ce ştim despre Leonardo da Vinci. Nici eu, nici lonescu nu ştiam însă prea multe despre Leonardo, pe care în acel moment îl uram de moarte, căci ne pusese în mare încurcătură.
Bietul lonescu a început să spună cîteva cuvinte, iar eu, care auzisem că Leonardo a fost un mare sculptor, pictor şi inventator, i-am şoptit tot ce ştiam, fără să-mi dau seama că dacă lonescu spunea acest lucru, eu nu mai aveam ce răspunde. După un schimb cam tare de cuvinte între domnul profesor Cini şi lonescu, profesorul i-a cerut lui lonescu să meargă în bancă şi i-a dat cinci. Mare bucurie !
Mi-a venit rîndul şi mie. Profesorul mă întreabă cine a fost Leonardo da Vinci. Eu răspund : sculptore, pictore e inventatore. Profesorul întreabă iritat : ma che cosa ha fnventato ? Eu răspund : L'av/ono, ia paraşuta, le vapore, la racheta... şi toate maşinăriile de care mi-am adus aminte în acel moment. Săracul de mine, văzîndu-l pe Cini că dă din cap a încurajare, am crezut că răspunsul este bun şi m-am ambalat şi mai mult. Dar, stupoare ! Cu un gest nervos, Cini mă opreşte şi îmi spune : mergi la loc, ti daro due. Eu, nici una, nici două, îl rog să mă mai asculte, îl implor, dar el nimic !
între timp a uitat cum mă cheamă şi mâl întreabă :
- Come ti chiama ?
Eu îi răspund. Coiegii din bancă însă strigă:,
- Guşteru !
56
Profesorul, puţin iritat, mâ întreabă din nou cum mă cheamă şi eu iar îi răspund, însă clasa strigă din nou :
- Guşteru !
Iar stupoare. Profesorul se gîndea pesemne că îi mint şi nu îi spun care ^este numele meu adevărat.
După o clipă de descumpănire şi de analiză „temeinică", domnul profesor Cini hotărăşte :
- Come ti chiama, Guşteru ori nu, io îi daro due, mergi la loc !
Epingeaua
Era la noi în sat un om pe care îl chema Vasile Băzăvan. Acest Vasile Băzăvan era cam şmecher din fire şi îi plăcea să se a-muze pe seama oamenilor creduli.
Cică, într-o noapte de vară cam răcoroasă şi cu stele multe treceau de la vale, dinspre Rojişte (o comună spre Bechet), căruţe şi care cu lubeniţe, spre Craiova.
Pe la mijlocul nopţii oamenii ajunseseră cu carele la Canton, la salcîmii lui Davidescu, dejugaseră boii şi se odihneau în vederea continuării drumului. Aprinseseră un foc mare şi stăteau de vorbă.
De unde, de neunde, apăru la focul lor şi nea Vasile Băzăvan. Din una, din alta începu să le povestească despre

timpul cînd făcuse el armata. Apoi îi întrebă pe fiecare în parte unde a făcut armata, la ce unitate, la ce armă şi cîte şi mai cîte.
Nu după mult timp se porni să le arate cum făcea el instrucţia. Luă o bucată de lemn ca de mărimea unei puşti şi începu să o mînuiască : drepţi, pe loc repaus, pe umăr
57
arm', la picior arm' etc. Văzînd un ţăran cu o epingea pe umeri, le povesti apoi ce greutăţi întîmpina el cînd făcea instrucţie cu mantaua. Şi, ca să le arate concret cum făcea, ceru de la bietul om epingeaua pe care pusese deja ochii. Omul, de bună credinţă, i-o dădu.
Şi începu nea Vasile să facă la culcări, cînd mai aproape de foc, cînd mai departe. Şi zicînd una, zicînd alta, numai ce se depărta de foc. Spunea însă în acelaşi timp multe lucruri nostime, căci oamenii se prăpădeau de rîs.
La un moment dat, nea Vasile o porni la atac, cu epingeaua pe umeri, cu pălăria pe vîrful capului, cu „arma" în cumpănire, stri-gînd : „Ura ! Ura !" Poate că figura lui era tare caraghioasă, căci oamenii rîdeau cu lacrimi. Rîseră ei cît rîseră, dar şi-au dat seama că trecuse cam mult de cînd dispăruse „soldatul lor" şi nu mai venise înapoi.
L-au strigat, l-au căutat, şi ia-l de unde nu-i. Că a fugit nu era mare pagubă, dar luase cu el şi epingeaua omului. L-au reclamat a doua zi la postul de jandarmi, dar vorba românului : „Prinde orbul, scoate-i ochii I"
Şi, uite aşa, a rămas nea Vasile cu epingeaua şi bieţii rojişteni cu instrucţia militară, pe care, pesemne, n-au uitat-o niciodată.
Vîlcenii
După culegerea roadelor, anual, oltenii vîlceni îşi pregăteau prunele pentru ţuică şi o parte din ele o puneau în putini speciale, iar sucul lor, prin fermentaţie, se transforma în poşircă, un fel de oţet din prune, destul
58
de bun, mai ales că era natural. După mici preparative îl puneau în butoaie şi începeau pregătirile pentru deplasarea prin comunele de la cîmpie în vederea vînzării „mărfii".
Pregătirile se rezumau la repararea căruţei, construirea coviltirului, asigurarea celor necesare pentru fixarea butoaielor în căruţe, unele accesorii necesare pentru deplasarea pe un itinerar lung : cutia cu scule, oala de păcură, cazmaua, tîrnăcopul, lanţul pentru frînâ şi frîna (ei îi ziceau piedică), tuciul de mămăligă, pirostriile, oala de pămînt, strachina, lingura, tiuga cu sare şi alte obiecte. Desigur că, din aceste pregătiri nu lipseau două lucruri deosebit de importante : biciul şi paznicul (căţeaua).
Vînzarea po7ircăi se făcea prin schimburi în natură : un litru pe o strachină de mălai sau de boabe de porumb.
Vă închipuiţi ce viaţă grea era pe bieţii vîlceni ! Zile şi nopţi pe drumuri nesfîrşite, majoritatea neamenajate, pe ploaie, frig, fără hrană, cu odihna la margini de sate sau prin poienile pădurilor, nespălaţi şi fără haine călduroase, ce mai, viaţă de „cîine" şi, pe lîngă toate acestea, după luni de zile de umblat, se întorceau acasă cu cîteva baniţa de porumb sau de mălai, din care nu puteau asigura nici pe departe nevoile pentru întregul an, pînă la noua recoltă. O parte din ei îşi luau şi copiii mai mari, îngroşînd astfel numărul analfabeţilor din satele respective, căci aceştia nu mai puteau urma în anul respectiv cursurile şcolare.
Cei care mai aveau prin livezi şi alte fructe decît prune, o dată cu poşirca, umpleau partea din faţă a căruţei cu mere, pere, nuci sau alte fructe, pe care de asemenea le vindeau fie pe bani, fie prin schimbul în natură. Odată pregătirile terminate, bietul om îşi lua rămas bun de la familie şi împreună cu
59
prieteni sau consăteni începea deplasarea chinuitoare, pe o perioadă de timp nedefinită, pentru că nimeni nu putea stabili în cît timp va vinde marfa.
Cine, dintre cei mai în vîrstă, nu-şi aduce aminte de şirul de căruţe cu coviltir, depla-sîndu-se sau oprite pe marginea drumului, cu ţărani îmbrăcaţi, indiferent dacă era cald sau frig, cu cojoace rupte sau flanele de lînă, cu pantaloni de dimie, cu opinci şi nelipsita căciulă ţuguiată, specifică locurilor natale ?
Sau cine nu-r.i aduce aminte, de „popasul" acestor oameni strînşi în jurul focului cu ceaunul de mămăligă pus pe pirostrii deasupra focului, cu nelipsita oală de pămînt în care fierbeau o mînă de fasole (făsui, cum îi ziceau ei) şi cu o ceapă spartă cu pumnul, pe care străluceau bobitele de apă rezultate din topirea sării.
Noi, copiii, nu cunoşteam atunci ce viaţă grea duceau aceşti oameni şi, cum intrau în sat, ne ţineam după ei şi îi îngînam cînd ei strigau :
— Hai poşircă, hai poşircă !
Ca sâ-i mai necăjim, luam cîte un băţ în mînă, o codirişte cum îi ziceam noi, din lemr de corn, mergeam pe lîngă gard, la înalţi] mea căruţei şi strigam din străfundul burţii
- Hai poşircă şi oţăt,
Dii, Bălană, că te-nţăp ! Şi cînd ziceam „Dii, Bălană, că te-nţăp" îi şi ardeam o codirişte în gard, de aţîţam toţi cîinii după uliţă. Nostim era faptul că, aţîţaţi, cîinii se luau după noi, dar după o fugă zdravănă se întorceau din drum spre casă şi ca să se răzbune că nu ne-au muşcat se repezeau la bieţii cîini ai vîlcenilor, cu care se luau la luptă. Vă

închipuiţi ce „cor" şi ce lupte se încingeau pe uliţă. Lupta
60
nu înceta decît după ce interveneau oamenii să potolească hărmălaia cîinilor.
După ce se termina vînzarea, vîlcenii o-preau căruţele la marginea satului să-şi facă un fel de bilanţ : cîtă poşircă sau fructe au vîndut şi cîte bucate au strîns. După bilanţ, dacă era timpul de masă, se aşezau în jurul focului, îşi pregăteau ce puteau şi mîncau, dacă nu, îşi continuau drumul mai departe.
Noi, în loc să-i lăsăm în pace să-şi vadă de necazurile lor, ne aşezam unii lingă un stîlp de telegraf şi alţii lîngă alt stîlp şi ne făceam că vorbim la telefon :
— Alo Vîlcea, alo Vîlcea ?
- Da, aici Vîlcea !
— Dă-mi pe tata !
— Alo, ai petată-tău.
Şi, după ce ne asiguram că avem legătura, continuam :
- Alo, tată, Vino 'ndată,
Că-i căruţa sfărîmată, Poşirca este vărsată, Şi căţeaua-i sub căruţă moartă. Ce! de la celălalt capăt răspundea :
- Alo, mă Marine, Căruţa o dregem, Poşircă mai avem,
Dar de căţea ce-i facem ?
Bieţii vîlceni, supăraţi mai mult pe viaţa amară pe care o duceau decît pe prostiile ,pe care le debitam noi, făceau cîte un semn de lehamite cu mîna, ne mai trăgeau o înjurătură, două, şi, îndemnîndu-şi caii costelivi, îşi continuau drumul prin alte sate, în speranţa unei vînzări mai bune decît în satul nostru.
După ce terminau de vîndut se înapoiau pe acelaşi drum şi treceau din nou prin satul nostru. Acum, la înapoiere, ne ţineam din
nou după ei şi unul din noi, cu o voce piţigăiată, imitînd cîte o băbuţă, întreba :
- Nu mai ai, maică, nişte poşircă, că mare nevoie aş avea de ea ?
- N-am, leliţo, că am vîndut-o pe toată, răspundea altul, care făcea pe vîlceanul.
- la vezi, mă maică, poate ţi-a mai rămas ceva ! insista „baba".
- Nu mai am, mă femeie, nu înţelegi, răspundea „vîlceanul", supărat, cu o voce groasă.
în timpul acesta căţeaua de sub căruţa vîl-ceanului adevărat, asmuţită de noi, cu băţul, începea să latre :
- Am, am, am !
- Dă-i tu, fir-ai a dracului l răspundea „vîlceanul" nostru, iar noi ne aşezam pe rîs, considerînd că am făcut o mare ispravă.

III. Reîntâlnire

STRADA FLORILOR...

In garnizoana Mangalia am fost coleg de unitate cu un locotenent, care, pe atunci, prin 1951, terminînd Şcoala militară de ofiţeri, fusese repartizat la unitatea în care eram şi eu.
Ofiţer energic, disciplinat, cu spirit de iniţiativă, fnsă foarte timid, locotenentul Geor-gescu Costel era apreciat de toate cadrele din unitate şi de subordonaţii săi.
Fiind plăcut la înfăţişare, tînâr şi simpatic, după cîteva săptămîni de la venirea în Mangalia şi-a şi găsit o fată, pe care a început să o curteze. Fata, actuala lui soţie, terminase liceul şi se angajase ca vînzătoare la unul din magazinele oraşului.
întîlnirea lor a fost determinată de unele cumpărături pe care Georgescu Ie-a făcut în magazinul respectiv. Şi, aşa cum se întîmplă eîteodată în viaţă, întîlnirea aceasta a avut darul să-i facă pe cei doi prieteni de la prima vedere.
După mai multe asemenea „întîlniri" în magazin, pretextate de alte cumpărături, Georgescu, îndrăgostit de fată (o chema Mi-haela), i-a propus să-i facă o vizită acasă, pentru a-i cunoaşte familia.
Mihaela a fost foarte încîntată şi Ie-a împărtăşit această intenţie părinţilor, care bineînţeles că s-au bucurat, în speranţa nedeclarată că, în perspectivă, fata lor s-ar putea căsători cu „tovarăşul locotenent Georgescu".
63
Ca urmare, într-o zi, tinerii au hotărît de comun acord ca vizita să aibă loc duminică, pe la ora 11,00-11,30, Mihaela plănuind, la sugestia maică-sei, să îl reţină la masa de prînz. Georgescu i-a cerut adresa, pe care Mihaela, emoţionată, i-a spus-o cu glas timid : Strada Florilor, nr. 45. Georgescu a înregistrat-o, şi el emoţionat, de, mergea la fata iubită, şi duminică dimineaţa, cu un buchet de flori în mînă şi cu o cutie de bomboane de ciocolată, s-a înfăţişat la ora fixată în faţa casei de pe Strada Florilor, nr. 54.
A bătut sfios la poartă şi din fundul curţii i-a răspuns un glas de copil :
- Imediat, vin acum !
Georgescu a rămas puţin surprins, deoarece nu o auzise pe Mihaela că ar avea un frate mai mic, dar suspiciunea i-a trecut repede.

Copilul, un băiat cu ochii verzi şi frumoşi, i-ă deschis poarta şi I-a invitat în casă, spu-nîndu-i că Mihaela este dusă pînă în piaţă, dar că a promis să vină repede.
După ce a intrat în curte, întîmpinat cu lătrăturile deloc agreabile ale unui căţel de casă, Georgescu a fost primit de mama Mihaelei.
- Bună ziua, domnule locotenent, bine aţi venit pe la noi ! Vă rog să vă simţiţi bine şi să aşteptaţi puţin că vine şi Mihaela, s-a dus pînă în piaţă. Daţi-mi cascheta şi haideţi în casă, că este în odaie şi soţul meu. Tocmai servea o ţuică şi o gustare. Să ştiţi că nu vă aşteptam, căci Mihaela nu ne-a spus că veniţi pe la noi.
- Mă mir, doamnă, că nu v-a spus, pentru că această vizită am stabilit-o împreună şi mi-a confirmat că dumneavoastră sînteţi de acord cu ea.
64
— Lăsaţi, domnule locotenent, că nu este nici o problemă. Sper să vă simţiţi bine la noi. Haideţi în casă, la soţul meu !
Georgescu s-a mirat că Mihaela îl minţise, asigurîndu-l că şi-a înştiinţat părinţii asupra vizitei lui, dar şi-a spus că o fi avut ea mo-tivp să procedeze astfel. A înmînat mamei buchetul de flori şi fratelui Mihaelei cutia cu bomboane de ciocolată, producînd bucurie şi unuia, şi altuia.
După aceea, stingher, a intrat în casă, unde, la masa aşezată în mijlocul unei camere destul de mari, sta tatăl Mihaelei în faţa unei farfurii cu brînză, slănină şi măsline, lîngă care trona o sticlă de ţuică de-abia începută.
Rugîndu-I să ia loc la masă, tatăl Mihaelei i-a umplut şi lui Georgescu paharul cu ţuică, pus între timp, discret, de mama Mihaelei pe masă.
Georqescu s-a aşezat la masă, a luat o gustare şi a băut un pahar de ţuică.
„Nu ştiu de ce, povestea el, parcă nu mă simţeam în apele mele. Parcă cineva îmi spunea că nu sînt în casa Mihaelei şi mereu mă uitam spre poartă, să o văd cînd vine."
După o discuţie banală cu tatăl şi mama Mihaelei - de unde era, cum îl chema, cîţi ani avea etc. -, au auzit deschizîndu-se poarta şi... să vezi şi să nu crezi ! în curte a intrat o fată zdravănă, blondă (Mihaela era brunetă), cu o sacoşă în mînă. I-a ieşit în cale băiatul care îl întîmpinase şi pe Georgescu.
Tot atunci mama „Mihaelei" a ridicat puţin perdeaua şi, bucuroasă, arătînd spre fată, i-a zis :
- Nu mai fiţi supărat, că, uite, a sosit şi Mihaela !
65
Georgescu s-a uitat la fată şi pînă să intre ea în casă a zis :
- Doamnă, dînsa nu este Mihaeia pe care o caut eu. Cred că am încurcat adresa.
Şi ridicîndu-se de pe scaun, s-a îndreptat spre uşă, dînd nas în nas cu fata gazdei, care în nici un caz nu era Mihaeia pe care o iubea el.
Misterul a fost dezlegat repede, căci fata s-a recomandat : „Mihaeia". Georgescu i-a spus cine este şi că avea impresia că greşise strada. Noua Mihaelă a început să rîdă în cascade, abia reuşind să articuleze :
- Mamă, cred că domnul locotenent o caută pe Mihaeia, fata lui nea Grigore, de la nr. 45.
După care, i s-a adresat lui Georgescu :
- Domnule locotenent, din păcate, aţi greşit numărul. Strada este aceeaşi : Strada Florilor, însă numărul pe care îl căutaţi nu este 54, ci 45. L-aţi înţeles pe dos. imi pare rău de întîmplare.
Georgescu se uita nătîng la fata din faţa sa şi nu-i venea să creadă că fusese aşa de căscat de nu reţinuse numărul adevărat fă-cîndu-se de rîs. Intîmplarea parcă fusese ticluită de cineva, căci, aşa cum spuneam, şi fata de la nr. 54 avea numele de Mihaeia.
Şi-a luat cascheta, a spus bună-ziua şi, ruşinat, a ieşit din casă. în timp ce se apropia de poartă, a auzit în spatele său glasul mamei Mihaelei :
- Ce păcat că nu l-ai cunoscut tu înainte, că ce partidă ai fi făcut ! Ce băiat frumos Găseşte şi tu un băiat serios, nu mai to| umbla cu oricine îţi iese în cale !
Apoi, repezindu-se în casă, a strigat spre Georgescu :
- Domnule locotenent, staţi puţin să vă dau florile şi bomboanele !
66
După puţin timp a reapărut cu buchetul de flori şi cu cutia de bomboane desfăcută într-un colţ, zicînd :
- Vă rog să-l scuzaţi pe Răducu că a desfăcut cutia, dar a crezut că este a noastră.
- Lăsaţi, doamnă, nu este nimic, a spus Georgescu. Buchetul de flori i-l ofer domnişoarei Mihaela, căreia îi doresc o partidă pe măsură dorinţei dumneavoastră, iar bomboanele vi le ofer tuturor, deoarece aţi fost foarte amabili cu mine.
Şi, luîndu-şi rămas bun de la gazde, a plecat spre centru, fără să se mai uite înapoi, ruşinat că se făcuse de rîs.
La Mihaela lui, fata lui „nea Grigore", nu s-a mai dus şi pînă a doua zi dimineaţa, cind spera să o întîlnească, i s-a părut un an.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, s-a aşezat în faţa magazinului unde lucra Mihaela şi la venirea ei nu i-a dat voie să spună nimic, po-vestindu-i el ce se întîmplase. Mihaela a rîs şi îl privea de parcă ar fi vrut să spună : „Mă băiete, am impresia că eşti cam prostuţ sau căscat. Cum să încurci tu numerele de la case ?"
Simţind acest lucru, Georgescu şi-a luat inima în dinţi şi a precizat :
- Să ştii că totul s-a întîmplat pentru că te iubesc prea mult ! Numai din această cauză n-am înţeles bine numărul pe care mi l-ai spus !
Pe loc au hotărît ca vizita la părinţii Mi-haelei, cărora aceasta avea să le prezinte între timp, în numele lui, scuzele de rigoare, să aibă loc duminica următoare.
„Şi, aşa cum am stabilit, ne povestea Georgescu, am ajuns şi la Mihaela acasă, unde am fost primit foarte bine, mama şi tatăl ei, oameni simpli, dar cu mult bun simţ, m-au făcut să mă simt atît de bine, că m-am decis imediat să le cer mîna Mihaelei.
61
Luaţi prin surprindere, părinţii fetei au zis să le dau puţin timp de gîndire, dar eu mă grăbeam, fata era frumoasă, văzusem că este cuminte, harnică, serioasă, respectuoasă şi ca urmare am hotărît să ne căsătorim, avînd în vedere că amîndoi doream acest lucru.
După trei sau patru săptămîni, nu mai ţin bine minte, cu actele necesare, am mers la sfatul popular din oraşul Mangalia şi, prin-tr-o relaţie a viitorului meu socru, am stabilit ca sîmbăta următoare să facem cununia civilă şi nunta.
Nu vă mai spun cît de bucuroşi eram cu toţii, şi eu, şi părinţii, rudele şi prietenii noştri.
După pregătirile de rigoare, în ziua stabilită am plecat cu tot alaiul la sfatul popular.
Dar cînd ai ghinion, ai ghinion !
Am ajuns la Oficiul stării civile cu braţele pline de flori. Eu şi Mihaela ne-am aşezat în faţa mesei şi, sfioşi, am aşteptat să vină ofiţerul stării civile să oficieze căsătoria.
Nu am aşteptat prea mult şi printr-o uşă laterală a apărut o femeie foarte drăguţă, între două vîrste, îmbrăcată elegant, cu o eşarfă tricoloră pe piept. A păşit încet, dar sveltă ca o pasăre, s-a aşezat de partea cealaltă a mesei, a luat un dosar de pe masă şi... Cînd să înceapă ceremonia oficierii căsătoriei, observ că se albeşte la faţă, scapă jos dosarul şi se clatină.
l-am sărit repede în ajutor, a venit şi un vâr de-al meu, în timp ce, în pragul aceleiaşi uşi laterale a apărut imediat un bărbat, cred că era tot de la sfat, căci ne-a zis mie şi vărului meu :
- Ajutaţi-mă să o scot la aer ! l-a venit rău, este gravidă...
L-am ajutat, am scos-o pe culoar, am deschis o fereastră, şi-a revenit repede, dar l-a
68
rugat pe bărbatul care apăruse pe uşă să continue el ceremonialul, deoarece ea nu mai putea să îl execute.
Mă gîndeam cu teamă la ce vor zice Mi-haela, părinţii, rudele, prietenii, cei care cu siguranţă erau convinşi de faptul că mai devreme sau mai tîrziu căsătoria noastră se va destrăma, că nu va dura prea mult din moment ce apăruse acest „semn". Revenind la locul meu (reprezentantul sfatului popular ne rugase să ne reluăm locurile, deoarece va continua el ceremonialul), lîngă Mihaela, am şi auzit-o pe soacră-mea spunîndu-i socrului :
— Grigore, Grigore, să ştii că fata noastră nu va avea noroc în căsătoria asta !
M-am făcut că nu o aud, după oficierea căsătoriei am petrecut foarte bine, dar... a existat şi un „dar".
Cînd dansam noi mai aprins, una din rudele mele (am uitat să vă spun că sînt oltean din Calafat) a cerut lăutarilor „să-i zică" şi o sîrbă, de-aia oltenească. în focul sîrbei m-am prins şi eu, şi Mihaela, dar, cînd sîrba era în toi, o văd pe Mihaela pe jos. Ce se întîmplase ? işi prinsese piciorul (avînd pantofi cu toc-cui) în covorul de lînă din sala restaurantului. Luată de valul dansatorilor, căzuse. Nu vă mai spun ce comentarii : ăsta era cu adevărat un „semn" mare că această căsătorie nu va dura, că mă va părăsi nevasta, că nu vom avea copii etc. Şi uite că au trecut zece ani de atunci, căsătoria noastră merge înainte, avem doi copii sănătoşi şi noi sîntem fericiţi. Din „previziunile" soa-cră-mii şi ale altor „prieteni" nu a rămas nimic.
Nu vă mai spun că după nuntă, pînă ni s-a repartizat o locuinţă, am locuit o bună bucată de timp la soacră-mea. Cînd mă sculam dimineaţa, pe pragul uşii (camera era
69
cu uşa spre curte) găseam o oală cu cărbuni, care miroseau a tămîie. Iniţial nu i-am dat atenţie. Dar tntr-o zi, enervat că în fiecare dimineaţă o găseam în drumul meu, am luat oala cu cărbuni şi am aruncat-o în grădina vecinilor.
Mama-soacră a observat imediat lipsa oalei ţi, nerăbdătoare, în timp ce serveam micul dejun, a venit să mă întrebe :
- Costele maică, am lăsat o oală la uşa voastră, nu ştii cine a luat-o ?
- Ba ştiu, mamă, eu am luat-o !
- Şi ce ai făcut cu ea ? m-a întrebat din nou.
- Ce să fac, uite că am aruncat-o peste gard ! am răspuns eu enervat, convins că acest lucru o va

supăra de-a binelea pe mama-soacră.
Dar ea se uită la mine cu o figură radioasă, începe să rîdă şi îmi zice :
- De-acum pot să fiu liniştită, blestemul s-a dus de la noi la madam Preda !
Abia atunci mi-am dat seama de ignoranţa ei. „Blestemul" era în gîndirea ei legat de aventura cu inversarea numărului de la casă, de întîmplarea de la primărie şi de căzătura Mihaelei la nuntă.
Dar ghinionul şi „blestemul" nu m-au părăsit, bineînţeles, în gîndirea soacră-mi.
După trei ani de la căsătorie, am fost chemat de comandantul unităţii, care mi-a comunicat că am fost trecut pe tabelul cu repartiţia locuinţelor, cu un apartament cu două camere, în zona de sud, aproape de unitate. Blocul era foarte frumos, însă, într-adevăr, cam departe de soacră. De la unitate am venit direct acasă, dornic să le împărtăşesc alor mei vestea.
Ne-am bucurat cu toţii, mai ales că era în prag de iarnă şi nu prea aveam lemne. Dar
70
bucuria nu a fost de lungă durată. „Ghinionul" m-a urmărit în continuare.
M-am dus la locţiitorul comandantului pentru servicii să văd unde am fost repartizat. Mi-a comunicat : blocul — cel pe care îl vâ-zusem -, scara 1, etajul 2, apartamentul 13 ! Am fost la sfatul popular şi mi s-a cerut să aduc actele necesare pentru a mi se da ordinul de repartiţie.
Cînd am ajuns acasă şi le-am spus numărul apartamentului care ni s-a repartizat, ce să vezi ? Şi Mihaela, şi maică-sa s-au pus pe plîns, că eu nu sînt bun de nimic, că nu mă orientez, că de cînd ştiu ele numărul 13 a adus numai necazuri, că avem ghinion, că s-ar putea să ni se întîmple ceva grav etc. şi că mă roagă din suflet să merg la comandant să-mi schimbe repartiţia.
Le-am explicat că nu pot să fac acest lucru, că eu nu sînt superstiţios, că nu ni se va întîmpla nimic. Degeaba ! Atunci le-am spus :
— Uite ce este, Mihaela, dacă nu vrei să mergi cu mine în noua locuinţă, rămîi la maică-ta. Eu mă duc unde mi s-a dat repartiţia, la'r dumneata, mamă-soacră, te rog să-ţi vezi de treaba dumitale. De cînd m-am căsătorit îmi tot spui că am ghinion în căsătorie, că ne-a „blestemat" cineva, umbli cu fel de fel de prostii. Eu te rog să ne laşi în pace. Uite, au trecut trei ani de la căsătorie şi nu mi s-a întîmplat pînă acum nimic. Sîntem a/nîndoi sănătoşi, copilul este normal, ne-am cumpărat lucruri în casă, avem ce ne trebuie. Ce mai vrei ?
Şi, lăsîndu-le pe amîndouă în casă bocind, m-am dus să-mi fac actele de repartiţie.
Peste două zile am adus un camion în faţa casei, am încărcat lucrurile în el - la împachetare şi la transport mi-au ajutat mama-soacră, Mihaela şi tata-socru - şi cu toţii,
71
într-un efort, am aranjat apartamentul. Ce să vă mai spun, în el trăim şi acum ! Ba, mai mult, a venit şi al doilea copil, iar mama-soacră vine mereu la noi, ne ajută In gospodărie şi uneori reflectează :
- Măi, proastă am mai fost ! Cum naiba . .credeam eu că un număr oarecare poate
schimba soarta, viaţa unor oameni ?! Ca să zic şi eu ca tine (se referă la mine !), mare superstiţioasă am mai fost !"
într-o zi m-am întîlnit cu căpitanul Preda, prietenul meu, care, venind întîmplător vorba de superstiţii, a început şi el să îmi povestească : „După cum ştii, eu sînt din Roşiorii de Vede.
Murise bunica din partea mamei şi, ca în orice localitate din judeţul Teleorman, şi la noi, nu moartea şi înmormîntarea puneau probleme grele, ci pomenile : de 3 zile, de 9 zile, de 3 săptămîni, de 6 săptămîni, de 3 luni, de 6 luni, de un an şi după aceea din an în an, de Joimari, de Sîmbâta morţilor, de..., de... ! Şi, uite aşa, o ţineau bieţii oameni numai în pomeni. Nu mai spun că femeile trebuiau să ţină şi o aritmetică a acestora, să cunoască zilele care sînt în post sau în dulce, că, după cum îi spunea mamei, bunica : „Frusino, să ai grijă să nu-mi dai de pomană de dulce în post, că nu le primesc pe lumea ailaltă."
Cum gîndea mama-mare că va primi pomana pe lumea cealaltă nu ştiu, dar vorba tatei :
- Măi femeie, chiar dacă ar pune Dumnezeu paturi suprapuse în ceruri, tot nu ar avea unde să culce atîţia oameni care au murit pînă acum de la facerea lumii. Şi tu te omori cu pomenile tale ! Cine să le duoâ mîncarea pînă la cer bieţilor morţi ?
- Tot necredincios ai rămas, mă Tudore,
72
îi replica mama. Sâ ştii că pe tine nu te va primi în rai, orice ai face !
Odată mama îl trimisese pe fratele meu Nicu (era mai mare ca mine cu doi ani) să-i ducă pomană surorii ei, tanti Mariţa, care locuia la cîteva case mai departe de noi. Pentru a ajunge la ea trebuia să traverseze o stradă, care, la colţ, avea o cişmea, de unde luam şi noi apă.
A pus mama pe tavă o farfurie cu colivă, o farfurie cu sarmale, o farfurie cu friptură de pui pe orez, o ceaşcă cu ţuică şi un pahar cu vin şi, înainte de a-i da tava lui Nicu, i-a zis :
— la tava cu amîndouă mîinile, ţine-o bine să nu o răstorni şi ai grijă cum mergi, că a plouat şi cam alunecă.

Nicu a luat tava cu amîndouă mîinile, i-am deschis eu poarta, mama i-a mai strigat încă o dată „vezi să nu aluneci" şi el a plecat spre tanti Mariţa.
Nu a trecut decît foarte puţin timp, şi atît eu, cît şi mama, care aranja o altă tavă, pentru o vecină, am auzit plînsete la poartă. Mama săraca şi-a dat seama că s-a întîm-plat ceva şi a fugit la poartă. Aici, rezemat de gard, cu tava în mînă, plin de noroi şi pe faţă, şi pe haine, peste tot, sta Nicu şi plîngea.
— Ce ai făcut, mă copile ? i-a zis mama cu scîntei în ochi.
Nicu, plîngînd, i-a spus :
— Am alunecat şi am căzut. Numai matale eşti vinovată că mi-ai spus să nu alunec şi uite că am alunecat.
Era mama supărată că pierduse pomana, că i se spărseseră vasele, dar mai mult era supărată de faptul că acum trebuia să-i spele şi hainele. Şi, de supărare, nu ne-a mai trimis pe noi cu pomană şi s-a dus singură.

Aşa cum spuneam, continuă Preda, murise bunica şi, cum era obiceiul la noi, mama a început pomenile. Mi se pare că era cea de şase săptămîni. Să fi văzut pregătiri, nu glumă ! Ca să fie mai deosebită, mama îl pusese pe tata să facă rost de un vin bun, îl gustaserăm şi eu, şi Nicu, şi vă spun drept că era grozav.
După împlinirea obiceiurilor a început împărţitul. Mie mi-a dat mama o tavă, să mă duc la madam Grigore - vecina noastră. O altă tavă pregătită pentru tanti Elena, sora tatei, '-a dat-o lui Nicu. Cînd ne-am întors, ne-a pregătit alte două tăvi. Pe fiecare tavă, în afară de colivă şi mîncare, era şi cîte un pahar mare cu vin.
Mama a venit cu noi pînă la poartă, ne-a deschis-o şi am luat-o la dreapta, spre două prietene de-ale ei : madam Georgescu şi madam Tîrziu. Eu mergeam la madam Georgescu şi Nicu la madam Tîrziu. Pe drum am observat că Nicu vorbeşte cam peltic şi că îi cam tremură tava în mîini, dar am crezut că mi se pare. Am mers amîndoi pînă la fîn-tînă şi cînd să o luăm spre dreapta, Nicu îmi zice :
- la stai, mă, puţin şi pune tava jos ! Uite
ca o pun şi eu
I
— Ce vrei să faci ? îl întreb.
— Mă, ascultâ-mă pe mine, hai să bem cîte un gît de vin şi, ca să nu se cunoască, punem în loc apă.
- Dacă ne prinde mama, îi zic eu, ne omoară cu bătaia.
- Taci, mă, că nu ne prinde !
Şi, lăsînd tăvile jos, am golit amîndoi mai mult de jumătate paharele şi le-am umplut apoi cu apă. După ce am terminat operaţiunea am luat tăvile şi am plecat unde ne spusese mama. La drumurile următoare am

repetat figura cu vinul şi, cînd am terminat de împărţit, eram gata făcuţi amîndoi.
Mama, săraca, şi-a dat seama că ceva n<J este în regulă cu noi, căci am auzit-o spu-nîndu-i tatei :
- Mă, Tudore, închide uşa că s-a făcut frig ! Uite, copiii ăştia cam tremură şi parcă nu mai vorbesc normal. Dă-le şi lor cîte un pahar cu vin să se încălzească, dar vezi de pune şi puţin sifon, că te pomeneşti că se îmbată.
Ne dă mama cîte un copan de pasăre şi tata cîte un pahar cu vin, şi, după ce terminăm noi de mîncat şi de băut, eram praf. Ne-a luat tata cu binişorul şi ne-a dus în camera, noastră, unde era cald şi, fără să ne mai putem dezbrăca, ne-am culcat şi am adormit imediat.
înainte de a adormi am auzit-o pe mama spunîndu-i tatei :
- Tudore, parcă prea repede adormiră copiii. Te pomeneşti că vinul ăsta al tău i-a dat gata.
De unde să ştie, săraca, atunci ce făcusem noi cu vinul de la pomană.
După cîteva zile, mama s-a întîlnit cu ma-dam Georgescu, pe care a întrebat-o dacă i-a plăcut vinul, spunîndu-i şi că îl cumpărase tata special pentru pomana de şase săptămîni a bunicii. Madam Georgescu s-a uitat cam chiorîş la mama şi i-a spus că vinul o fi fost bun, dar nu trebuia să pună atîta apă în el.
După ce s-a despărţit de madam Georgescu, s-a dus la madam Tîrziu, să-i ceară o maşină de tocat, că voia să facă pentru duminică sarmale. Şi, din una în alta, a întrebat-o şi pe ea dacă i-a plăcut vinul de la pomană. Şi madam Tîrziu, cum era ea glumeaţă, îi spune mamei că într-adevăr vi-

nul ar fi fost bun dacă nu ar fi avut attta apă.
- Măi, madam Preda, a continuat apoi, dacă nu ştiam că este de la dumneata, zău, credeam că ţi-ai bătut joc de mine. De altfel, l-am şi întrebat pe Nicu de unde aţi luat vinul şi el mi-a spus că domnul Preda l-a adus special pentru pomană. Dar, ia stai puţin, nu cumva băieţii or fi băut vinul şi au pus apă în pahare ? Că, după cum vorbea Nicu, semăna cu un om cam cherchelit!
- Să ştii că ai dreptate, madam Tîrziu, că am întrebat-o şi pe Georgeasca şi mi-a spus acelaşi lucru, „că vinul era bun, dar avea prea multă apă". îi omor în bătaie că m-au făcut de rîs şi şi-au bătut joc de pomana mea.
Nu vă mai spun ce am păţit şi eu, şi Nicu! Mama ne-a «scărmănat» pentru «profanarea» pomenii, iar tata, că i-am

«adăpat» renumitul vin, adus special pentru asemenea situaţie."

CONFUZIE CU... POVESTE

— Aşa cum ştiţi şi dumneavoastră, povestea maiorul Niculescu, acum cîţiva ani în urmă, mi-am cumpărat şi eu o maşină, un autoturism „Dacia 1300" de culoare „Alb 13", ceva extraordinar, fiindcă neam de neamul meu nu numai că nu a avut niciodată un astfel de obiect de lux, dar cred că nici nu a visat să aibă aşa ceva.

Cum se întîmplă în asemenea situaţii, toată familia era bucuroasă, mai ales fiul meu, care pe atunci era student şi care reuşise să obţină şi el carnetul de conducere, absolvind şcoala de şoferi amatori. In bucuria c.are ne cuprinsese ne-am gîndit, ne-am sucit şi, la sugestia soţiei, i-am pus numele „Margareta". Şi Margareta în sus, Margareta în jos, Margareta a intrat în vocabularul nostru curent, fiind al cincilea membru al familiei. De altfel, ceea ce vă povestesc eu cred că vi s-a întîmplat şi dumneavoastră, celor care aveţi maşini.

După un timp, într-o toamnă, cînd eram în concediu, stabilesc cu soţia, care nu avea concediu în perioada respectivă, să mă reped pînă la Craiova, la sora mea, şi apoi pînă în satul natal, aproape de Craiova, pentru a-mi vizita rudele. La dus Margareta a mers strună şi nu am avut nici un fel de necaz.

Din Craiova, am plecat spre Bucureşti sîm-bătă dimineaţă, la ora zece, după cum o

Cînd am auzit verdictul am rămas pur şi simplu blocat. în primul rînd trebuia să găsesc o maşină care să mă tracteze, ceea ce presupunea ca aceasta să aibă ştangă, şoferul să vrea să mă tracteze etc.

Pînă la urmă m-am rugat de subofiţerul cu autoduba militară şi am reuşit să-l conving.

Maşină care să mă tracteze am găsit, dar de unde să iau sîrmă ? Am plecat prin campingul de la kilometrul 80, m-am sucit, m-am învîrtit şi după multe căutări am găsit o bucată de sîrmă groasă, lungă de aproximativ 5 m.

La maşină, altă greutate. Sîrma era prea groasă şi nu reuşeam să o îndoim. După multă transpiraţie am reuşit să o legăm la autodubă de cîrligul de împerechere, iar la autoturismul meu de scutul de protecţie a motorului.

Cînd legăturile au fost realizate, plutonierul şi şoferul s-au urcat în autodubă, iar eu în „Dacia" mea şi, cu frica în oase, am aşteptat semnalul de pornire. în momentul în care plecasem să caut sîrma, scosesem din bord cheile maşinii. La revenire nu ie mai introdusesem însă înapoi şi, ca urmare, la semnalul de pornire a maşinii, mi s-a blocat volanul şi, în loc să merg normal după autodubă, am luat-o înainte. Norocul meu a fost că autoduba nu prinsese viteză şi cu o apăsare bruscă pe frîna de picior am oprit în loc autoduba şi „Dacia" mea, care se îndrepta ca un bolid înspre altă Dacie, parcată regulamentar pe dreapta autostrăzii.

Plutonierul s-a dat jos din autodubă, m-a întrebat ce s-a întîmplat, i-am spus, a făcut un semn pe care eu l-am înţeles cum se cuvine şi am plecat mai departe.

Am mers noi cît am mers şi la un moment dat şoferul a început să apese sacadat pe

claxon şi cu semnalizatorul să-mi indice o-prirea pe dreapta.

Am încetinit viteza, am tras pe dreapta în spatele autodubei şi am oprit lîngă ea. Plutonierul şi şoferul au coborît din maşină şi s-au îndreptat spre mine. Plutonierul s-a uitat cam chiorîş şi mi-a zis :

,.Tovarăşe maior, dumneavoastră cînd vă urcaţi în maşină, nu verificaţi frîna de mînă ? la uitaţi-vă la roţile din spate să vedeţi ce fum iese ! Aţi pornit cu frîna de mînă trasă."

M-am dat jos din maşină şi am văzut că într-adevăr de la roţile din spate ieşea fum. Ce era să mai zic ? Mi-am făcut „mea culpa", mi-am jurat în gînd că niciodată nu voi mai uita acest lucru şi, după un timp de răcire, cu verificarea de către plutonier a funcţionării frînei de picior, am pornit-o din nou la drum.

Am mers normal pînă la Halta Domneşti şi cînd să trecem peste calea ferată, după depăşirea acesteia, altă pacoste : ni s-a desfăcut sîrma de tracţiune de !a cîrligul de împerechere al autodubei.

Plutonierul şi şoferul au sărit repede din autodubă, am coborît şi eu, am legat din nou sîrma de cîrligul de împerechere şi am pomit-o din nou la drum, cu frica în sîn, după atîtea peripeţii. Norocul meu că nu s-a desfăcut pe calea ferată !

Am mers pe Prelungirea Ghencea, am luat-o la stînga pe Bulevardul Moghioroş şi încet, încet, mergînd cu atenţie, am intrat în faţa blocului, fericit că această călătorie plină de peripeţii se terminase.

Dar, ca un făcut, aventura mea nu se terminase totuşi ! Nici nu am coborît bine din maşină şi nevastă-mea (era ora nouăsprezece şi eu îi spusesem că vin în jurul orei paisprezece) s-a şi repezit la mine :

„Unde ai fost pînă acum, pe unde ai umblat ? Eu te aştept de cinci ore aici, în stradă !"...
Şi dăi, şi dăi din gură !
Eu mă uitam la ea şi-i făceam semn să tacă din gură, dar ea mai tare vorbea. Plecasem singur de acasă, şi imaginaţia ei lucrase, înfierbîntată. l-am făcut iar semn să se uite la plutonierul şi la şoferul care desfăceau sîrma, dar ea nimic.
„Lăsaţi-I, doamnă, în pace că a avut dîn-sul «o aventură» de care-şi va aduce aminte toată viaţa, i-a zis plutonierul. Cînd vă veţi linişti, îl veţi compătimi."
După ce nevastă-mea şi-a dat seama cam despre ce este vorba, a venit la mine, la maşină, să-şi ceară scuze.
Şi uite aşa s-a terminat „marea mea aventură" cu Margareta ! spuse în încheiere maiorul Niculescu.
IV. Întâmplări la unitate
NUCILE LUI CHIRIACU
După terminarea Academiei Militare şi despărţirea de bunii mei prieteni cu care împărţisem şi bucuriile şi necazurile, am fost repartizat împreună cu alţi cîţiva colegi în comandamentul unei unităţi.
„Eram şi eu ca voi, cam speriat la început, venisem nou în unitate, ne povestea căpitanul Chiriacu. Pe atunci toate registrele de evidenţă erau tipărite, şnuruite şi numerotate la tipografia noastră şi difuzate pe teritoriu, la trupele din subordine, tot de noi.
îmi aduc aminte ca acum că era în ziua de joi şi transmisesem o notă telefonică la trupele din subordine ca vineri la ora nouă să trimită delegaţi pentru primirea registrelor de evidenţă necesare unei activităţi ce se desfăşura pe teritoriu.
De la tipografie mi se comunicase că aparatele de numerotat se defectaseră şi că trebuie cumpărate altele. Ştiam că acestor aparate li se mai zice şi „nuci". Considerînd că şi plutonierul Dumitru, şeful Biroului D.S., ştie acest lucru, l-am chemat'la mine şi i-am spus :
- Tovarăşe plutonier, vezi că celor de la tipografie li s-au stricat aparatele de numerotat şi dacă nu intervenim noi, nu vor fi gata cu numerotarea pînă mîine. Du-te în oraş, ia nişte nuci şi vii înapoi, să mergem amîn-doi la tipografie. Ai grijă să nu întîrzii, că

eu mă grăbesc, la ora 12.30-13.00 trebuie să fiu la o convocare.
— Am înţeles, tovarăşe căpitan, a răspuns el şi, salutînd, a ieşit din birou.
Prima „escală" a făcut-o în Piaţa Matache, dar, din păcate, aici nu a găsit nuci. A ieşit la staţia tramvaiului 12, la Dinicu Golescu, şi de aici, cu tramvaiul, a ajuns în Piaţa Unirii. Piaţă mare, bogată, a găsit mai mulţi cetăţeni cu nuci, a văzut la un ţăran nişte nuci mai mari, a luat 3 kilograme, Ie-a pus în servietă (pe drum îşi făcuse reproşuri că nu mă întrebase cîte kilograme să ia) şi, fericit că Ie-a cumpărat, s-a înapoiat la birou.
Ajuns la serviciu, mi-a raportat că sosise. L-am întrebat dacă a găsit nuci şi cîte a luat. El mi-a răspuns pe scurt :
— Trei, tovarăşe căpitan.
— Măi Dumitrule, te-ai orientat foarte bine, că e de muncă acolo, nu glumă, sînt sute de registre de numerotat. Du-te să aduci maşina de la garaj şi mă aştepţi în faţa intrării, i-am ordonat.
Aşa a făcut. Ne-am urcat amîndoi în maşină şi după puţin timp am ajuns la tipografie. Am intrat în biroul şefului tipografiei, acesta ne-a salutat şi eu m-am prezentat, pentru că el era maior şi eu căpitan. După puţin timp plutonierul Dumitru m-a întrebat :
— Tovarăşe căpitan, cui dau nucile ? Este nevoie să-i ajut şi eu cu ceva ?
La care şeful tipografiei a răspuns :
— Lăsaţi că îl chem pe maistrul Ignat de la legătorie să ia nucile şi să execute comanda ordonată.
După ce a apăsat pe un buton, a sosit şi maistrul Ignat. Şeful tipografiei i-a ordonat acestuia :
— Du-te cu tovarăşul plutonier în legătorie, ia nucile, şi, adresîndu-i-se plutonierului

Dumitru, îl întrebă : cîte aţi cumpărat ? Acesta îi răspunde : trei, la care el reflectează : sînt suficiente pentru astăzi, pînă le reparăm şi pe celelalte (plutonierul a rămas puţin descumpănit - adică cum să repare nucile ? -, dar replica a trecut repede şi nu i-a dat prea mare importanţă). Şi începeţi activitatea. Fii atent, nu pleacă nimeni acasă pînă nu terminăm comanda !
Plutonierul Dumitru a plecat cu maistrul Ignat în legătorie şi, după ce s-au aşezat la masă, maistrul i-a zis :
— Tovarăşe plutonier daţi-mi nucile, să începem lucrul ! Uitaţi-vă, registrele stau desfăcute, doar să începem numerotarea.
Plutonierul desface încuietorile de la servietă şi, uitîndu-se la el cam chiorîş, îi spune:
— Adu, tovarăşe Ignat, o plasă, o sacoşă ceva, unde să pun nucile ?
La care acesta îi zice :
— Aici, pe masă, cum să Ie punem în sacoşă ?
Şi, fără nici o ezitare, plutonierul ia servieta de mînere, o întoarce cu fundul în sus şi goleşte pe masă nucile din

servietă. Este adevărat că multe din ele au căzut pe jos, s-au rostogolit pe ciment, dar au rămas destule şi pe masă. Cînd a văzut maistrul Ignat nucile pe masă, pe jos, I-a apucat un rîs, dar rîs sănătos, de se cutremurau pereţii. Ghinionul plutonierului că, tocmai cînd rîdea el mai tare, am apărut în atelierul de legătorie şi eu, cu şeful tipografiei şi am rămas şi noi perplecşi cînd am văzut nucile, pe masă şi pe jos.

— Ce-ai făcut, măi Dumitrule, de unde ai luat nucile astea ? l-am întrebat.

— Din piaţă, tovarăşe căpitan, nu mi-aţi

ordonat dumneavoastră să le cumpăr şi să le aducem la tipografie ?

— Păi, bine, măi omule, asta ţi-am spus eu să cumperi ? Nu ţi-a spus nimeni că aparatul manual de numerotat se mai numeşte şi NUCĂ?

A rămas cu gura căscată, cu servieta deschisă şi cu senzaţia că tavanul se va prăbuşi pe el. îi era ruşine şi de mine, dar mai ruşine îi era de maistrul Ignat şi de oamenii din atelier, care rîzînd pe Înfundate îşi dădeau coate, chicoteau şi se uitau la nucile lui. Sigur că situaţia a fost rezolvată foarte repede. A plecat cu maşina la magazinul „1001 de articole", a luat aparatele de numerotat, a rămas şi el în tipografie, a numerotat registrele şi a doua zi, după distri-buirea imprimatelor, s-a prezentat din nou la mine raportîndu-mi că ordinul a fost executat.

Pe timpul numerotării registrelor a savurat, împreună cu personalul atelierului de legă-torie, sîmburii de nucă, pe care maistrul Ignat îi scotea din nucile sparte cu „nucile" de numerotat defecte.

Din această experienţă am tras un învăţă mînt pe care cred că îl voi respecta cu sfinţenie : totdeauna să dau lămuriri asupra ordinului pe care îl transmit.

OPERAŢIUNEA „PORCUL"

Dintre tinerii subofiţeri care veniseră în unitate se distingeau vreo trei-patru mai iuţi la minte, cu mai multă fantezie şi, de ce să nu o spun, şi cam „şmecheri" : H., V. şi S. Permanent împreună, dornici să cunoască tainele meseriei, mereu căutători de nou, foarte disciplinaţi şi respectuoşi, dar dornici şi de distracţii, de glume. De altfel, la vîrsta lor, de 22-23 ani, era normal să fie exuberanţi, chiar şi „copii" cîteodată.

Coleg cu ei de serviciu era şi un pluto-nier-adjutant, puţin mai în vîrstă (cred că pe atunci avea în jur de 35-36 de ani), ardelean şi după grai şi după comportare, de pe meleagurile Mediaşului, cu briceag („brişcă", cum îi zicea el) în buzunar, mereu vorbin-du-ne de „pită, slană şi palincă", mai domol din fire, mai puţin exploziv, dar profund în tot ceea ce făcea. îl chema Dumitrescu parca.

Era prin anul 1952, luna noiembrie-decem-brie şi Dumitrescu se tot lăuda că de sărbătorile de iarnă a vorbit cu maică-sa să taie un porc, să-l aducă la Bucureşti, ca să aibă toată iama ce mînca. Cînd i-am zis că e greu să ţină carnea de porc într-o garsonieră, unde locuia el, fără pod sau pivniţă, mi-a replicat :

— Păi, tovarăşe locotenent, slana o sărez bine şi o afum, cîrnaţii şi muşchii îi afum, iar restul îl frig şi îl bag la borcane.

Nu am mai zis nimic şi l-am lăsat cu planurile lui.

La discuţia noastră au participat, fără să intervină, şi cei trei „mînji", cum le ziceam noi. Nu au zis nimic atunci, dar după ce am terminat discuţia, i-am văzut că mereu se tot „lipeau" de Dumitrescu şi îl înconjurau cu „dragoste", Iăudîndu-l că este un subofiţer foarte bine pregătit, că dintre toţi este cel mai cumsecade, că are maniere de om fin, că într-adevăr vorba că „ardeleanu-i domn" i se potriveşte, ce mai, numai măguliri, care încet, încet s-au prins şi Dumitrescu a devenit prieten ia cataramă cu cei trei.

Cînd a venit vremea plecării lui Dumitrescu acasă ca să taie porcul, unde nu s-au oferit cei trei prieteni unul să-i aducă un geamantan mai solid, altul să-i facă rost de nişte pungi din material plastic (pe atunci nu prea erau la modă), altul să-i găsească o damigeana, căci spusese că vrea să aducă şi nişte vin alb de Tîrnave, şi cîte alte servicii necesare Operaţiunii „Porcul" !

în ziua plecării (H. îi procurase biletul de tren şi vorbise la Mediaş să-i reţină loc şi la înapoiere), i-au dus la gară bagajele şi i-au promis că la întoarcere îl vor aştepta. Aşa a şi fost, căci, după cîteva zile, seara, cine cobora din tren radiind de bucurie ? Dumitrescu, înconjurat de geamantane, coşuri, damigene şi cu un zîmbet de fericire pe faţă că a ajuns cu bine la Bucureşti. Dar şi prietenii lui erau pe peron cu faţa toată plină de zîmbet şi cu dorinţa de a-l ajuta să transporte acasă bunătăţile aduse de pe Tîrnave. Ba, s-au gîndit că, avînd multe bagaje, este necesară şi o maşină, de care au făcut rost imediat şi, cu voie bună, s-au ur-

cat cu toţii în ea şi hai la Dumitrescu acasă cu bagajele.

In seara respectivă, cu toate că au fost invitaţi să guste din bunătăţile aduse, s-au rezumat numai la cîteva bucăţele de şorici şi de cîrnat afumat, pretextînd că au bilete la teatru şi au plecat repede lăsîndu-l pe Dumitrescu să despacheteze şi să-şi aranjeze bunătăţile.

înainte de plecare, Dumitrescu Ie-a spus :

— Dragii mei, astă-seară sînt şi eu obosit şi văd că şi voi vă grăbiţi, dar mîine-seară vă aştept să gustăm cîte ceva din ce am adus de acasă.
— Lăsaţi, tovarăşe plutonier-adjutant, că dumneavoastră nu aţi adus pentru noi toate aceste bunătăţi, că şi noi avem ce mînca, doar sîntem înscrişi la popotă, a zis V. care se pare că era „şeful" lor.
— Ei, n-o să moară pămîntul dacă o să gustaţi şi voi puţin, a răspuns Dumitrescu, trebăluind la un geamantan.
Şi cei trei, salutîndu-l pe Dumitrescu, l-au lăsat cu bagajele lui şi au plecat.
Nu au ajuns bine în stradă (Dumitrescu locuia într-o garsonieră dintr-un bloc cu trei etaje, aproape de Piaţa Amzei), că cei trei s-au oprit, au început să rîdă pe înfundate şi V. Ie-a spus :
— Haideţi la mine să vedem ce facem !
— Hai să facem planul de bătaie ! a zis şi H. Că avem mult de lucru ia porcul lui Nea Dumitrescu.
— Măi, V., tu ai ceva de băut pe acasă ? a întrebat -cu glas domol S.
— Cred că nu am decît o jumătate de vin, care mi-a rămas de duminică, a răspuns V.
— Atunci hai să cumpărăm o sticlă-două de vin, a spus, după puţin timp, H.
Şi, pentru că tocmai treceau pe lingă o

Alimentară, au intrat înăuntru, au cumpărat două sticle cu vin şi s-au dus la V. să întocmească planul de atac.
Ce au discutat la V., ce nu au discutat, căci a doua zi, la ora 18.00, s-au prezentat la Dumitrescu acasă cu o sticlă de jumătate de ţuică de Piteşti şi o sticlă cu vin de Ni-coreşti (erau pe atunci cele mai ieftine !).
Dumitrescu i-a primit foarte bine (se pregătise omul !) şi cu toţii s-au aşezat la masă.
Cînd au scos jumătatea de ţuică, Dumitrescu, „ofensat", Ie-a spus :
- Ce dracu aţi adus cu voi, măi mînjilor ? Asta este' ţuică ? Daţi-o încoace s-o arunc, că am eu nişte palincă de vă arde sufletul, nu afta !
Şi, cu un gest repezit, a şi luat sticla din mîna lui H. şi a aruncat-o în cămară, într-un colţ. Apoi, calculat, a luat dintr-un dulap o sticlă de un kilogram, i-a scos dopul şi a turnat licoarea albă în pahare. Pe marginea acestora se formau zeci de mărgeluşe, semn că palinca era foarte curată şi tare. Nu mai vorbesc de faptul, aşa cum spuneau ei, că degaja în cameră un parfum de prună de-ţi rupea nasul. După ce a terminat de turnat, a luat cu un gest deosebit paharul între degete, I-a mirosit cu satisfacţie nedisimulată, a ciocnit cu cei trei, I-a dus la gură şi din-tr-o înghiţitură I-a golit.
H., V. şi S. au făcut acelaşi gest şi au înghiţit şi ei conţinutul dintr-o dată. Dar, ne-fiind obişnuiţi cu o asemenea „tărie", li s-a oprit respiraţia şi, grăbiţi, au fugit spre chiuveta cu apă salvatoare.
A rîs Dumitrescu de s-a prăpădit de gestul lor şi Ie-a zis că habar nu au să bea o palincă (cred că mai tîrziu i-a părut rău că a rîs !) şi încet, încet a început un chefuleţ destul de bogat în mîncare şi băutură, avînd

în vedere şi faptul că atunci cînd s-a trecut la vin, s-a aruncat la „coş" Nicoreştiul şi s-a pus la masă damigeana de Tîrnave.
în orice caz, prima zi a fost foarte bogată în evenimente, căci, după ce s-a terminat masa, cei trei cu greu au ajuns acasă, iar a doua zi erau bolnavi.
Dar, după ce s-au refăcut, vizitele au continuat, cu regularitate, şi după aproximativ 20 de zile nu mai rămăsese nimic din porcul lui Dumitrescu. Şi nici marea „dragoste" a celor trei faţă de el parcă nu mai era chiar aşa de „focoasă" şi s-a încheiat cu regretul că Operaţiunea „Porcul" s-a terminat prea repede.

SCRIPCA LUI BUTAN

Amintindu-mi de colegi, prieteni, îmi revin în memorie şi unele relatări ale lui Doroftei, pe care l-am avut subaltern cîţiva ani.
Şi Vasiie Doroftei povestea :
„Eram în Şcoala Militară de Ofiţeri, şi în fiecare an de 1 Mai se organiza crosul tineretului.
Delegat din partea şcolii era Butan Aurel, ofiţer cu experienţa, foarte ambiţios, multilateral pregătit, ce mai, tipul profesorului de şcoală militară, bun pedagog, bun militar, bun profesionist. ■
Cu citeva zile înainte se pregătise traseul, se stabiliseră punctele de control, unde se servea şi un ceai, se stabiliseră arbitrii, locul startului şi al sosirii, şi în seara de 30 aprilie toată lumea (gradaţi, elevi, soldaţi), inclusiv cadrele, era pregătită pentru începerea crosului. Forfota în şcoală era mare, căci se auzise (desigur, de la furierii bateriilor !) că celor care se vor clasa în primele 5 locuri li se va acorda cîte o permisie de 5 zile. Vă închipuiţi că fiecare participant se gîndea cum să procedeze ca să se claseze printre primii cinci concurenţi.
Butan, om cu experienţă, stabilise în amănunt modul de desfăşurare a festivităţii :
După aprobarea programului de către comandant, efectivele au trecut în dormitoare, să se odihnească, iar cadrele care erau an-

gajate în desfăşurarea programului au mers la club, pentru a primi ultimele precizări.
Pe lîngă alte detalii, s-a stabilit ca plecarea în cros să se facă din curtea şcolii după alocuţiunea rostită de Butan. Ca detaliu s-a stabilit ca fanfara să fie pregătită pentru a cînta marşul de pornire la semnalul lui Butan : după terminarea alocuţiunii, Butan ridica mîna dreaptă în sus, spunea „atenţiune" şi, la lăsarea mîinii în jos, fanfara începea să cînte un marş, iar elevii trebuiau să plece în fugă din curtea şcolii, pe traseul stabilit. Acest detaliu fusese comunicat şi ele-vilor şi aceştia ştiau că la începerea cîntării marşului, trebuiau să plece.
Sosirea urma să se facă după aproximativ 40-50 de minute, în faţa remizei de arma- ment, intrarea fiind prin fundul curţii.
A doua zi dimineaţa, după servirea gustării, încet, încet, la ora stabilită prin program, subunităţile de elevi au început să se adune pe platoul şcolii.
Era o zi senină, cu un vînt care mîngîia cu căldura lui feţele înroşite de emoţie ale elevilor. Deci condiţii atmosferice bune pentru desfăşurarea crosului.
După puţin timp şi-a făcut apariţia comandantul şcolii, cu grupul de ofiţeri care organizaseră festivitatea, printre care, bineînţeles, era şi Butan. După primirea raportului de către comandant şi urcarea la tribuna oficială a celor care-l însoţeau, loco-tenent-colonelul Butan şi-a scos din buzunar hîrtiile cu alocuţiunea pregătită cu grijă, Ie-a despăturit, s-a dus în faţa microfonului şi, cu emoţie în suflet, vru să înceapă să citească.
Văzînd că într-o latură cîţiva elevi nu prea erau atenţi, Butan, supărat, a ridicat mîna în sus, a strigat la elevi „ATENŢIUNE !", în ideea

de a se face linişte şi cu un gest brusc a lăsat mîna în jos şi a zis :
- Tovarăşe comandant...
Şeful fanfarei, văzînd gestul lui Butan, a făcut şi el semn fanfarei să înceapă marşul, aceasta a început să cînte marşul ordonat, elevii au pornit cu mare hărmălaie în fugă pe traseul stabilit, iar Butan, transpirat tot, cu ochii ieşiţi ..din orbite, a strigat cu năduf la şeful fanfarei :
- Ce mi-ai făcut ?!
Şi, întorcîndu-se către comandant, cu regret în suflet i-a spus :
- Am pierdut trei nopţi să scriu discursul şi nu I-a ascultat nimeni.
la care comandantul i-a spus :
- Lasă, Buţane, nu este nimic, poate aşa iese mai bine crosul. Şi apoi, şugubăţ, i-a spus în continuare : Strînge hîrtiile şi păs-trează-le pînă la anul viitor, că poate ai mai mult noroc.
Crosul s-a terminat în bune condiţii, programul a fost realizat în întregime şi lui Butan i-a rămas satisfacţia că toate celelalte puncte din programul stabilit au ieşit „ca la carte", iar comandantul I-a felicitat pentru reuşită. Merita !
Vă aminteam că Butan era un om de o factură deosebită. Fire neastîmpărată, orgolios în adevăratul sens al cuvîntului, nu admitea să i se ridice osanale sau să fie „periat" de subalterni.
La o zi a sa de naştere (cred că împlinise 40 de ani) a organizat o agapă, la care, pe lîngă cadrele cu care lucra permanent, a chemat şi un număr de elevi, printre care eram şi eu, ne povestea altă dată Doroftei.
La masă, aşa cum se procedează la asemenea festivităţi, fiecare a început să-l laude

pe Butan : că este un ofiţer excepţional (şi nu greşeau !), că este foarte bine pregătit, că a obţinut întotdeauna numai rezultate foarte bune, că este modest, harnic şi cinstit. Butan s-a uitat la unul, -s-a uitat la altul, a vrut să intervină, dar nu a avut rînd şi după puţin timp au început toasturile.
- Vă rog să-mi permiteţi să ridic paharul în cinstea celui mai valoros ofiţer de artilerie din şcoala noastră I a toastat comandantul bateriei de elevi.
- Mie, vă rog să-mi permiteţi să închin acest pahar de vin în cinstea celui mai bun profesor din Şcoala de Ofiţeri de Artilerie Antiaeriană ! a spus directorul de studii al şcolii.
- Eu aş dori să golesc acest pahar în cinstea celui care reprezintă perfecţiunea în ceea ce priveşte ţinuta şi comportarea în unitate, familie şi societate ! a spus şeful secţiei politice a şcolii.
Ascultîndu-I cu multă atenţie pe fiecare militar, Butan, care nu prea îşi găsea locul pe scaun, se ridică deodată în picioare, ieşi în afara rîndurilor şi cu o voce de bariton, gravă, zise :
- Stimaţi tovarăşi, vă rog să-mi permiteţi să vă mulţumesc pentru cuvintele calde adresate şi vă spun că închin acest pahar de vin în sănătatea şi onoarea ceasului de la primărie, care este cel mai bun, cel mai precis, cel mai vechi şi cel mai deştept de la noi din oraş.
Şi cu un gest brusc, a ridicat paharul la gură, l-a golit dintr-o singură înghiţitură şi, transpirat şi emoţionat, s-a aşezat zîmbind pe scaun.
Dar aşa cum spuneam, Butan era şi un ambiţios.

într-o zi, ne povestea el, am fost invitat la un profesor de istorie care îşi sărbătorea ziua de naştere. Printre invitaţi (şi nu erau puţini) era şi un profesor de muzică, cam ferchezuit el, cu o notă de superioritate în glas, care se plimba de la un grup la altul de invitaţi, Jăudîndu-se că ei, profesorii de muzică, sînt cei mai reprezentativi oameni din domeniul învătămîntului, avînd în vedere faptul că au o pregătire superioară, şi teoretică şi practică, şi, în plus, mînuiesc cu virtuozitate cel puţin un instrument muzical.
La un moment dat, profesorul de muzică s-a oprit şi lîngă grupul meu. A intrat imediat în vorbă cu noi, a pus cîteva întrebări, a mai făcut cîteva comentarii şi deodată s-a oprit în faţa mea spunînd :
— Tovarăşe maior, mie îmi plac mult militarii. Sînt oameni instruiţi, serioşi, aş putea spune chiar inteligenţi, însă sînteţi unilaterali. Altceva decît militărie nu mai ştiţi. Din această cauză cred că sînteţi atît de rigizi în modul de a fi.
La care eu i-am răspuns :
- Tovarăşe profesor, s-ar putea ca dumneavoastră să aveţi dreptate, cu toate că eu personal am acumulat în cariera mea militară multe cunoştinţe şi mi-am îmbogăţit experienţa fiind participant la luptele duse în Transilvania, Ungaria şi Cehoslovacia împotriva trupelor fasciste. Cariera armelor este o meserie pe care o îmbrăţişează numai oamenii curajoşi, rezistenţi fizic şi intelectual, oameni care nu cunosc frica şi teama, gata oricînd să-şi sacrifice bunul cel mai de preţ, viaţa, pentru apărarea patriei. Cariera de militar nu se învaţă într-o zi, o lună sau un an. Ea se învaţă într-o viaţă de om.
Meseria de muzicant, şi, ca să nu vă jignesc, cea de profesor de muzică, este foarte
96
grea, dar pentru cei care au ambiţie şi puţin talent, se poate învăţa într-un timp destul de scurt. Vă lăudaţi că dumneavoastră puteţi cînta la vioară acum orice bucată din marii muzicieni ai lumii. Eu nu vă contrazic, dar aş dori să facem un pariu. Uite despre ce este vorba. Ca să vă dovedesc că şi noi, militarii, aşa cum ne consideraţi dumnea-voastră, putem să ne pregătim şi în alte domenii de activitate, fac cu dumneavoastră un pariu : mă voi pregăti un anumit timp şi după scurgerea perioadei respective, aici, la prietenul nostru comun, cu acelaşi auditoriu, dacă dînsul este de acord, eu voi cînta la vioară o bucată din Mozart şi o bucată din Liszt, la alegerea dumneavoastră. Pariul îl facem pe zece sticle de şampanie ; dacă pierd, eu plătesc şampania, dacă cîştig o plătiţi dumneavoastră. Şi acum vă rog să-mi spuneţi în cît timp consideraţi că voi fi în stare să cînt ceea ce mi-am propus.
Profesorul s-a gîndit puţin, şi-a frămîntat creierul şi mi-a spus :
- Cred că doi ani vă ajung. La care eu i-am replicat :
- Nu am timp la dispoziţie pentru a pierde vremea doi ani. Eu vă propun 6 luni pentru acest pariu.
Şi, după aprobarea prin aplauze a pariului, am mai stat puţin la profesorul de istorie, am mai spus o glumă, am mai servit cîte o gustare şi un pahar de vin, după care ne-am despărţit, plecînd fiecare la treburile lui.
A doua zi mi-am cumpărat o vioară, am găsit un prieten care era muzicant într-o orchestră simfonică şi, cu ambiţia care mă caracterizează, am început să învăţ să cînt la vioară.
După şase luni, exact aşa cum stabilisem în seara de pomină, cu frica în sîn şi vioara
— pd. 514
97
sub braţ, m-am prezentat la apartamentul profesorului de istorie, unde am găsit şi alţi prieteni care aşteptau cu „sufletul la gură" desfăşurarea pariului.
La ora stabilită, între timp se adunaseră aproape toţi invitaţii, am scos vioara din cutie, am pus notele pe un piedestal (am uitat să spun că stabilisem ca bucăţile să fie interpretate după note) şi am aşteptat să mi se precizeze piesele pe care urma să le cînt.
Profesorul de muzică mi-a indicat cele două piese, eu am început să cînt, desigur nu ca un virtuoz al viorii, dar totuşi destul de bine, auditoriul m-a aplaudat, profesorul de muzică mi-a strîns mîna şi mi-a spus :
— Tovarăşe maior, vă felicit pentru ambiţia şi munca depusă la învăţarea acestui instrument deosebit de dificil şi vreau să participaţi împreună cu noi la golirea celor 10 sticle de şampanie pe care eu le voi plăti, re-cunoscînd în acest fel că m-aţi înfrînt.
La cuvintele profesorului de muzică, amj răspuns:
— Tovarăşe profesor, am vrut să vă de-j monstrez că această „meserie" se poate în-! văţa într-un termen relativ scurt. Desigur că nu mi-am propus perfecţionarea în această activitate, care nici nu se poate realiza în-tr-un termen aşa de scurt. Eu însă mi-am ales o altă meserie.
Şi, deschizînd brusc uşa, am ieşit pe culoar, urmărit cu ochi mari şi curioşi de cei prezenţi la pariu. Le-am dovedit prin această întrecere că, atunci cînd vrea, omul realizează şi imposibilul şi că pentru cei care doresc să îmbrăţişeze cariera militară este necesară dîrzenie, muncă, pasiune şi dragoste de ţară şi popor.
V. Dimineţile ostaşilor
„Ziua bună se cunoaşte de dimineaţă", spune un proverb românesc. Observaţia aceasta, exprimată atît de concentrat,

este rodul unei experienţe milenare transmise din generaţie în generaţie. Ziua bună, pentru militari, este pregătită cu temeinicie şi ea începe, cum e şi firesc, încă de la primele ore ale dimineţii. Programul atît de complex al unei zile într-o unitate militară, de pregătire de luptă şi politică, de ore teoretice şi instrucţie practică, începe cu „deşteptarea" în sunetul goarnei şi se încheie cu „stingerea", în aceleaşi sunete.
Abia ieşiţi din apele somnului, tinerii ostaşi, pe jumătate îmbrăcaţi, fie vară, fie iarnă (nimeni n-are a se teme, căci nici unuia, pe timpul stagiului militar nu i-a curs nasul), trec la executarea a ceea ce în programul lor se cheamă înviorare. Mişcări ritmice, organizate, în aerul pur al începutului de zi — muşchii redevin întinşi, supli şi elastici, plămînii se încarcă pînă la refuz cu oxigen, somnul şi lenea dispar, ziua cea bună a şi început. Ce bine ar fi dacă acest punct din programul de instrucţie ar deveni o deprindere statornică şi după aceea, în faţa ferestrelor larg deschise, pentru tot restul vieţii. Este o adevărată plăcere să vezi, dis-de-dimineaţă, trupurile tinere, pline de vigoare, încărcîndu-se cu o energie nouă.
99
La fel, orele de educaţie fizică şi de sport la care participau cadrele erau un bun prilej, pentru toţi, de recreere şi de fortificare. Sigur că opţiunile mai tuturor mergeau către sportul cel mai răspîndit şi mai la îndemînă : fotbalul. Ne împărţeam în două echipe, organizam întreceri şi clasamente. Se poate spune că în asemenea ocazii nu ne consumam energia, ci, cu o expresie oarecum „tehnică", ne încărcăm „bateriile" pentru a fi astfel apţi pentru alte şi alte îndatoriri din programul de pregătire militară. Şi deşi oreie noastre de sport nu se desfăşurau întotdeauna dimineaţa, pentru noi ele aveau tot valoarea unor... înviorări de dimineaţă...
MA, NU DA CĂ EU-S MAI VECHI !
Mare meci mare, două echipe formidabile, jucători de renume, cu vechi state de „serviciu" în jocul cu balonul rotund, un arbitru de excepţie, „bătrînul şi veşnic tînărul Ion Costică", teren C.A.M., situat în „Groapa Leilor" din Regie, spectatori de elită — şcolarii din cartier, atmosferă de derby, ce mai, cele mai bune condiţii pentru o luptă acerbă. Meciul se desfăşura în cadrul întrecerii între unităţi.
Ca urmare a rezultatelor anterioare, echipa noastră era cotată ca fruntaşă. La acest meci, pe care îl consideram esenţial în cîş-tigarea întrecerii, invitasem şi pe comandantul unităţii, pe toţi ofiţerii, subofiţerii şi personalul civil. Prin grija *lui Nae Popescu „Ţăpligă", se organizase şi un mic bufet, la care se vin-' deau băuturi răcoritoare, bomboane, ciocolată, fructe, deci „proiectile nevătămătoare".
Ambianţa jocului fiind creată, asistenţa ocu-pînd locuri în tribune, echipele aliniate la marginea stadionului aşteptau semnalul de începere.
Membrii celor două echipe erau îmbrăcaţi cam pestriţ din punctul de vedere al echipamentului, dispuneau de diferite „conformaţii corporale" şi semne particulare, în care predominau : raritatea părului, „crăcăneala" picioarelor şi proeminenţa burţilor.
Pe lîngă „noi", cei ce ştiam fotbal !, ne-avînd în efectivul prezent numărul necesar
101
pentru a constitui o echipă, am început să adunăm din tribună vreo cîţiva mai răsăriţi, care ştiam noi că mai dăduseră cu piciorul în minge sau în pămînt (tot aia era !). Printre ei era şi plutonierul Constantin, de altfel un om serios, aşezat, la locul lui, care nu avusese cu nimeni nimic pînă la acest meci memorabil. El a fost selecţionat în echipa ad-versă. La semnalul arbitrului, cele două echipe au intrat pe stadion, s-a tras cu banul cine alege poarta, cine alege mingea, s-au instalat arbitrii de margine cu cîte un maieu în mînă (nu găsisem fanioanele) şi, într-un „neastîmpăr" general, a început meciul.
Nu am cuvinte să descriu începutul meciului. După cîteva minute vreo trei sau patru jucători erau la pămînt, strigîndu-le în ajutor pe mamele lor, în fiecare colţ al stadionului. Cînd mingea încerca să treacă în careul advers era o ploaie de scîntei (cred că din tibiile jucătorilor), iar arbitrul, depăşit de fazele de joc, se aşezase turceşte la centrul terenului şi striga cît îl ţinea gura să vină la el căpitanii de echipă, că altfel opreşte meciul.
Mai interesant era însă jocul cuplurilor, înfocaţi, îndîrjiţi chiar, cu scîntei în ochi, dar mai ales în picioare, cu faţa udă de transpiraţie şi cu răsuflarea „tăiată" de efortul fizic făcut, se urmăreau doi cîte doi, indiferent dacă mingea era la ei sau în celălalt colţ al stadionului. Ei ştiau că trebuie să-şi păzească adversarul şi se „păzeau" unul pe altul pînă la sacrificiul suprem : „scoaterea adversarului din joc".
Unul din aceste cupluri era format din Tu-dorică, pe atunci plutonier, şi Constantin. Tu-dorică juca extremă dreaptă, iar Constantin fundaş lateral modern, retras pe linia de 16 m cu misiune clară : mingea trece, jucătorul ba ! Nu ştia el prea mult fotbal, dar învăţase
102
lecţia bine şi plasa în faţa adversarului cît mai multe „baraje" ; împinsul cu umărul, lovirea cu şoldul, apucarea de tricou, piedica şi —, un ultim baraj, care era şi cel mai eficace - „ruperea piciorului".
La un moment dat, Tudorică îl driblează scurt pe Acatrinei, care era fundaş central, îl depăşeşte în viteză pe Oprea, care juca mijlocaş, şi se apropie vertiginos de poarta adversă.

Constantin, care abia se mai ţinea pe picioare, se uita cum venea ca un bolid Tu-dorică şi nu ştia ce să facă. Din mijlocul terenului, Acatrinei, cu o voce piţigăiată, strigă la Constantin :
- la-l în primire, şi nu-l lăsa să treacă ! Atît i-a trebuit lui Constantin. Adunîndu-şi
ultimele forţe, pregătind „barajul", se repede la Tudorică, îi dă brînci, îl împinge, îi rupe tricoul, îi pune piedică, dar Tudorică, fiind mai tînăr şi mai rezistent, scapă cu chiu, cu vai. Nu face prea mulţi paşi spre poartă, că din urmă este ajuns de Constantin şi; trîntit la pămînt.
Tudorică se scoală de jos şchiopătînd şi, în mînă cu tenisul, pe care Constantin i-l scosese din picior, începe o urmărire ca în filme : Constantin fugea cît îl ţineau băierile, şi după el, Tudorică, cu tenisul în mînă, apro-piindu-se vertiginos.
La un moment dat, distanţa dintre ei se micşorează foarte mult şi Constantin, uitîn-du-se înapoi şi văzînd figura descompusă a lui Tudorică, începe să strige :
- Mă, nu da, că eu-s mai vechi ! Mă, nu da, că eu-s mai vechi !
între timp lonescu Răzvan, care era portarul echipei din care făcea parte Constantin, se intercalează între ei, Tudorică se linişteşte, nu însă înainte de a-i promite că o să vadă el, Constantin, ce o să păţească. Constantin

fuge repede în tribună, îşi ia hainele, şi nu mai vrea să joace. Arbitrul hotărăşte eliminarea din joc a ambilor jucători. Tudorică nu vrea să plece de pe stadion, în locul lui intră însă Danciu şi la un moment dat pe teren, în echipa noastră erau 12 jucători. Se opreşte meciul, îl scoatem cu chiu cu vai pe Tudorică de pe teren, jocul se reia şi după puţin timp Olivo marchează un gol în poarta noastră, gol cu care se încheie „memorabilul" meci de fotbal.
Nu mai vorbesc de atmosfera din tribune, unde toţi spectatorii - bătrîni şi tineri - se tăvăleau de rîs privind fazele de joc, care mai de care mai caraghioasă. Culmea era că noi, jucătorii, nu ne dădeam seama.de caraghioslîcul situaţiilor şi cu o seriozitate ieşită din comun voiam să demonstrăm, fiecare în postul în care jucam, că sîntem mari fotbalişti.
După terminarea meciului, uitîndu-ne în tribună, nu i-am mai văzut pe şefii noştri. Pesemne că, sătui de atîta fotbal cît le arătasem noi, plecaseră să se „odihnească" în altă parte.
Au plecat ei, dar noi am rămas pe stadion. Noi la o poartă, adversarii la cealaltă poartă. Comentam fazele de fotbal „pur" şi situaţiile de gol ratate.
Intr-un tîrziu, parcă pentru a pune capăt acestei prelungiri a meciului, doi copii de şcoală, cred că erau prin clasa a patra sau a cincea primară, veneau de la centrul terenului spre noi, fugărindu-se unul pe altul, cel din faţă strigînd :
- Mă," nu da că eu-s mai vechi ! Mă, nu da că eu-s mai vechi !
Auzindu-i, ne-am aşezat pe un rîs molipsitor, ne-am îmbrăcat şi am plecat agale spre tramvaiul 2, cu gîndul la revanşă.
1
LAZĂRE, NU JUCA CU CORPUL!
Printre „marii" jucători de fotbal care au crescut, s-au dezvoltat şi au ajuns pe culmile gloriei erau şi nea Costică Georgescu — ,,Gît Lung" — şi Nae Lazăr. Georgescu, mai în vîrstă ca noi cu 7-8 ani, înalt, cam da 1,95 m, cu un corp bine legat, cu gîtul foarte lung, de unde i-a venit şi porecla de ,,Gît Lung", originar de prin Feteşti, nu era, da-torită gabaritului său, chiar aşa ds... „fotbalist". Nae Lazăr, mic de statură, dacă avea 1,55 m, subţire ca un ţîr, cu capul mic pe un gît scurt, era însă foarte bun tehnician de fotbal.
Nae Lazăr învăţase fotbal în Mandravela, cu Stelică Ciolponea şi cu Tică Şerban, şi ei foarte buni fotbalişti. în paranteză fie spus, din povestirile lor rezulta că învăţaseră fotbal cu Mociorniţa, cu Marian, fostul centru înaintaş al lui ,,Carmen", cu Fabian şi alţi aşi ai fotbalului românesc după cel de-al doilea război mondial.
Stadioanele pe care jucam noi fotbal erau variate : la C.A.M., la Lacul Tei, la Lacul Herăstrău, pe un teren al Academiei Militare, cam pe unde este Ministerul Apărării Naţionale în prezent etc, în funcţie de sezon, timpul la dispoziţie, bunăvoinţa „proprietarilor" terenurilor şi de alţi factori.
La meciurile fioastre de pe Stadionul C.A.M. găseam întotdeauna un puşti firav, de o statură potrivită, cu o pereche de tenişi

cam ponosiţi, cu o pereche de pantaloni scurţi, prea mari pentru corpul '.ui, care pînă la venirea noastră obosea o minge de cauciuc pe tot terenul.
La venirea noastră se înfiinţa la marginea stadionului, pe o pistă de unde Ghiţă Mu-dura zis şi Buldozerul, cu un şut-lumînare, arunca mingea de fotbal în teren. Pînă ne dezechipam noi de costume, pînă îmbrăcam chiloţii, maieurile, bascheţii sau tenişii, pînă alegeam porţile, puştiul se juca cu mingea noastră de fotbal.
La început nu i-am dat noi prea mare importanţă, dar încet, încet, ne-am dat seama că puştiul era un băiat destul de dezgheţat, care ne uimea cu driblingurile lui, cu fentele, stopurile, jocul cu capul, cu piciorul, ce mai, mare „artist al fotbalului".
Văzîndu-I tot mereu pe stadion, nea Cos-tică Georgescu îi spuse odată :

— Du-te, mă, la şcoală şi învaţă carte, şi nu mai pierde timpul pe toate maidanele, că să ştii că din fotbal n-ai să te hrăneşti !
De unde să ştim noi atunci că puştiul acesta va ajunge un foarte bun jucător de fotbal, fundaş central la Dinamo, F. C. Argeş, F.C.M. Galaţi, căci puştiul nu era altul decît viitorul jucător Costică Olteanu, născut şi crescut în Crîngaşi, băiatul dactilografei noastre Lucica Olteanu. Ce mai plîngea mai-că-sa cînd era mic şi nu se dezlipea de stadioane şi ce bucuroasă era cînd, mare fiind, şi ca vîrstă şi ca fotbalist, cîştiga cu echipa lui meciuri, cupe sau campionate.
Mi-am adus aminte de el pentru că de multe ori juca într-o echipă sau alta cu noi şi, datorită faptului că învăţase mult fotbal, deseori, prin driblinguri şi fente, „ascun-zînd mingea", se distra cu unii dintre noi, care, fiind şi mai în vîrstă, şi mai puţin cunoscători ai fotbalului, cădeam, mergeam în

altă direcţie decît mingea, dădeam cu piciorul în gol etc.
La un astfel de meci, în care Costică Ol-teanu juca avîndu-l adversar pe nea Costică Georgescu, puştiul luase pe cont propriu o acţiune, driblase un jucător, îl trimisese pe altul în partea opusă, printr-un dribling, se învîrtise cu mingea pe Ungă altul, o ridicase pe picior şi o trimisese în spatele altuia, tre-zindu-se deodată faţă în faţă cu Georgescu. Nici una, nici alta, puştiul strecură mingea printre picioarele lui nea Costică, îl ocoli prin dreapta şj fugi spre poarta adversă.
Nea Costică Georgescu, înfuriat, se întoarse spre Olteanu, cu faţa roşie de necaz, şi zise :
— De unde răsărişi, mă, derbedeule ?
Dar, uitîndu-se spre tribună, o vede pe Lucica Olteanu, care împreună cu alte funcţionare, rîdeau de cele petrecute.
Desigur că ne-am oprit cu toţii din joc şi am rîs de scena petrecută, mai ales că Georgescu, ruşinat, se aşezase pe iarbă şi bătea cu pumnul în pămînt, nu se ştie de ce : de necaz sau de ruşine.
Dar pauza nu a ţinut mult, jocul a reînceput şi fazele de poartă se succedau cu repeziciune.
Nu a trecut mult de la „ciocnirea" dintre băiat şi nea Costică Georgescu, şi, deodată, în faţa lui nea Costică a apărut Nae Lazăr, dribler fin, de rafinament. Nea Costică s-a repezit ca de obicei să-i „sufle" mingea, Lazăr a făcut o fentă şi l-a lovit cu şoldul pe nea Costică, acesta a fugit după minge, Lazăr i-a pus o piedică, au mai urmat două driblinguri destul de reuşite ale lui Lazăr şi, enervat, nea Costică Georgescu s-a aşezat cu mîinile în şold în faţa lui Nae Lazăr, şi i-a spus :
- : -
— Joci' cu corpul, Lazăre, nu-i aşa ? Joci neregulamentar ? Lasă că îţi arăt eu ţie !
Şi unde nu a început nea Costică să dea din picioare, vrînd să-l lovească pe Lazăr, dar acesta, suplu şi mic de statură, reuşea permanent să scape nelovit.
Enervat şi de faza cu puştiul şi de fentele lui Lazăr (acesta o şi luase la fugă), nea Costică s-a avîntat într-o urmărire ca în filme, a fugit ce a fugit, s-a împiedicat de un smoc de iarbă, a căzut, s-a julit la genunchi şi la palme şi, sculîndu-se de jos cu greutate, s-a întors cu faţa spre Lazăr, i-a făcut semn cu pumnul şi, cu o voce groasă, a zis :
- îţi baţi joc de mine, ai ? Lasă că îţi arăt eu ţie data viitoare ce înseamnă să joci regulamentar, fără să loveşti sau să brus-chezi !
Şi, pesemne dîndu-şi seama de comicul situaţiei (el înalt cît plopul şi Lazăr scund cit o" tufă), a făcut un semn de lehamite, s-a dus la vestiar, s-a îmbrăcat, s-a aşezat în tribună şi de atunci nu a mai jucat fotbal.
De multe ori, cînd ne întîlneam, zîmbeam, îi ziceam în glumă „Lazăre, nu juca cu corpul", zîmbea şi dînsul, ofta şi spunea : „Unde sînt zilele acelea frumoase, cînd orice timp liber era pentru noi o distracţie. Am îmbă-trînit, fără să ne dăm seama şi nu ne-au rămas decît amintirile. Ce să-i faci, timpul trece fără să-l putem opri în loc !"
HA, HA, HA, ... HAI „C.G.A." !
Era prin anul 1955-1956, mă căsătorisem, soţia mea voia şi ea să ne plimbăm, să ne distrăm, de, ca oamenii tineri, dar eu, care eram un mare amator de fotbal şi de box, făceam ce făceam şi tot la fotbal sau la box mă duceam.
Nu mai spun că atunci cînd juca echipa „CC.A." (mai tîrziu „STEAUA") eram nelipsit din tribună, fiind şi atunci, ca şi acum, mare suporter al echipei.
Aproape că nu era duminică în care să nu avem discuţii în familie pentru această pasiune a mea. De multe ori plecam de acasă la stadion nemîncat, în grabă şi după o ceartă zdravănă cu soţia. Dar, aşa cum se întîmplă în viaţă, cînd reveneam acasă, începeam să povestesc ce am văzut la meci, mai puneam şi cîteva înflorituri în povestirile mele, mai făceam şi cîte o glumă bună, iar ea îmi punea masa şi ne împăcăm.
De multe ori mergea şi ea cu mine, şi după meci, venind spre casă, ne opream la cîte o bodegă sau restaurant şi, după ce beam o bere-două, ne întorceam acasă cu satisfacţia că ne-am distrat.
într-o duminică de început de toamnă, o zi senină şi călduroasă, am pornit-o spre Stadionul ,,23 August". Echipa „C.C.A." juca în campionat cu ,,Rapid"-ul. Cînd am ajuns noi la stadion mai erau locuri doar la cele două peluze. Am luat bilete la peluza a ll-a,

dinspre Bulevardul Muncii, ne-am aşezat puţin mai jos de placa de afişaj a scorului şi încet, încet, mai discutînd, mai fâcînd unele glume, s-a apropiat ora începerii meciului.
In faţa noastră, la 3-4 rînduri de bănci, s-au aşezat trei cetăţeni : unul mai în vîrstă şi doi cam de o seamă; cu mine. Pînă Ia începerea meciului nu prea ne-am dat seama cam ai cărei echipe sînt suporteri, dar după începerea jocului s-au „demascat", făcînd o galerie nemaipomenită pentru „Rapid." „Hai Rapid 1", „hai Rapi-duleţul !", „hai copiii Giuleştiului I", „rupe-i, mă, piciorul !", „trimite-l după ţigări pe Be-rilă !" (Zavoda II), „ia-l pe Cauciuc !" (Voi-nescu) şi alte asemenea îndemnuri şi „mîn-gîieri" la adresa jucătorilor „C.C.A."-ului.
Eu fierbeam în zeama mea, mă frămîntam, mă suceam, nu ştiam ce să fac ca să-i „con- \\ tracarez" şi, deodată, Ion Alexandrescu scapă singur spre poartă, se pregăteşte să tragă, dar Dungu (parcă el era în poartă, nu-mi mai amintesc) face o fentă, îi iese în întîm-pinare lui Alexandrescu şi-i suflă mingea. Toată echipa „C.C.A." era în jumătatea de teren a „Rapidului" şi aproape că se şi pregăteau să-l felicite pe Ion Alexandrescu pentru gol. Printre cei care strigau şi se bucurau bineînţeles că eram şi eu. Şi cred că strigam destul de tare, căci „amicii" mei din faţă, rapidiştii, se făcuseră roşii ca focul şi cred că mi-au tras şi o înjurătură. Dar bucuria nu mi-a mers pînă la capăt, golul nu a fost marcat, Dungu a aruncat repede mingea în teren, extrema stîngă rapidistă a scăpat de sub supravegherea lui Victor Dumitrescu (cred că era Filote), l-a păcălit pe Voinescu şi cu un şut înşelător a marcat un gol de toată frumuseţea.

Eu am amuţit de tot, iar scumpii mei „â* mici" s-au ridicat în picioare, s-au întors cU faţa spre mine şi parcă la un semnal au început să strige : „ha, ha, ha, hai «Rapidul»; ha, ha, ha, hai «Rapidul» !"
Am înghiţit în sec, m-a apucat transpiraţia, m-am foit la dreapta şi la stînga, m-am certat cu nevasta şi cum s-ar spune „am înghiţit găluşca".
Dar nu a trecut mult şi „CCA/'-ul marchează un gol splendid. Mă ridic şi eu în picioare, o trag pe nevastă-mea de mînă să se ridice şi ea în picioare şi cu un elan nestăvilit încep să strig arătînd cu mîna spre amicii „rapidişti" : „Ha, ha, ha, hai «CC.A» ! Ha, ha, ha, hai «C.C.A.» !"
„Amicii" se făcuseră mici de tot, au rămas cu faţa spre stadion şi doar din cînd în cînd, cel mai în vîrstă îmi arunca nişte priviri ucigătoare.
Eu m-am aşezat jos, meciul a reînceput, „C.C.A."-ul presa puternic, dar din nou un jucător rapidist scapă de sub supraveghere şi marchează un gol. Să-i fi văzut pe „amicii rapidişti" cum jucau, cum strigau, ce grimase făceau spre mine şi spre soţia mea, ce mai, jubilau, parcă cîştigaseră la LOTO o mare sumă de bani.
Repriza s-a terminat cu scorul de 2-l pentru „Rapid" şi pentru „amicii rapidişti", eu nu îmi mai găseam locul pe bancă, iar ei, cu victoria în priviri, se făceau că discută între ei, dar cu voce tare să aud şi eu :
- Ţi-am spus eu, mă, zicea cel mai în vîrstă, că „Rapidul" este o echipă mare, care are la degetul mic toate muhaielele ?!
- Ce credeau, mă, ăştia de la „C.C.A.", că joacă cu Foresta Fălticeni ? i-a răspuns cel din dreapta, uitîndu-se semnificativ la mine. Păi de-alde „C.C.A." sînt cu duzinele

tn ţara noastră, dar „Rapidul" este una singură !
- Şi unde mai pui că o repriză întreagă Ie-a ascuns mingea celor de la „CC.A." ! s-a băgat în vorbă şi celălalt.
Şi consideraţiile au continuat pînă !a începerea celei de-a doua reprize, mai ales că aşa şi fusese în teren : „C.C.A."-ul jucase prost şi fără nici un fel de legătură între compartimente.
După pauză însă, pe teren a intrat parcă o altă echipă a „CC.A."-ului. Pase lungi, cu adresă, şuturi puternice, marcaj, om la om, o apărare fermă, pe fază, ce mai, joc modern.
încet, încet, sîngele mi-a venit din nou în vene, am început din nou să mă foiesc pe bancă, ba am început să strig timid „hai C.C.A. !", încurajat şi de faptul că „amicilor rapidişti" le cam pierise glasul. Şi nu trec prea multe minute de la -începutul reprizei a ll-a şi, printr-o fază foarte frumoasă, ,,C.C.A."-ul egalează. Nu pot descrie bucuria care m-a cuprins, amintindu-mi de strigăturile „amicilor" mei. Şi pe lînpă consacratul „Ha, ha, ha, hai «C.C.A.»!", fâcîndu-mâ câ nu-i văd pe amicii rapidişti şi privind pe deasupra lor, am început şi eu un dialog imaginar cu un prieten, strigînd :
- Hai „C.C.A.", câ ăştia nu ştiu nici ce este ăla fotbal !
Sau, făcîndu-mă că mă adresez nevesti-mi,. spuneam :
- Lasă-mă, dragă, în pace, tu nu vezi că ăştia de la „Rapid" nu mai sînt în teren ?
să le' aducă masa celor
de la „C.C.A." !
i, ca sa-i
Ş
,,fierbinte", am — Lăsaţi-i, mă, Apoi

mult, la o fază
rănesc şi ma
strigat din străfundul inimii : zâne, să joace şi pe
rapidişti, că şi ei „e fotbalişti" ! şi am apăsat pe „e fotbalişti".
Şi, ca să fie tacîmul complet, Constantin ia mingea de la mijlocul terenului, pasează lung lui Cacoveanu," acesta face 2-3 driblinguri, ajunge aproape de linia de fund, centrează, şi Constantin cu capul marchează al treilea gol pentru „C.C.A." şi scorul devine 3-2 pentru „C.C.A.".
Eu îmi pierdusem controlul : săream în sus, strigam, ce mai, eram în al nouălea cer. Cînd însă m-am uitat jos, la amicii mei, şi i-am văzut cu feţele răvăşite, negri de necaz şi cătrăniţi de manifestările mele de bucurie, deodată parcă cineva m-a oprit brusc din euforia în care căzusem. Mi s-a făcut frică şi m-a trecut un fior de spaimă. Şi, adunîn-du-mi gîndurile, m-am uitat în stînga, m-am uitat în dreapta şi am mai văzut cîteva grupuri de ofiţeri şi subofiţeri pe care îi cunoşteam. Şi, pe loc, din mare susţinător al „C.C.A."-ului m-am transformat în „căutător" de prieteni, care să-mi fie de ajutor în caz de agresivitate a, „amicilor rapidişti".
Meciul s-a terminat, eu m-am încadrat într-un grup' de prieteni, discutam cu ei, dar ochii mei erau permanent pe „amicii rapidişti". Pînă la urmă nu s-a întîmplat nimic şi, cînd am ajuns acasă, am constatat că nu mai aveam glas deloc, iar nevastă-mea rî-dea cu gura pînă la urechi.
Nu i-am mai spus că, puţin timp înainte, fusesem şi la Ploieşti, la un alt meci : „PETROLUL" - „C.C.A.".
Şi, uite aşa, înghesuit, plouat, bătut de vînt, şifonat, agăţat de mijloacele de transport în comun, nemîncat, la Bucureşti sau Ploieşti, la Piteşti sau Craiova şi în alte „garnizoane", am însoţit echipa „C.C.A.", mai tîr-ziu „Steaua", m-am bucurat de succesele ei,

am suferit la insuccese şi, de ce să nu o spun, şi acum, la „bâtrîneţe", cu fiul meu Mircea după mine, mă mai duc din cînd în cînd la cîte un meci şi mai strig : „Hai «Steaua» !", „Hai «Steaua» !", şi de multe ori am simţit mari satisfacţii cînd, împreună cu galeria „Stelei", am strigat : „Steaua-Bucu-reşti, campioană a ţării eşti !".
Vorbind despre fotbal, mi-am adus aminte şi de unele întîmplări hazlii :
Eram pe Stadionul „Republicii", într-o duminică dimineaţă, la un meci amical între „C.C.A." şi „Progresul-Bucureşti". Spiritele erau liniştite, galeriile destul de tăcute, un meci fără miză mare. Lîngă mine, un tip de vreo 55—60 de ani, destul de vorbăreţ şi, după felul cum se comporta şi vorbea, părea un intelectual. S-a terminat repriza I, a început repriza a ll-a şi, după un schimb de pase între mai mulţi jucători, îl aud că spune:
— Măi frate, tare proşti sînt şi jucătorii ăştia de fotbal. Fug după minge pînă le iese sufletul, şi după ce o ajung, în loc să o prindă şi să o ia în braţe, din nou o lovesc şi iar fug după ea !!
Am stat, m-am gîndit puţin, i-am dat dreptate, dar dacă nu ar fi aşa, ce rost ar mai avea fotbalul ?
Altă dată, veneam de la Stadionul „Steaua" cu prietenul Ion Costică, după ce echipa „Steaua" învinsese pe „F.C. Olt" cu scorul de 4-0.
După noi, galeria „Stelei", cu steaguri, surle şi trîmbiţe, cîntînd, strigînd : „Steaua-Bucureşti, campioană a ţării eşti !" şi alte asemenea lozinci.

Dinspre Drumul Sării venea o bătrînică mergînd în baston. Cînd ajunge în dreptul nostru, se opreşte şi ne întreabă :
- Ce manifestaţie este, maică, de este aşa de multă lume ?
Ion Costică îi răspunde : echipa de fotbal „Steaua" a bătut pe „F.C. Olt" şi suporterii se bucură de victorie. La care bătrîna, făcînd o cruce cît o zi de post, zice :
■— Doamne fereşte !
Ion Costică, şugubăţ, îi răspunde :
- Aşa este !
Şi, lăsînd-o pe biata femeie să treacă, am mers mai departe, mulţumiţi că echipa noastră favorită a cîştigat.
Eram cu echipa „C.C.A." la Ploieşti, la un meci de fotbal, ca suporter. Deplasarea fusese organizată prin Agenţia de bilete a „Casei Centrale a Armatei". Cu mine erau şi alţi suporteri, tot aşa de înfocaţi.
în poarta echipei noastre (a „C.C.A."-ului) era Voinescu, care, nervos şi neastîmpărat, cu gestul lui caracteristic, îşi ridica permanent chiloţii, de care îşi ştergea apoi mîinile înmănuşate şi, permanent în mişcare, îi certa pe apărători că îi închid „orizontul vizual" în teren.
Meciul a început cu încurajările viguroase ale renumitei galerii ploieştene, cu atacuri în haită şi în trombă (pe atunci „Petrolul" era o echipă fruntaşă a fotbalului românesc), pasele lor mergeau ca la carte, ai noştri se cam bîlbîiau, şi încet, încet, „Petrolul" s-a apropiat vertiginos de deschiderea scorului. Dar cînd jocul era mai în toi, din peluza dinspre poarta noastră apare, ca din senin, o cioară legată de picioare cu o sfoară şi, în-

tărîtată din tribună, începe să ţopăie prin spatele porţii lui Voinescu, care, după cum se ştie, pe iîngă porecla de

„Cauciuc" o avea şi pe aceea de „Ţop". Gluma venea pesemne să marcheze faptul că Voinescu, care era un foarte bun portar, era „cam închis la culoare". Şi deodată privirile ^întregului stadion se mută de la jocul de fotbal la „lupta" dintre cioară şi Voinescu. Cînd Voinescu voia să o alunge, cineva din tribună o trăgea de sfoară, după revenirea lui Voinescu în teren, cioara dirijată se îndreptg din nou spre poarta lui şi tot aşa.
Şi unde nu au început nişte strigăte din tribună, care desigur că erau şi ele dirijate :
— Cîrr, cîrr, cîrr ;
— Ci-orr fi ăştia, cîrr-tiţe ?
— Ci-orr mai fi, ci-orr mai Daţi, Ciori ca ăştia n-or mai fi !
— Ci-orr mai face ai noştri ?
— Cîrr, cîrr, cîrr !
Şi alte asemenea expresii care cred că pe Voinescu îl deranjau foarte mult.
Dar, după mai multe atacuri la poarta lui Voinescu, „Petrolul" înscrie un gol, atenţia trece din nou în teren, cel din tribună îşi „retrage" cioara din cîmpul de bătaie şi meciul continuă cu atacurile de la o poartă la alta, tribunele se „înfierbîntă" sau se „ră-în raport cu fazele din teren, si voia
cesc
bună însoţeşte pe toţi suporterii (şi ai „Petrolului", şi ai „C.C.A."-ului), acest episod hazliu rămînînd însă în amintirea celor care au fost pe stadion.
Apropo de fotbal ! Şi eu, ca toţi copiii, am îndrăgit jocul de fotbal din fragedă copilărie,
Chiar înainte de a intra la şcoala primara, în curte sau pe stradă, cu ceilalţi copii, jucam fotbal (ca la vîrsta respectivă), de ieşea foc din picioarele noastre.
Cînd ne-am făcut mai mari şi am început şcoala, după orele de curs, ne grăbeam să ajungem acasă, mîncam ce apucam, ieşeam în stradă şi, împărţiţi în două tabere de „jucători", începeam un joc îndrăcit, de se ridica praful în urma noastră. Pe atunci strada pe care locuiam în Craiova era pavată cu piatră mare de rîu, iar noi ne organizam sta-dionul chiar pe stradă.
Greutatea cea mai mare era găsirea unui ciorap de mătase pentru a introduce în el cîteva cîrpe şi ziare şi a face o minge de fotbal de toată frumuseţea. Spun greutate, pentru că pe atunci, mai ales la noi, în mahala, nu prea purtau femeile şi fetele ciorapi de mătase.
Vă închipuiţi ce meci de fotbal ieşea pa pietrele străzii cînd pe banca din faţa curţii veneau şi cîteva fete !
Nu cred că a existat un singur „meci" cu spectatori sau fără, în care cel puţin unul din noi să nu aibă buricul unui deget de la picior rupt (jucam desculţi, deoarece încălţămintea era foarte scumpă) ! Dar, după cum se rupea de repede, tot aşa de repede se vindeca, deoarece peste 2-3 zile urma alt meci şi era nevoie de jucători în plenitudinea forţelor.
în general tratamentul era următorul : se spăla rana cu apă rece, se punea pe rană sare de bucătărie şi se lega cu o cîrpă curată. A doua zi se spăla rana din nou cu apă caldă şi se ungea cu vaselină (pe atunci nu existau antibiotice). După 2, 3, 4 zile de tratament, degetul era vindecat.
Terminasem clasa întîi de liceu cu bine, şi eu, şi fratele meu Mitică, şi, drept răsplată

p-entru rezultatele obţinute, tata ne-a luat cii el în oraş, ne-a cinstit cu prăjituri, bomboane şi limonada şi ne-a cumpărat şi o minge adevărată de fotbal. Să ai, la vîrsta noastră de atunci, o minge de fotbal, era un lucru aproape inimaginabil. Pe drum, de la magazin pînă acasă, am introdus camera în anvelopă, am umflat-o cu pompa de la bicicleta unui copil şi cînd am ajuns în barieră, la Moara Stoica, am pus un „şut" în funcţiune să arăt copiilor că de-acum înainte eu voi fi căpitanul echipei de fotbal din cartier.
Nu am ajuns bine acasă, că s-au şi adunat în curte o şleahtă de copii. Eu cu frate-meu ce ne spunem : „Hai, mă, să le demonstrăm ăstora puţin fotbal, să rămînă cu gura căscată !" Şi, într-adevăr, au rămas cu gura căscată, şi ei, şi noi, căci la primul şut pe care l-am tras în minge, afurisita s-a oprit chiar în geamul de la uşa de la sală (aveam casa cu geamlîc şi cu uşă de intrare, tot cu geam).
Nu mai spun ce am păţit atunci şi eu şi frate-meu, dar cel mai rău mi-a părut că mama, furioasă, nu ne-a mai dat mingea să ne jucăm vreo zece zile. Ce greu ne-a fost să stăm „pe tuşe" şi să ne întoarcem din nou la „amărîta" de minge de cîrpă, noi, marii fotbalişti ! Cîteodată, aducîndu-mi a-minte de acest episod, mă gîndesc la starea sufletească a unor jucători ieşiţi din formă, care sînt obligaţi fie să stea pe lista de rezervă, fie să se transfere la unele echipe de categorie inferioară.
Este greu fraţilor, nu-i aşa ?!
1
VI. Călătorind ...
FRIGĂRUILE DE BERBEC
Călătorind prin munţi, am ajuns odată la Cabana Curmătura, din Piatra Craiului, unde m-am întîlnit cu şeful meu. Era

singur. Intîl-nirea a fost emoţionantă. Cum l-am salutat, s-a ridicat bucuros de la masă, m-a îmbrăţişat, mirat că mă descoperea în inima munţilor. Eu i-am spus că mă aflam cu soţia şi copiii într-o călătorie de mai lungă durată şi că veneam de la fratele meu din Tohanul vechi.
Am ieşit apoi amîndoi din cabană, a salutat-o şi pe soţia mea, a stat de vorbă cu ea şi cu copiii şi ne-a întrebat dacă am servit masa. l-am răspuns că nu, dar că avem tot ce ne trebuie în „traistă". El ne-a rugat să-l aşteptăm în sala de mese a cabanei şi după puţin timp a apărut însoţit de cabanier, un bărbat scund şi gras, foarte volubil, pe care ni l-a prezentat şi nouă.
Discuţia s-a purtat mai mult între şeful meu şi cabanier, ţinînd seama de faptul că împreună, după cum ne-au spus, petrecuseră toată noaptea.
Şeful meu l-a întrebat dacă mai rămăsese ceva carne de la berbecul pe care îl tăiaseră cu o seară înainte.
Cabanierul, om plăcut la vorbă, ne-a luat sub „aripa lui ocrotitoare" şi ne-a asigurat că putem să ne aşezăm la masă, să luăm o mică gustare, deoarece în maximum o jumă-

tate de oră are să ne servească cîte o friptură de berbec la grătar, cu mămăliguţă caldă şi mujdei de usturoi. Ca să fie tacîmul complet, şeful meu a adăugat :
— Ţuica o dai dumneata, iar vinul îl dau eu. Le-am mulţumit celor doi şi, urmat de soţia
mea, Mioara, am ieşit din cabană, ca să ne aducem bagajele şi să ne pregătim de masă.
Afară, copiii se jucau cu măgarul unui cioban care venise la cabanier să cumpere alimente.
Am lăsat-o pe Mioara şi pe copii în faţa cabanei şi m-am dus la bucătărie să văd dacă cabanierul se ţine de promisiune. într-adevăr, făcuse focul şi dintr-o halcă de carne aşeza pe beţe de lemn frigăruile. Mulţumit, m-am întors în faţa cabanei. Pe banca aşezată lingă uşă stătea Mioara şi privea pe cărarea care cobora. Cînd am ajuns eu tocmai striga la copii :
— Mircea, ţine-o bine pe Anca, să nu cadă !
M-am uitat pe cărare în jos şi... Mi s-a făcut părul măciucă, văzîndu-i pe copii călare pe măgar şi am luat-o la fugă după ei, gîndindu-mă la faptul că măgarul, recunoscut ca un animal încăpăţînat, putea să-i arunce din spinare. în acelaşi timp am şi ţipat la Mioara :
— Cum ai putut să-i laşi pe copii să încalece pe măgar, mâi femeie ?
Mioara a zis ceva, dar, cum eram eu de supărat, nu am înţeles ce. Cînd i-am ajuns din urmă m-am liniştit. în faţa lor, cu măgarul de dîrlogi, mergea ciobanul, pe care eu nu-l văzusem de sus. Am dat copiii jos de pe măgar, între timp a venit şi Mioara după noi şi totul s-a sfîrşit cu bine.

Urcînd înapoi, pe cărare, cu copiii de mină, am trecut în cealaltă parte a cabanei, unde erau puse la fript frigăruile noastre.
Nu ne-am apropiat bine de foc că am zărit vreo trei dulăi, dar, dulăi nu glumă !, re-pezindu-se la frigăruile de pe foc şi fugind de rupeau pămîntul cu ele în gură. Din cînd în cînd se opreau, pesemne că îi ardea şi, după ce îşi aranjau „prada" în gură, o luau din nou la fugă.
Cînd am ajuns noi lingă foc, mai rămăsese doar o frigăruie, pe care au mîncat-o copiii, iar noi ne-am uitat cu jind la ei.
Intre timp a venit şi cabaniera, a observat şi ea „dezastrul", şi-a cerut scuzele de rigoare şi, pentru a nu rămîne datoare faţă de noi, ne-a servit o fasole bătută cu slănină şi murături !
După puţin timp a ieşit din cabană şi şeful meu, s-a „orientat" imediat asupra celor petrecute şi, ca să ne mai îmbuneze, s-a aşezat cu noi la masă şi am băut cîte un pahar de vin rubiniu.
După masă, ne-am strîns lucrurile, ne-am luat rămas bun de la familia cabanierului şi împreună cu şeful meu am coborît pe partea marcată pînă la Fîntîna lui Botorog şi de acolo mai departe, pînă la Tohanul Vechi, la fratele meu Mitică, de unde şeful a plecat la Braşov.

HOŢII LA ZMEURĂ

In călătoriile mele prin ţară, le povesteam prietenilor, am ajuns şi la Avrig, unde aveam un fost coleg de şcoală primară de la Cra-iova. li chema Munteanu, lucra la căile ferate, se căsătorise în Avrig, avea casa lui, ce mai, gospodar.
Soţia lui Munteanu ne-a tratat cu cîte un păhărel de palincă şi cu cîte o farfurioară de dulceaţă de zmeură, dulceaţă care avea un parfum aparte, de pădure.
Soţia mea şi eu am lăudat-o pe gazdă pentru bunătatea de dulceaţă, iar copiii, cu toată ruşinea, au mai cerut cîte o porţie.
Gazda ne-a servit din nou, pe noi şi pe copii, şi, cu un zîmbet semnificativ, ne-a spus :
- Ziceţi că este foarte bună dulceaţa de zmeură ? Că v-a plăcut mult ? Nu ştiu dacă este aşa, dar v-aş relata

cum am cules a-ceastă zmeură şi prin ce peripeţii am trecut.
Şi, aşezîndu-se lîngă noi, pe pat, a început să povestească.
Era într-o duminică. Dimineaţa m-am trezit cu vecina mea Sevasta, cu care am copilărit în acest sat, măritată şi ea, la casa ei, că îmi spune :
- Tu Mărie, am vorbit şi cu alte femei de pe uliţa noastră şi am hotărît să mergem să culegem niscai zmeură din tăietura din Dealul Calului, că Tudor al meu a fost ieri
122
pe acolo şi a zis că s-a copt şi este numai bună de cules.
M-am sfătuit imediat cu bărbatul meu, am sculat copiii, am pregătit două coşuri şi trei câni, am pregătit sfoară de legat cănile de brîu şi ceva mîncare şi după o oră eram cu toţii la porţi, gata de pornire. Nu a dat nimeni nici un semnal, dar după puţin timp ne-am îndreptat spre coasta muntelui cam zece femei, vreo zece-doisprezece copii şi, printre noi, ca măgarul între oi, şi bărbatul Frusinei, vecina mea, cam bleguţ din fire, dar altfel om foarte cumsecade.
Am ieşit noi din sat pe uliţa morii, am trecut pe partea stîngă a drumului şi am început încet, încet să urcăm pe Dealul Calului, drum greu, cu suişuri şi coborîşuri şi după aproximativ două ore eram sus în tăietură.
Ajunşi la destinaţie, am aşezat coşurile în potecă, am legat cănile cu sfoară şi le-am pus la brîu şi după un scurt popas am început să culegem zmeura.
Nu vă mai spun ce veselie era pe noi, cum cîntam, fluieram şi spuneam glume, parcă eram la clacă, nu altceva.
Tot urcînd spre vîrful dealului, umpleam cănile cu zmeură şi, desfăcîndu-le de la brîu, trimiteam copiii să le răstoarne în coşurile pe care le lăsasem pe cărare.
La un moment dat mi s-a părut mie că în dreapta mea (eram a doua din partea dreaptă a culegătorilor) zmeura este smucită, răsucită, şi că se aude şi un murmur, un geamăt, ceva greu de precizat, dar nu i-am dat prea mare atenţie.
După cîteva clipe, o văd pe Silvia lui Ilarie că se opreşte din cules, pune mîna la gură, face o strimbătură, cască ochii mari şi cu cealaltă mînă, întinsă spre dreaota, parcă voia să-mi arate ceva. M-am
123
uitat mai bine la ea, era transfigurată, şi mi-am dat seama câ se întîmplase ceva grav. în stînga mea, Linuţa lui Zaharia, şi ea nemişcată, cu ochii cît cepele, privea cu groază în aceeaşi direcţie ca şi Silvia.
în acelaşi timp cîinele lui Dănuţ a lui Gri-gore, care venise cu noi pe coastă, s-a repezit lătrînd de mama focului spre locul unde priveau Silvia şi Linuţa.
M-am oprit din cules şi m-am uitat mai bine în direcţia respectivă.
Ce să vezi ?
La cîţiva metri depărtare de noi, printre lăstarele de zmeură, o ursoaică cît toate zilele, cu doi pui după ea, strîngea de zor în braţe lujerele de zmeură, le făcea grămadă şi cu o poftă de invidiat le introducea în gură, mormăind de plăcere, operaţiune pe care o repetau şi puii. Cîinele lui Dănuţ se zbătea de ceasul morţii, lătrînd să atragă atenţia urşilor, dar ei nici nu se sinchiseau. De frică, de emoţie, naiba mai ştie de ce, am strigat o dată : „Urşii, fugiţi" şi am şi luat-o la sănătoasa, în vale. După mine au pornit şi copiii, şi femeile şi să vezi şi să nu crezi ! Cine era în fruntea noastră ? Zia, bărbatul Frusinei, cu capul descoperit, pierduse pălăria prin zmeuriş, şi fără cană, fără coş, fugea de îi sfîrîiau căicîiele.
Am fugit cît am fugit, dar la Pîrîul Negru ne-am oprit să ne mai tragem răsuflarea. Tot aici am început să facem inventarierea bunurilor cu care plecasem. Aproape toţi pierdusem cănile de la brîu, Valerica, noră-mea, pierduse un pantof, Mâriuca lui Ghiţă pierduse flanelul pe care îl legase la brîu la începutul culesului, Mihaela, fata poştaşului, pierduse băsmăluţa din cap... De alte lucruri pierdute alţii nici nu-şi mai aduceau aminte.
124
Toţi, absolut toţi, lăsasem pe cărările coastei coşurile cu zmeura adunată.
Ne-am uitat speriaţi înspre coastă, dar nu am văzut nici un urs venind spre noi. Pesemne că ursoaica şi puii ei continuau să culeagă şi să mănînce zmeura fără să se sinchisească de prezenţa noastră.
Am luat-o la sănătoasa din nou şi, ajunşi în sat, am făcut mare zarvă, ceea ce i-a determinat pe mai mulţi bărbaţi, după ce le-am povestit ce ni s-a întîmplat, să se hotărască să meargă în deal, să ne aducă măcar coşurile. S-au înarmat ei cu furci, topoare, ba Ilarie şi-a luat şi puşca de vînătoare, şi au pornit-o la drum. Noi, după ei.
Am ajuns cu toţii la Pîrîul Negru, unde noi, culegătorii, ne-am oprit, iar „vitejii" noştri au urcat în vîrful dealului.
Ajunşi în tăietura unde culesesem zmeura şi unde lăsasem coşurile, s-au sucit, s-au în-vîrtit, dar nu au dat de nici un urs. După aproximativ o oră i-am văzut coborînd agale pe potecile bătătorite, cu cîteva coşuri, rupte, sfărîmate, dar fără zmeura adunată cu atîta trudă.
Şi uite aşa am fost nevoiţi ca în altă zi, luînd cu noi şi bărbaţii, să culegem altă zmeură, cea din care am făcut dulceaţa pe care dumneavoastră o lăudaţi acum.

CUPRINS

Oştirea şi povestirea — prefaţă de Mircea lorguiescu

I. ELEVI DE ŞCOALĂ MILITARĂ
La hotarul dintre două vîrste..... .7
Câlârie exterioară . ... (J
Luneta Busch........... 12
Scoal' Mackensen......... H
II. TINERI OFIŢERI
O mare familie.......... 19
Aventură pe mare........ 21
„Corijentă" cu învăţăminte...... 30
Farse..., farse............. 33
„Luptele" copilăriei :........ 39
- Copilărie, copilărie...... 40
- Tonul face muzica...... . 53
- „Guşterul".......... 55
- Epingeaua.......... 57
- Vîlcenii........... 58
III. REINTILNIRE
Strada Florilor............. 63
Confuzie cu... poveste........ 77
126
IV. INTIMPLARI LA UNITATE
Nucile lui Chiriacu......... 83
Operaţiunea „Porcul"........ 87
Scripca lui Butan......... 92
V. DIMINEŢILE OSTAŞILOR
Mă, nu da că eu-s mai vechi ! 101
Lazăre, nu juca cu corpul ! 105
' Ha, ha, ha,... Hai „C.C.A." !..... 109
VI. CĂLĂTORIND...
Frigăruile de berbec........ 119
Hoţii la zmeură.......... 122
De acelaşi autor :
• IMEDIAT DUPĂ RĂZBOI,
Editura Militarâ, Bucureşti, 1984.
• SALUTĂRI DIN DOU,
Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1987.